

ZBORNIK
OB 70-LETNICI
Gimnazije
Koper

GimnazijaKOPER
2015

GIMNAZIJA KOPER – SOL IN POPER

Koper so kot obmorsko mesto oblikovali in oblikujejo dejavniki, ki izhajajo prav iz te njegove lege, zato so ga zaznamovale tudi značilnosti, ki so tesno povezane z morjem: ribolov, solinarstvo, pristanišče, obmorski turizem ... Te značilnosti niso bile v vseh obdobjih enako zaznamujoče in nekatere so na neki način odstopile prednost drugim. Tako kot sta se skozi čas spreminjala podoba mesta in njegov pomen, se je spreminjala tudi podoba šolstva in šole. Ker je bila koprška gimnazija ustanovljena takoj po 2. svetovni vojni, torej leta 1945, se letošnje praznovanje 70-letnice Gimnazije Koper ujema s praznovanjem 70-letnice konca 2. svetovne vojne. Na državni proslavi 8. maja 2015 v Ljubljani je Milan Brglez, predsednik Državnega zbora, spomnil: »Kar slavimo danes, je svoboda. Ta ni dana, ampak izbojevana.« Podobno bi lahko rekli tudi za šolstvo. Čeprav se nam danes zdi šola samoumevna, je šlo za dolgotrajni boj, za vztrajno zahtevo, ki je obrodila sad: javno šolstvo. Kako zelo vzajemno delujoča sta oba elementa: svoboda in izobraževanje, nam je jasno že v kratkem pogledu v zgodovino. Ne samo da svoboda omogoča izobraževanje, temveč izobraženost tudi pogojuje svobodo. Ne le v pomenu, da šele izobrazba odpira smisel, potrebo in željo za svobodo kot temelj humanizacije sveta, temveč tudi v pomenu, da izobraženi človek presega meje lastne države in postaja državljani sveta.

Ta dvojnost, ki je samodejno izpeljana iz dvojice: svoboda-izobraževanje, pa ostaja rdeča nit našega letošnjega jubilejnega šolskega praznovanja.

Ko smo pred leti iskali slogan za našo šolo, sem predlagala: *Gimnazija Koper – sol in poper*, ki pa je kmalu zatopil v pozabo, češ da je preveč kulinaričen, banalen, a nekateri

so si ga zapomnili, ne le zaradi zvočnega učinka, temveč tudi zaradi metaforičnosti besedne zveze, in ga ponovno obudili.

Torej, najprej sol in poper kot začimbi. Uporaba začimb je starodavna, saj dajo začimbe hrani prijeten okus in vonj, z njimi pa tudi spodbujamo tek in prebavo ter hrano lahko konzerviramo. Slovenska beseda sol korenini v pradavnini, saj se indoevropski koren *sal- z nekaj glasovnimi spremembami pojavlja v veliko jezikih: sol (slo., hrv.), so (srb.), sale (it.), Salz (nem.), salt (angl.), háls (gr.) ...; staroindijska beseda salilá pa je pomenila tako 'slan' kot 'morje'. Včasih presenečeno ugotavljamo, da sploh ne vidimo besedotvorne povezave; v našem primeru npr. z besedami: solata, slanina, slatina, soliter, Salzburg (lepo staro slovensko: Solnograd), Solin ... Še bolj pa smo presenečeni, ko ugotovimo, da imata celo besedi 'slan' in 'sladek', ki veljata za protipomenki, skupni koren – v pomenu okusen, začinjen.

Seveda ima sol tudi metaforičen pomen: pametno, modro – *Imeti v glavi kaj soli*; tako kot neslano ne pomeni le nezačinjeno, temveč tudi neumno – *Pustimo te neslanosti*.

Obe začimbi sta imeli v preteklosti velik gospodarsko-politični pomen. Sol je pomenila bogastvo in moč, bila je dragocena in draga, plačevali so jo celo v zlatu in je bila tudi nadomestilo za denar. Ker je postala državni monopol, se je zelo zgodaj razvilo tihotapstvo soli. V naših krajih z Reke, iz Trsta, Pirana, spomnimo se le Martina Krpana ... (Aktualizacija: Kako je danes s tihotapljenjem znanja?)

Tudi Koper je že v 12. stoletju premogel svoje soline, ki so se ohranile vse do leta 1912.

Sol, ta čudežni mineral, brez katerega naše telo ne more delovati, sol, darilo bogov, kot trdijo stari Grki. Mit pripoveduje, da je boginja morja Neres dala Ahilovemu očetu Peleju za poročno darilo sol. Mite naj bi nadomestile znanstvene razlage, pa vendar se vse bolj dozdeva, da tudi miti niso bili 'brez soli'. In ne nazadnje vera v Pozejdona ali Neptuna ali koga drugega od bogov in v celo plejado morskih pošasti postane tako zelo oprijemljiva v trenutku, ko smo nemočno prepuščeni podivjanim valovom. Ko vsa znanost, od ladijske konstrukcije do najboljšega kompasa ali radarja, nemočno obždi sredi naravne kataklizme. In brodolomov se v življenju kar nekaj nabere, tudi v šolskem.

Tako mit kot znanost sta poti približevanja k resnici, velikokrat se oba načina medsebojno pobijata in se celo oba prebijata skozi velike zmote, pa vendar se zdi, da če je cilj jasen in pot vztrajna, se človeštvo počasi počlovečuje.

Solin v Kopru torej ni več, od njih je ostal le Stanjolski (Škocjanski) zatok, na drugi strani Bonifika, pa vendar morje ostaja slano. A tudi če verjamemo, da je sol darilo bogov, se moramo zanjo dobro potruditi, tako ob setvi kot ob žetvi. Se pravi, da se modrost ne kar sama nakopiči in začne delovati, temveč je potrebno kar nekaj truda, da se neka danost, neki talent, neka zmožnost kristalizira. Potrebno je ne nazadnje vzpostaviti pravišnje pogoje, da bi bila žetev obilna.

V Kopru so se soline umaknile pristanišču – izmenjavi dobrin, povezavi s svetom. Zaradi dragocenih začimb, med temi je vsekakor bil tudi poper, so morjeplovci dolgo iskali novih poti.

Če ostaja sol osnovna začimba, pomeni

poper začimbni dodatek, ki izzove, daje ostrino. *Biti kot poper* pomeni biti živ, živahen.

Ob tem razmišljanju smo vzpostavili nekaj dvojic, ne samo sol-poper, temveč tudi mitologija-znanost, preteklost-sedanost, morje-kopno: ne smemo pozabiti, da je sol sad morja, poper pa kopnega, predvsem indijskega območja. Ta dualizem ni le poigravanje, temveč nujni odnos, Ciril Zlobec bi rekel ljubezen *dvoedina*, dialektika, ki pomeni gibanje, življenje.

In to gibanje, življenje ostaja gibalo naše šole: nenehna dejavnost, nenehno odkrivanje, tudi napake seveda, vendar obenem zadoščenje, da nismo le 'pretolkli še enega leta', da nismo le 'pretolkli teh 70 let', ampak bogatili sebe in druge, svojo intimo – doživljanje, védenje, poznavanje, ustvarjanje in s tem plemenitili sebe in svoje okolje.

Koliko soli in popra premore šola? Toliko, kolikor ugodne klime lahko ustvari za njuno pridelavo ali uvoz. In koprška gimnazija tako klimo ustvarja že 70 let, z bolj ali manj ugodno 'žetvijo', vendar stalno in tradicionalno, z nenehno vzpostavitvijo odnosa med preteklim in sedanjim, med šolo in domom, med dijakom in profesorjem, med posamičnim in skupnim ..., med soljo in poprom, če povemo z našim geslom. Obe začimbi namreč ne le bogatita okus, temveč sta tudi zdravilni, kot je zdravilno znanje in kot so zdravilni kultivirani odnosi, ki temeljijo na spoštovanju, solidarnosti in svobodi. Simbolizirata torej vse tisto, kar bi kot šola radi ustvarili: izluščili iz sebe sol – umnost, modrost, vendar z izmenjavo, odprtostjo – z iskanjem novih poti, iskanjem začimb, popra, iz drugih in drugačnih dežel, ki bi

oplemenitile vse tisto, kar je naše.

V jubilejnem zborniku ob 70-letnici Gimnazije Koper smo skušali zbrati predvsem tisto, kar se je v zadnjih 10 letih, od praznovanja 60-letnice šole, nadstandardnega nabralo v šolskih dneh in šolskih klopeh, čeprav se še kako zavedamo, da je ravno tisto, kar sodi pod 'standardno', osnovni temelj, na katerem se lahko gradi še kaj več.

Ob praznovanju jubileja čestitamo in se zahvaljujemo vsem bivšim in sedanjim delavcem Gimnazije Koper, ki so v teh 70-ih letih po svojih najboljših močeh sooblikovali našo šolo, vsem zunanjim sodelavcem za naklonjenost in pomoč,

vsem dijakom, ki so z radovednostjo in zaupanjem prestopili naš šolski prag, predvsem pa vsem maturantom Gimnazije Koper, ki so z marljivostjo, vztrajnostjo in s sodelovanjem dokazali tako sebi kot drugim, da je humanistična izobrazba najboljša popotnica za življenje, in ne nazadnje staršem in skrbnikom naših dijakov za podporo in sodelovanje.

Spogledom, usmerjenim v bodočnost, si želimo, da bi naša šola še naprej svobodno ustvarjala in izmenjevala dobrine, ki so temelj humanega sveta.

Ines Cergol, urednica

Naj čas v času skrit budi izvir in v nov ga čas pretaka.

ZORENJE

Vse življenje zorimo: telesno, intelektualno, strokovno, duhovno. Pravzaprav se zdi, da je človekov obstoj pogojen z nenehnim spreminjanjem. V vseh nas so prisotne nevidne življenjske silnice, ki nas spodbujajo k spremembam na različnih področjih našega življenja. Tudi šolsko okolje deluje kot živ organizem, v katerem se dogajajo številne spremembe, ki so lahko spontane, najpogosteje pa so skrbno preišljene in načrtovane.

Na svojo novo pot strokovnega zorenja – zatem ko mi je bil podeljen mandat ravnatelja Gimnazije Koper – sem stopil v času, ko je v slovenskem šolskem prostoru potekala intenzivna prenova gimnazijskih programov. Tudi naša šola je sprejela zahtevne izzive prenove in tvorno sodelovanje s Konzorcijem splošnih gimnazij in Konzorcijem strokovnih gimnazij, kar je obrodilo številne primere uspešnih praks, ki so jih člani šolskega razvojnega tima v obliki že evalviranih pobud posredovali svojim strokovnim kolegom, le-ti pa so udeležili nove pristope v svojem vsakdanjem delu z dijaki. Še pred koncem prenove gimnazijskih programov, decembra 2014, smo se poslovili tudi od evropskih oddelkov, zibelke marsikatero ustvarjalne in konstruktivne zamisli, ki je nato dopolnila mozaik dejavnosti, nastalih kot rezultat vključenosti v prenovu.

Ena od osrednjih prioritete šole, ki izvira iz zavezanosti njeni bogati tradiciji in jo želimo razvijati tudi v prihodnje, je pouk na najvišji strokovni ravni ob negovanju dobrih odnosov. Uspešnost dela potrjujejo izjemni rezultati naših dijakov na državnih tekmovanjih, na katerih se pogosto zapišemo med dobitnike najvišjih priznanj. Nezanemarljiv pa je tudi podatek, da na splošni maturi že vrsto let beležimo uspeh dijakov, ki sega nad slovensko povprečje.

Najpomembnejša je bila »prenova«, ki se je zgodila v naših glavah in je zaživela v obliki novih konkretnih učnih pristopov v pedagoški praksi. Ponovno smo ozavestili dejstvo, da moramo v središče svoje strokovne pozornosti tako pri načrtovanju pouka kot pri njegovi izvedbi postaviti predvsem dijaka. V zadnjih dveh šolskih letih smo tako dijakom omogočili obisk dodatnih ur, pri katerih so lahko bodisi nadoknadili primanjkljaje na posameznih predmetnih področjih bodisi nadgradili svoje znanje, da bi dosegali še boljše učne uspehe.

Hkrati pa je bilo potrebno poskrbeti tudi za materialne pogoje izvedbe pouka. Tako smo se leta 2011 lotili zahtevnega projekta prenove t. i. stavbe B, ločenega objekta, v kateri smo prenovili in tudi na novo opremili tri učilnice za potrebe pouka likovne smeri v programu umetniška gimnazija. V stavbi B so preobrazbo doživeli tudi prostori svetovalne službe in računovodstva, stavbo pa je zapustila računalniška učilnica, ki je, opremljena s sodobno IKT, zaživela kot učilnica 26 v osrednji zgradbi.

Za boljše pogoje dela tako dijakov kot učiteljev smo poskrbeli s klimatizacijo vseh učilnic, temperature zraka na Obali ob zaključku šolskega leta namreč že dosegajo poletne vrednosti. Oboji pa lahko vremensko napoved preverijo kar s svojimi mobilnimi napravami, saj smo vzpostavili brezžično omrežje, ki omogoča povezavo z medmrežjem po vsej šoli. Še posebej je bilo slednje nujno potrebno, ko smo v šolskem letu 2013/2014 uvedli elektronsko redovalnico in elektronski dnevnik. Tako je vsak učitelj prejel v uporabo računalniško tablico, v zbornici pa je bila vzpostavljena tudi nova električna napeljava, ki omogoča polnjenje vseh tablic. Že v šolskem letu 2011/2012 je zaživela prenovljena

Gimnazija Koper danes.

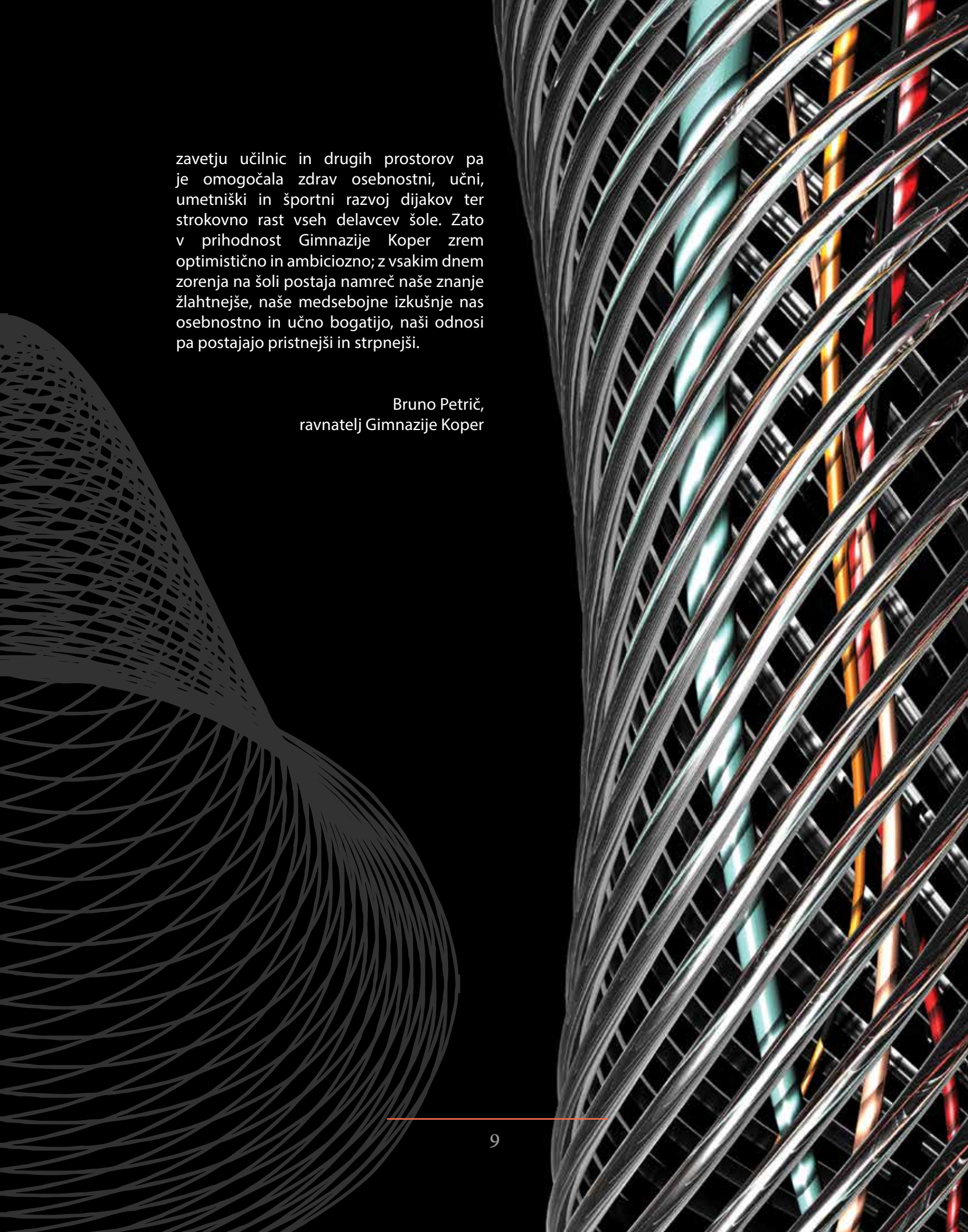
šolska spletna stran, okno, skozi katerega lahko vsi zainteresirani pokukajo v številne dejavnosti naše gimnazije, za dijake in delavce šole pa je pomemben komunikacijsko-informacijski portal.

V šolskem okolju se spremembe praviloma dogajajo z majhnimi koraki, vendar se kakovost življenja v šoli pogosto kaže prav v majhnih rečeh. Čas, ki ga učitelji preživijo v službi na Gimnaziji Koper, je prav gotovo postal prijetnejši po prenovi klubskega prostora za učitelje, v katerem je sodobna računalniška oprema in majhna, vendar funkcionalna kuhinja. Poleg manjših popravil v notranjosti stavbe in na njeni zunanosti ter posodobitve učne tehnologije smo na novo postavili še vitrine, ki se v medetaži kar šibijo pod težo bogate bere medalj in pokalov s športnih tekmovanj naših dijakov v različnih športnih disciplinah, v prvem nadstropju pa v njih razstavljajo svoje izdelke dijaki likovne smeri oz. jih opremijo učitelji biologije in slovenščine ter knjižničarka s priložnostnimi razstavami.

Najvidnejša pridobitev Gimnazije Koper je gotovo nova podoba športnega igrišča ob šoli, naše »učilnice« za športno vzgojo na prostem, ki se ponaša s podlago iz sodobne »super soft« mase za športna igrišča. Vsak korak naših dijakov bo tako mehkejši, vendar učinkovitejši, usmerjen k doseganju osebnih in skupinskih športnih ciljev.

Ne samo športni, ampak splošni dolgoročni cilj je vključevanje šole v širši prostor. Zavedamo se nujnosti povezovanja z lokalnim okoljem in tudi regijo ter krepitve odnosov in sodelovanja s sorodnimi institucijami in ustanovami, predvsem z Glasbeno šolo Koper, s srednjimi in osnovnimi šolami Obalno-kraške regije, Univerzo na Primorskem, Gledališčem Koper, Mestno občino Koper ipd. Prav tako šola v svoje splošne dolgoročne cilje vključuje povezovanje z drugimi evropskimi šolami, tudi s sodelovanjem v akcijskih programih Comenius in Erasmus+.

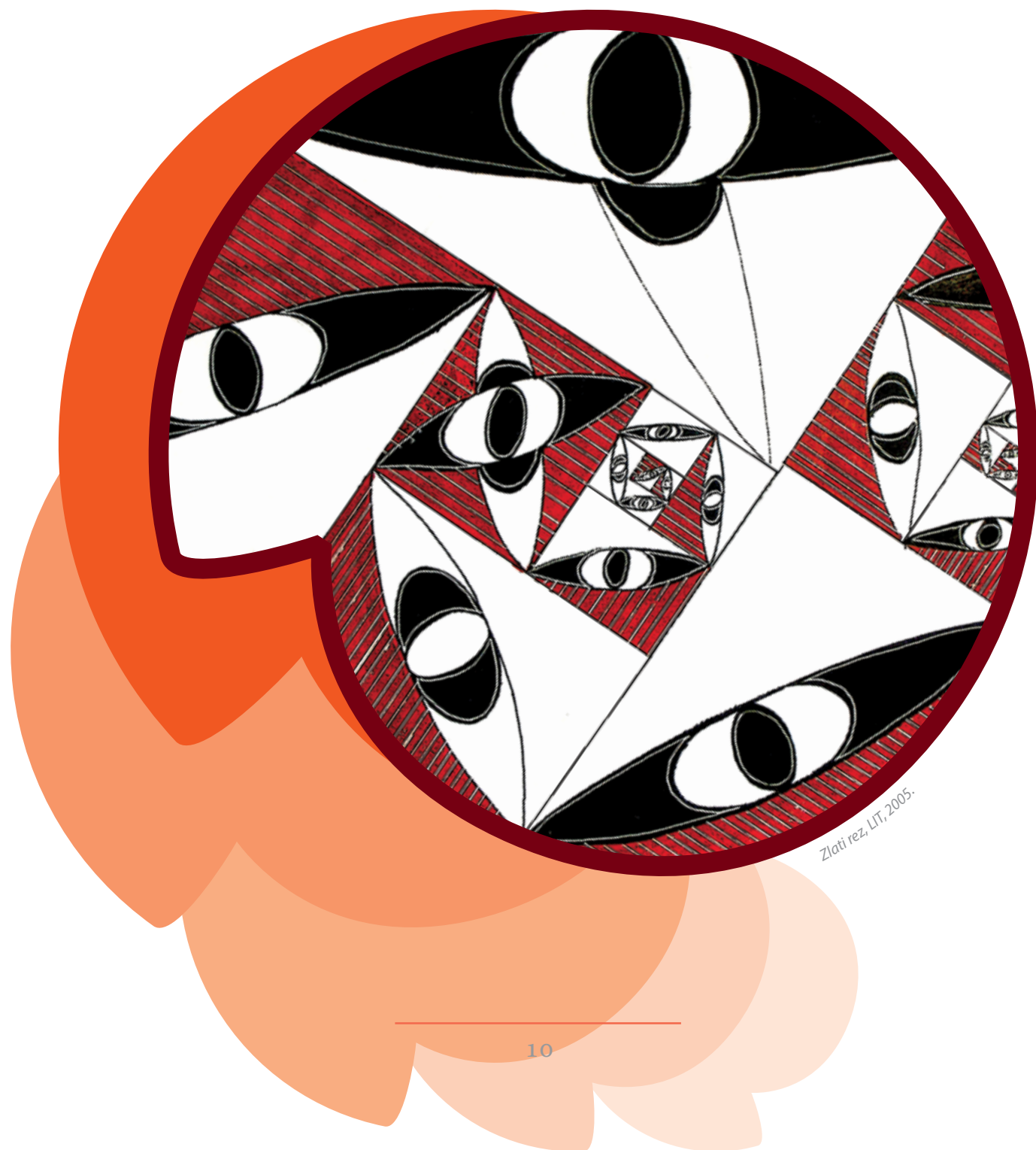
V vseh letih zorenja je šola spreminjala svojo zunanjo podobo, v svojem varnem

zavetju učilnic in drugih prostorov pa je omogočala zdrav osebnostni, učni, umetniški in športni razvoj dijakov ter strokovno rast vseh delavcev šole. Zato v prihodnost Gimnazije Koper zrem optimistično in ambiciozno; z vsakim dnevom zorenja na šoli postaja namreč naše znanje žlahtnejše, naše medsebojne izkušnje nas osebno in učno bogatijo, naši odnosi pa postajajo pristnejši in strpnejši.

Bruno Petrič,
ravnatelj Gimnazije Koper

VELIK IZZIV
IN ŠE VEČJA ODGOVORNOST

Zlati rez, LIT, 2005.

V prispevku bom skušala predstaviti nekaj spominov na svoje ravnateljevanje koprski gimnaziji med letoma 2005 in 2010. Svoje delo sem začela ravno pred intenzivnimi pripravami na praznovanje 60. obletnice in kot sem zapisala že v zborniku, ki je nastal ob tej priložnosti, mi je bila ta funkcija v veliko čast, obenem pa je bila to tudi velika odgovornost, saj sem se zavedala izjemnega pomena te šole za okolje, v katerem živi in deluje.

Začetek šolskega leta 2005/06 je bil zaznamovan s pripravami na praznovanje 60. obletnice. Veliko svojega časa in energije sem vložila v pridobivanje sponzorskih sredstev ter v pripravo številnih prireditev. Tako so se na primer v Pretorski palači na gimnazijskih večerih, ki jih je že prej vpeljala profesorica slovenščine Jasna Čebren, predstavili še trije nekdanji gimnazijci – Rado Pišot, Vesna Mikolič in Nadja Plazar. Poleg številnih razstav in koncertov dijakov umetniške gimnazije, srečanj z bivšimi gimnazijci, ki so danes uveljavljeni umetniki, novinarji, strokovnjaki z različnih področij, literarnih večerov, rokometnega tekmovanja in izdaje ter predstavitve zbornika naj omenim še slavnostno akademijo, ki smo jo ob zaključku praznovanj pripravili 15. 10. 2005 v Pokrajinskem muzeju v Kopru, kjer so številne goste nagovorili še Lucija Čok, takratna rektorica Univerze na Primorskem, Alberto Scheriani, podžupan Mestne občine Koper in predstavnik Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije.

Delo ravnateljice je bilo zelo raznovrstno. Na žalost mi je za pedagoško delo mnogokrat zmanjkovalo časa, sem pa dobila neprecenljivo pomoč v pomočnicah, najprej je bila to Elen Slavec, profesorica slovenščine z bogatimi izkušnjami z Zavoda za šolstvo, nato pa Nataša Režek Donev, ki

je že imela pomočniške izkušnje in se je po krajši odsotnosti vrnila na Gimnazijo Koper. Sama sem se morala naučiti uporabljati zakone in pravilnike, finančni izračuni so mi postajali bolj domači, veliko energije pa sem porabila predvsem za kadrovska vprašanja. Ministrstvo za šolstvo je redno pred začetkom šolskega leta sprejemalo nove pravilnike in zakone, ki jih je morala šola spraviti v življenje. Obravnavali so šolska pravila, ocenjevanja, obvezne prisotnosti pri pouku ..., vsaka šola pa jih je morala prirediti za svoje potrebe. Jasno je, da se to ni moglo zgoditi brez dolgih diskusij in usklajevanj v zbornici. Med ravnateljevanjem sem imela redne seje s Svetom staršev, saj sem verjela, da je dobro sodelovanje s starši pomembno za delo in življenje šole. Predstavniki staršev so na konstruktiven način želeli še izboljšati stanje na šoli in njihovo mnenje smo vedno upoštevali. Starši pa so svojo podporo šoli izkazovali tudi z rednim plačevanjem prispevka za nadstandard. S temi sredstvi smo obogatili knjižnično gradivo, opremili aktive, izvedli marsikatero tekmovanje ... Finančno in organizacijsko nam je bila vedno v oporo tudi MOK z županom Borisom Popovičem, pomagala so tudi nekatera podjetja, prav Luka Koper je na primer osrečila nižje letnike z nabavo tako dolgo pričakovanih omaric. S sredstvi iz Ljubljane in sponzorskim denarjem smo šoli vdahnili različne barve po nadstropjih in traktih, vse pa se stekajo v prenovljeni knjižnici. Iz atrija smo želeli narediti prijeten prostor za preživljanje prostega časa, zato smo ga opremili s posebnimi mizami in stoli.

Generacije mladih so bile v tem času številčne, vpis je bil v vseh letih velik (670 dijakov septembra 2005), za 5 % je padel šele v šolskem letu 2009/2010. Več kot 200 je bilo kandidatov (dijakov naše šole,

nekdanjih naših dijakov, dijakov drugih gimnazij in srednjih strokovnih šol ter odraslih), ki so opravljali maturo. Vse to je terjalo od vodstva in učiteljskega zbora kar veliko organizacijske spretnosti in strpnosti. Največje spremembe v organizaciji pouka je prinesel od 1. septembra 2008 obvezen subvencioniran topli obrok za vse dijake (koliko denarja je šlo iz državnega proračuna in koliko hrane je bilo zavržene!). Imeli smo srečo, da smo se pri organizaciji obvezne prehrane lahko povezali z dijaškim domom. Veliko energije pa smo tudi porabili, ko smo morali ministrstvo, v sodelovanju z Glasbeno šolo Koper, z ravnateljico Marijo Gombač in z gimnazijo iz Velenja ter Celja, prepričati, naj nam vrne vzporedno glasbeno izobraževanje. To naj bi se po novem namreč izvajalo samo v Ljubljani in Mariboru.

Dogajanje na šoli je bilo vedno zelo pestro, vključevalo je tudi sodelovanje s širšo skupnostjo. Tako je bil junija 2006 na predlog nekdanjega ravnatelja gospoda Antona Skoka na šoli ustanovljen iniciativni odbor za obnovo cerkve sv. Frančiška, v Pretorski palači je sledila okrogla miza z vsemi možnimi (zainteresiranimi) uporabniki dvorane in Zavoda za spomeniško varstvo. Veseli me, da je MOK pristopila k reševanju baročnega bisera v mestnem jedru in se lahko danes tam odvijajo raznovrstne kulturne dejavnosti.

Veliko dogodkov smo v naslednjih letih uresničili v sodelovanju s študentsko organizacijo KŠOK, ki je leta 2006 ustanovila celo dijaško sekcijo. Z občino Izola smo več let sodelovali pri izvedbi Združenih iger narodov. V Splošni bolnišnici Izola so dijaki likovne smeri poslikali pediatrični oddelek, v sodelovanju z bolnišnico, predvsem z dr. Jadranko Vrh Jermančič, smo izvajali projekt Samopregledovanje dojk in mod pod mentorstvom prof. Jelke Vrabec

Šalamun.

Šola je bila vključena v različne mednarodne projekte, kot so Comenius, SEMEP, CROMO, v okviru katerih smo vsako leto organizirali mednarodne izmenjave dijakov, na povabilo evropskih poslancev pa smo nekajkrat obiskali Bruselj in Strasbourg.

Sodelovali smo tudi z različnimi fakultetami Univerze na Primorskem. Tako so na Fakulteti za management likovniki polepšali prostore s svojimi deli, s Fakulteto za matematiko, naravoslovje in informacijsko tehnologijo smo imeli skupna predavanja, študentje s Pedagoške fakultete so pri nas opravljali pedagoško prakso, s Fakulteto za humanistične študije smo organizirali projektni dan Razsvetljenstvo, z oddelkom za slovenistiko te fakultete smo sodelovali pri pripravi dijakov na maturo, z obiskom abonmajskih predstav Gledališča Koper in Stalnega slovenskega gledališča Trst smo poglobljali odnos dijakov do odrske umetnosti, Pokrajinski muzej Koper je odprl vrata našim številnim prireditvam, med temi naj še posebej omenim slavnostne akademije dijakov umetniške gimnazije, na katerih so kar nekaj let zapored dokazovali svoje znanje in ustvarjalnost.

Žal pa smo se morali v času mojega ravnateljevanja soočiti tudi s težkimi izgubami. Oktobra 2005 smo pokopali upokojenega profesorja likovne vzgoje in velikega umetnika Jožeta Pohlana, januarja 2006 Jelko Justin, upokojeno profesorico biologije in bivšo ravnateljico. Novembra 2006 nas je pretresla tragična smrt dijakinje Mojce Vončina, jeseni 2007 se je smrtno ponesrečil naš dragi kolega Andrej Cuderman, profesor matematike, februarja 2008 pa smo se z žalostjo v srcih poslovili še od dijakinje Sabine Gruntar.

Šolsko leto 2008/2009. Slovo ob upokojitvi profesorice – Jasne Čebren in Nede Zorman (med njima Anton Podvršnik).

Prizadevala sem si, da bi bila šola prostor dobrega počutja, medsebojnega razumevanja in spoštovanja, zato sem organizirala kar nekaj ekskurzij za delavce šole. Tako smo obiskali: Dimnice, Slivje, deželni parlament v Trstu, kjer smo se seznanili s položajem slovenske manjšine, Brkine z dolino reke Reke, Čedad in Rezijo, Lanišče in Planino pri Postojni, Botanični vrt Sežana, Galerijo Avgusta Černigoja v Lipici, Tomaj, Plečnikovo Ljubljano in njen Mestni muzej, Boršt in Labor, avstrijsko Koroško in Zvezno gimnazijo za Slovence v Celovcu.

Vesela sem bila, ko so se vsako pomlad na šoli srečevali bivši dijaki na obletnicah mature in se z veseljem in nostalgijo spominjali gimnazijskih let. Lahko bi rekli: enkrat gimnazijec, vedno gimnazijec. Starejše generacije imajo sicer sive lase in malce počasnejši korak, vendar so med pogovorom te malenkosti popolnoma zbledele – bili so živahni, veseli posamezniki, ki živijo polno osebno in poslovno življenje in se veselijo srečanja s svojimi sošolci.

Zrcalo učiteljskega in vodstvenega dela, panesamodela, presenetljivo velikoljubezni in zagnanosti se je zrcalilo v doseganju izjemnih rezultatov na tekmovanjih – jezikoslovnih, družboslovnih, športnih,

naravoslovnih, glasbenih, likovnih – in vsako leto dobrem uspehu na maturi. Ker pa je bil pedagoški klic v srcu vse močnejši, sem štiri mesece pred koncem mandata predala ravnateljsko mesto in se vrnila v profesorske vode. Kakorkoli obračam, sem predvsem učiteljica geografije in svoje znanje z velikim veseljem prenašam na mlajše (trenutno tudi na starejše na univerzi za tretje življenjsko obdobje Pristan).

Verjamem, da so gimnazijci – cvetni izbor mladih, kot sem jih poimenovala na prvi dan pouka – med šolanjem spoznali, da nas vodijo skupna prizadevanja in vrednote, kot so delavnost, vedoželjnost, strpnost in poštenost. Ob podpori učiteljskega zbora so ambiciozno in samozavestno vstopali v svet odraščanja. Naj svet nagradi in utrdi njihovo samozavest, hkrati pa naj ohranijo občutek pripadnosti mestu in regiji. Meni ostajajo v srcu neprecenljivo lepi spomini na vse generacije mladih gimnazijcev, hvaležnost obema pomočnicama za sodelovanje in zahvala vsem kolegom za osebno in strokovno rast v njihovi družbi.

Srečno!

Ljuba Medak

SKOZI DIJAŠKE OČI

Odlični dijaki generacije 2010 na sprejemu pri županu MOK.

Če bi se povprečnega dijaka na še bolj povprečni slovenski srednji šoli vprašalo, ali je zadovoljen s svojim šolskim letom, profesorji, z znanjem, ki ga je usvojil, in še o marsikateri bolj ali manj pomembni podrobnosti, bi bili najverjetneje priča vse prej kot pozitivnemu odgovoru. Samozadovoljstvo postaja pri dijakih bolj izjema kot pravilo. Prav tisti zgoraj omenjeni dijak bi nam po nič kaj tehtnem razmisleku ponudil bled odgovor, ki bi se iz zdolgočasenega nerganja prelevil v: »No, saj je bilo OK.«

Da so dijaška leta po svoje problematična in najbolj turbulentna, je že skorajda poljudna znanost. Tisti najstnik, ki išče nova znanja in izzive, pa postaja že prava redkost. Dejstvo, da so želja po izobrazbi, dobri šoli in vpisu na fakulteto postali nekaj povsem vsakdanjega, je na svoj način tragično. A med vsemi srednjimi šolami, ki ponujajo vpisna mesta, obstajajo ustanove, ki se vsaj za odtenek razlikujejo od drugih srednjih šol, do katerih seveda ne gojimo predsodkov. Nikakor jih ne želimo omalovaževati, a dejstvo je, da si splošna gimnazija v mestu vsako leto prilasti smetano dijakov (kar je tudi logično, kajne?), ki nato do svojega drugega domovanja razvijejo pripadnost in pridno delujejo na različnih področjih. Vse od tistega fazanskega septembrskega dne pa do mature so ponosni gimnazijci, ki ustvarjajo boljšo šolo, in ljudje, ki nadaljujejo tradicijo ter vnašajo vedrino in življenje v hodnike gimnazije, Gimnazije Koper, zdaj jo lahko tudi že mirno poimenujemo.

Dijaška skupnost koprške gimnazije deluje že veliko let in se vsako leto izkaže kot odličen način za združevanje dijakov, zbiranje misli in razvijanje skupnih vizij, ki nato žal pogosto naletijo na neprebojen zid šolskih pravil in profesorskih avtonomnosti. A vseeno, skupnost dejansko deluje in

pušča svoj pečat na dogajanju na gimnaziji, kar je tudi cilj vseh dijakov – neposredno vključevanje v šolsko politiko in tisti občutek, da si zares nekaj vreden ter da lahko vplivaš na svojo prihodnost. Temu bi lahko rekli občutek pomembnosti. Menimo, da je dijaška skupnost v zadnjih letih naredila velik korak naprej. Napredovala je, kar nas lahko navdaja s pozitivno energijo, kljub temu da se je eno šolsko leto šele končalo in se nezadržno bliža drugo, ko si bomo ponovno zastavili cilje in jih skozi leto uresničevali. Kot smo jih do zdaj.

Gimnazija Koper je predvsem ustanova, ki dijakom predaja temeljito znanje na več področjih in jih pripravlja na zrelostni izpit oz. maturo. Dijaki se sem vpisujemo predvsem zaradi želje po kasnejšem vpisu na fakultete, delno pa tudi zaradi tistih osebnih izzivov, o katerih smo zgoraj razpredali. Izpolnjevanje teh izzivov se na naši gimnaziji zagotovo zdi realno, saj nam Gimnazija Koper ponuja veliko znanja in izkušenj na teoretičnem in praktičnem področju, hkrati pa omogoča osebno rast in kvaliteten razvoj. K temu pripomorejo različne dejavnosti, ki nam jih šola ponuja, našteji bomo zgolj nekatere: časopis, radio, literarni krožek, filmska tekmovanja, natečaji, ekskurzije, priprave na tekmovanja in dejavnosti v sklopu kulturnega maratona.

Ena od najmočnejših točk naše skupnosti so zagotovo prireditve. Ne samo izvajanje na odru, pač pa tudi organizacija, priprava. Tu bi se radi zahvalili šoli in našemu ravnatelju Brunu Petriču, da nam je z nakupom dodatne opreme omogočil še boljše pogoje za izvedbo prireditev. Ponosni smo na svoje dosežke in smo samozavestni. Verjamemo, da bomo tudi v naslednjih letih organizirali dobre prireditve. Take, na katerih se bo prikazal

Pustna prireditev 2013.

Predaja ključa 2015.

tudi dijak z največ neopravičenimi urami. In take, na katerih bo ta dijak tudi užival. Letos jih ni manjkalo, dijaška skupnost sodeluje pri pripravi mnogih – novoletna prireditev, kulturni maraton, prireditev za dan Zemlje, prireditev ob predaji ključa, maturantska, verjetno smo na kakšno tudi pozabili. A to ni bistvo. Kar je pomembno, je to, da je bila vsaka prireditev po svoje posebna in si jo lahko po nečem tudi zapomnimo. Pa četudi po tehničnih težavah in napakicah, ki so se nam kdaj pripetile (beri: novoletna).

Pravijo, da so srednješolska najlepša leta. Mi se s tem kar strinjamo. Gimnazijo delamo boljše in se trudimo z veseljem hoditi po njenih hodnikih. Včasih pride tudi do užaloščenih obrazov. Ja, pride tudi do nevšečnosti, težav, a jih skupaj vedno premostimo. Če ne prej, pa na popravnih izpitih.

Andrej Pirjevec

Pevski zbor v atriju šole.

ZGODOVINA GIMNAZIJE KOPER

*Ena od številnih upodobitev Frančiška
Asiškega.*

Pričujoče besedilo naj bi – vsaj po naslovu sodeč – predstavilo zgodovino Gimnazije Koper, v resnici pa je zamišljeno nekoliko širše: v njem je pravzaprav predstavljena zgodovina stavbe, v kateri danes domuje koprška gimnazija. V primerjavi z njo je šola prava mladenka, saj je stari del današnje gimnazijske stavbe star častitljivih 750 let. Dejstvo je, da si Gimnazija skorajda ne bi mogla izbrati primernejšega domovanja, saj lahko že ob bežnem pogledu v zgodovino hitro ugotovimo, da so bili njeni prostori (z izjemo krajšega obdobja v začetku 19. stoletja) vedno tako ali drugače povezani s prenašanjem znanja in védenja na mlajše generacije.

Samostan sv. Frančiška

Stari del današnje gimnazijske stavbe je nastal kot samostan, ki so ga zgradili minoriti, pripadniki enega od redov sv. Frančiška (1181–1226), ki so bili skupaj z nekaterimi drugimi redovi ustanovljeni konec 12. in v začetku 13. stoletja. Ti t. i. beraški redovi za razliko od starejših meniških skupnosti za cilj niso več imeli puščavniškega in od ljudi odmaknjenega življenja; njihove glavne naloge so bile utrjevanje krščanske vere, prizadevanja za prenovo Cerkve in cerkvenega življenja, karitativno delo med ljudmi in ne nazadnje skrb za izobrazbo. Če so starejši redovi svoje postojanke postavljali daleč od naselij in tam živeli v odmaknjenosti, so beraški redovi, ravno nasprotno, svoje samostane gradili tam, kjer so bili ljudje najbolj gosto naseljeni – v mestih.

Val ustanavljanja samostanov novih redov je kmalu pljusknil tudi k nam in izognila se mu niso niti današnja slovenska obalna mesta Koper, Izola in Piran. Pavel Naldini, koprski škof na prehodu iz 17.

stoletja v 18. stoletje, v svojem znanem delu *Cerkveni krajepis ali Opis mesta in škofije Justinopolis, ljudsko Koper* piše, da so minoriti v Koper prišli še pred letom 1260. Takratni škof Konrad (škofoval je med letoma 1245 in 1270) naj bi jim odstopil manjšo cerkev na najvišjem predelu mesta, imenovanem *Caprile*. Leta 1263 naj bi jim nato opatinja samostana sv. Jakoba Močvirskega v Muranu pri Benetkah Avrelija Faliera prodala velik vrt, naslednje leto pa naj bi od oglejskega patriarha Gregorja v dar dobili še prostoren trg poleg vrta. Leta 1265 naj bi redovniki sklenili, da bodo postavili nov samostan, ki naj bi bil nato dovršen tri leta kasneje. Tako torej piše Naldini, ki gradnjo samostana pospremi z naslednjimi besedami:

»Vrt trohnečega plevela so spremenili v gaj neminljivega cvetja, pristaniški trg s postopači v borilnico minoritskih atletov, kozji pašnik, zbirališče neotesanih grobjanov, pa povzdignili v svetišče brezmadežnega serafa. Naj to nikar ne preseneča, saj v pepelu tega živahnega umbrijskega Vezuva tlijo skriti plameni še večjih čudežev.«

Navedbe iz Cerkvenega krajepisa potrjujejo tudi nekatere ohranjene listine časa. Med njimi je listina škofa Konrada z začetka leta 1265, ki jo v

svojem spisu navaja tudi Naldini. V njej manjšim bratom dovoljuje, da zaradi slabega stanja porušijo staro cerkvico sv. Frančiška, ki so jo že imeli v lasti (škof pravi, da je bila postavljena v čast sv. Frančiška: »[...] *in honorem B. Francisci fuerat fabricata* [...]«), material pa lahko uporabijo bodisi pri zidavi nove cerkve bodisi kakšnega drugega objekta. Staro cerkev, še pravi škof Konrad, bi lahko tudi vključili v novo. Gradili naj bi na kraju, imenovanem *Caprile*, kjer jim je potrebno ozemlje dodelil koprski

komun: »[...] *Communitas Justinopolitanae orum necessitati compatiens, terram assigna vites idem in loco, qui Caprile dicitur, pro Ecclesia, et aliis domibuss ibi necessariis faciendis [...]*«

Za obdobje naslednjih treh stoletij v literaturi ne zasledimo podrobnejših podatkov o delovanju samostana, kar bi lahko kazalo tudi na to, da samostan do konca srednjega veka ni imel tako

pomembne vloge kot v prvih stoletjih novega veka, ko je bil v njem sedež inkvizicije (cerkvenega sodišča za preganjanje

Maketa minoritskega samostana s cerkvijo in zvonikom.

krivovercev) za celo Istro. Prvi inkvizitor iz Kopa je bil namreč neki Hanibal Grisoni, ki je to mesto zasedel šele leta 1523. Ravno tako do konca srednjega veka iz bratovščine koprskih manjših bratov ni izšel noben provincial, med letoma 1529 in 1766 pa se jih je zvrstilo devet.

Bila pa je očitno že vsaj ob koncu srednjega veka pomembna samostanska knjižnica. V njej naj bi namreč bili shranjeni dve veliki dragocenosti, in sicer izvirna

tiska *Responzorijev sv. Antona* ter *Molitev k svetemu mrtvaškemu prtu*. V Koprju naj bi ju natisnil Panfilo Castaldi da Fletre, in sicer še preden je na Nemškem Gutenberg natisnil svojo *Biblijo*. Po nekaterih starejših virih naj bi koprška tiska nastala leta 1456, Gutenberg pa naj bi iznajdbo kasneje prevzel. A zaradi pomanjkanja dokazov in predvsem zato, ker sta oba prvotiska izgubljena, so raziskovalci takšne teze ovrgli.

Naj ob koncu predstavitve koprškega minoritskega samostana zapišemo še nekaj besed o sami samostanski stavbi, ki – kot rečeno – predstavlja stari del današnje Gimnazije Koper. Zgrajena je okrog notranjega atrija s križnim hodnikom. Sredi atrija je bil včasih vodnjak, poleg samostana (kjer je današnje gimnazijsko igrišče) pa so manjši bratje imeli vrt. V pritličju so bile predvsem kuhinja in delavnice, bivalni prostori so bili v nadstropju. Iz križnega hodnika so vrata vodila v cerkev, precej enostavno, enoladijsko stavbo s preprostim, ne preveč visokim zvonikom, grajeno v gotskem stilu. Od prvotne gradnje do danes je bila večkrat prezidana in obnovljena, v njej pa so bile pokopane različne ugledne osebnosti. Naldini poroča, da so bili v cerkvi sv. Frančiška v Koprju med drugimi pokopani blaženi Monaldo de Monaldi, škof Piero Manolesso, pogumni vrhovni poveljnik Beneške republike v vojni za Istro Filippo Arcillo in tudi princ Henrik, sorodnik francoske kraljeve družine. Dragoceno je tudi pričevanje novigradskega škofa Tommasinija, ki je v *Zgodovinskih komentarjih o Istri* iz sredine 17. stoletja med drugim objavil nekaj prepisov nagrobnikov, ki jih danes v cerkvi ne moremo več videti. Na dveh od njih je bilo zapisano:

»Očetu Vergeriju postavil sin Petrus Paulus Vergerius. Pokopan 26. julija 1401.«

Ena od treh fresk, ki so naslikane na stropu samostanske cerkve.

Notranost cerkve sv. Frančiška. Cerkev ima eno samo ladjo in se konča z glavnim korom, ob katerem je danes ohranjena le še južna od obeh kapel, ki sta bili dozidani.

»Jacobus Valeressus, sin Georgia, beneški patricij, justinopolitanski škof, je po tem, ko je uspešno opravljal razne naloge za Sveto rimsko cerkev, zavedajoč se človekove usode, dal tukaj še za življenja vnaprej pripraviti kraj počitka za svoje ostanke. V letu krščanskega odrešenja 1495.«

V cerkvi sta bila torej očitno pokopana tudi oče Petra Pavla Vergerija st. in Jakob Vallaresso, koprski škof 1482–1503. Prek pokopavanja v samostanskih cerkvah, izobraževanja v samostanskih šolah in študija v njihovih knjižnicah so redovniki prihajali v stik predvsem z višjimi sloji meščanov, nobili, ter z različnimi misleci in intelektualci.

Redovniki so bili precej aktivni tudi na

področjih, prek katerih so prihajali v stik z »običajnimi« ljudmi. Med njimi velja v prvi vrsti izpostaviti družbeno-politično vlogo samostanov, ki je bila relativno velika. Tudi iz koprskih minoritov so tako izšli nekateri škofje, ki so v srednjeveški, s krščanstvom prežeti družbi gotovo igrali pomembno vlogo. To more še toliko bolj veljati za majhno koprsko škofijo, v kateri je bila razdalja med škofom in verniki nedvomno manjša kot v večjih škofijah v notranjosti slovenskega ozemlja.

Redovniki so v družbeno-politično sfero posegali tudi kot posredniki v javnih sporih. Ljudevit Maračič navaja, da pri manjših bratih ta dejavnost izhaja že od samega ustanovitelja redu, sv. Frančiška, ki je večkrat posredoval v sporih med cerkvenimi in političnimi oblastmi. S tem so nadaljevali tudi njegovi posnemovalci,

Nekdanji zvonik cerkve sv. Frančiška, danes vhod v Srednjo ekonomsko in poslovno šolo Koper.

pri čemer je bilo burno politično dogajanje v pozno- in visokosrednjeveški Istri idealen okvir za takšna posredovanja. Tako je npr. redovnik Fabijan iz Motovuna leta 1318 kot odposlanec Pulja odpotoval v Benetke, da bi tam kot arbiter pomagal pri razrešitvi sporov med obema mestoma.

Koprski redovniki so se tudi drugače politično udejstvovali. Maračić namreč piše o redovnikih Menelaju iz Kopra in Mihovilu Vitaleju, ki sta, v želji, da bi se povečala politična moč oglejskega patriarha, načrtovala upor proti Beneški republiki in njenemu širjenju v Istri. Benečani so za te načrte izvedeli in v kali zatrli vsak poskus njihove izvedbe, načrtovalcem pa so se grobo maščevali. Okrepili so svoje kopenske in pomorske posadke v Istri, polovili nekaj upornikov (med njimi tudi sorodnike obeh redovnikov) ter jih dali obesiti. Redovnika sta se uspela rešiti, v zaščito ju je vzel papež Klemen V., ki je nato poskrbel, da sta ubežala beneškemu maščevanju.

Čas novih vrednot in nacionalizma

Pomembna prelomnica v zgodovini stavbe, v kateri danes domuje Gimnazija Koper, je brez dvoma prehod iz 18. stoletja v 19. stoletje. Ker so slovenska obalna mesta vse do 1797 spadala pod Beneško republiko, so se koprski minoriti resda izognili ukinitvenemu valu jožefinskih reform, a usoda mnogih slovenskih samostanov jih je doletela že čez nekaj let, ko je Istri zavladal Napoleon Bonaparte, ki si je v vojnah s Habsburžani podredil tudi naše kraje. Današnja slovenska obalna mesta so bila z bratislavskim mirom leta 1805 najprej vključena v t. i. Italijansko kraljestvo, ustanovljeno v severni Italiji, leta 1809 pa so jih (skupaj s celotno Istro) vključili v Ilirske province, ki so bile podrejene neposredno centralni oblasti v Franciji in v katerih se je izvajalo veliko Napoleonovih reform, med njimi tudi cerkvene.

Koprski minoritski samostan je bil tako leta 1806 razpuščen, že pred tem, novembra 1805, so se vanj naselili vojaki; redovniki

Že v času fašizma so samostansko cerkev preuredili v telovadnico.

so zapustili mesto, njihova cerkev je bila desakralizirana. Samostansko imetje je bilo preneseno v Trst in Gorico, veliko se ga je tudi porazgubilo, samostanska in cerkvena stavba pa sta v naslednjih desetletjih doživeli veliko predelav in sprememb, saj so ju uporabljali v zelo raznovrstne namene. V letu 1830 je bil samostan spremenjen v osnovno šolo, kasneje so se v njem nastanili še različni uradi. Leta 1876 je v njem začelo delovati moško učiteljskišče, ki je izobraževalo učitelje za celotno Avstrijsko primorje.

S padcem Napoleona so se vojaške napetosti v severni Istri umirile, a pojavile so se nove, morda še bolj globoke sile. 19. stoletje je namreč čas, ko se v Evropi oblikujejo moderni narodi, ko se razvijajo nacionalizmi, ki so še posebno očitni na narodnostno mešanih območjih, kar je Istra bila in je še danes. Trenja med porajajočimi se narodi so se posebno jasno odslikavala na šolskem področju, kjer je bilo v prvi vrsti pomembno vprašanje jezika. Morda bi si kdo predstavljal, da so se v današnji slovenski Istri vneli »jezikovni boji« med Slovenci in Italijani, a ni bilo tako: kot lahko razberemo iz nekaterih takratnih časopisov, so se ti boji razvneli predvsem med Italijani in Nemci. Slovansko prebivalstvo v Istri ob začetku teh bojev, torej nekako od srede 19. stoletja dalje, namreč še ni bilo

narodnostno diferencirano. Če je na področju osnovnega šolstva postopoma vendarle prihajalo do uvajanja pouka tudi v slovenskem (oz. slovanskem) jeziku, pa so bila maloštevilna razmišljanja o slovenski gimnaziji in o slovenščini v srednješolskem izobraževanju precej utopična, glede na to da so se za privilegij srednjega šolstva v materinem jeziku na tem območju morali boriti še Italijani.

Mejnik predstavlja šele leto 1869, ko je izšel t. i. tretji osnovnošolski zakon. Ta je v prvi vrsti razširil šolsko obveznost na čas od šestega do štirinajstega leta, bistveno razširjena in modernizirana je bila tudi vsebina pouka. Ključna pri vsem skupaj je bila določba, da mora biti šolanje v domačem, ljudskem jeziku, kar je klicalo tudi po izobraževanju v slovenščini, zaradi česar sta bili v sedemdesetih letih na učiteljskišču v Kopru poleg italijanske in nemške katedre ustanovljeni tudi slovenska in hrvaška katedra. Tako je prav v današnji stavbi Gimnazije Koper obstajala ena redkih možnosti pouka v slovenščini za slovenske otroke v Istri. Leta 1908 je bilo tovrstno izobraževanje preneseno v Gorico in s tem je v Kopru zamrl tudi vsakršen srednješolski pouk v slovenskem jeziku.

Do konca Avstro-Ogrske monarhije (1918) se stanje ni spremenilo, v medvojnem obdobju pa je bila današnja Primorska

Dijaki in profesorji Gimnazije Koper v šolskem letu 1947/1948.

vključena v Kraljevino Italijo. Z vzponom fašističnega režima je bilo onemogočeno ne samo srednje, ampak s t. i. Gentilejevo šolsko reformo iz leta 1923 postopoma še osnovnošolsko izobraževanje v slovenskem jeziku. V času do druge svetovne vojne je bila tudi nekdanja samostanska cerkev spremenjena v šolske prostore, in sicer v telovadnico. Delovanje učiteljsišča je za nekaj časa celo zamrlo in takrat je v stavbi začela delovati pomorska šola.

Obdobje Gimnazije Koper

Nov zagon je slovenskemu šolstvu v Istri prinesel konec druge svetovne vojne. Ustanovljenih je bilo veliko novih šol in 20. oktobra 1945 je Poverjeništvo primorskega narodnoosvobodilnega odbora (PPNOO) izdalo odlok, s katerim je bila ustanovljena Slovenska gimnazija v Kopru. Prva leta si je prostore delila še z osnovno šolo, ki se je kasneje preselila v novozgrajeno stavbo, ki je danes ni več (nekdanja Osnovna šola Janka Premrla – Vojka), in z dijaškim domom, ki se je kasneje

ravno tako odselil iz šolskih prostorov.

Vzpostavitev pouka je bila v prvih povojnih letih težavna, primanjkovalo je ustreznega kadra, a so stvari nato kar dobro stekle. Leta 1947 je prva generacija opravila malo matura in se vpisala v prvi letnik višje gimnazije. Tako se je šola po odloku PPNOO iz nižje slovenske gimnazije preimenovala v *Gimnazijo Koper*. Leta 1952 je maturiralo prvih dvanajst maturantov.

Sprva je bila Gimnazija Koper torej le nižja gimnazija, a se ji je postopoma (z vsakim letom en razred več) dodajala višja. Ob tem moramo vedeti, da je bil šolski sistem v povojnem času nekoliko drugačen od današnjega in je deloma slonel še na starem, avstrijskem sistemu: v splošnem so štirim letom osnovne šole sledila bodisi štiri leta višje osnovne šole bodisi štiri leta nižje gimnazije, ki so jim nato sledila še štiri leta višje gimnazije. Šele leta 1958 je bila uvedena enotna osemletna osnovna šola, s čimer so bile nižje gimnazije ukinjene. S to reformo so se občutno spremenili tudi gimnazijski programi. Prevladal je pouk nekdanje realne gimnazije, klasične gimnazije pa so bile večinoma ukinjene,

Prvi gimnazijski pevski zbor (1948/1949), pod vodstvom profesorja Josipa Ostrouške.

kar pomeni, da pouka klasičnih jezikov v gimnazijskih programih skorajda ni bilo več.

Leta 1962 se je šola soočila s težavnim in težko rešljivim problemom verifikacije. Vzrok je bila resolucija o materialno-didaktični posodobitvi gimnazij, ki so jo istega leta sprejeli pristojni republiški organi in z izpolnjevanjem katere je imela koprška gimnazija nemalo težav. A politični veljaki so kmalu sprejeli sklep, da Koper slovensko gimnazijo mora ohraniti in 23. 11. 1966 je bila Gimnazija Koper verificirana. Istega leta je bil (tudi zaradi zahtev verifikacije) dozidan novi trakt in šola je tako dobila podobo, ki jo ima še danes.

Naslednja reforma, ki je pomembno vplivala tudi na delo Gimnazije Koper, je sledila v letih 1965–1968. V tem času so odpravili učiteljišča in jih preoblikovali v t. i. pedagoške gimnazije, po zaključku šolanja pa se je bilo treba vpisati na študij na pedagoški akademiji, saj srednješolska izobrazba ni več zadoščala za učiteljski poklic.

V začetku sedemdesetih let je prišlo do nove reforme šolstva, ki je bila predvsem posledica razprav o tem, ali naj bo šola

ideološko neodvisna ali ne. Prevladala je trdnejša linija, kar je za učence osnovnih šol pomenilo vpeljavo predmeta družbenomoralna vzgoja, dijaki srednjih šol – tudi koprski gimnazijci – pa so od tedaj naprej poslušali predmet samoupravljanje s temelji marksizma.

Ob vseh omenjenih spremembah je potrebno poudariti dejstvo, da se je število dijakov na Gimnaziji Koper vseskozi večalo in da je šola postajala vse bolj prepoznavna. A leta 1981 je prišlo še do ene pomembne reforme, ki je razmeroma negativno vplivala na kakovost – uvedeno je bilo t. i. usmerjeno izobraževanje, kar je v praksi poenostavljeno pomenilo, da naj bi bili srednješolski programi v prvih dveh letih poenoteni, s čimer bi bilo omogočeno lažje prehajanje med njimi. Posledica tega je bila, da je program gimnazije prenehal obstajati, postopoma so se ukinile tudi pedagoške smeri. Gimnazijski program je bil v celoti obnovljen šele leta 1994, leta 1995 pa je prva generacija že opravljala eksterno maturo.

Že takoj po ustanovitvi Gimnazije

Koper so se njeni dijaki začeli vključevati v družbeno-politično in kulturno življenje na Obali, pa tudi širše. Med drugim so bili ustanovljeni *Mešani pevski zbor Gimnazije Koper*, razne gledališke skupine, *Šolsko športno društvo Delfin*, nastajati je začela literarna revija *Maestral*. Poleg tega so se dijaki tudi redno udeleževali Titove *štafete mladosti* in protestnih shodov v Trstu. Na šoli že od ustanovitve deluje tudi šolska knjižnica, ki je neprecenljivega pomena tako za delo pri pouku kot tudi za literarno razgledanost dijakov.

Gimnazija Koper danes

Ko govorimo o Gimnaziji Koper danes, imamo v mislih sodobno šolo, ki dijakom ponuja številne

možnosti za prihodnost. Na šoli soobstaja več izobraževalnih programov: splošni gimnazijski, športni in umetniški (ki se deli na likovno in glasbeno smer), kar še bolj poudarja dejstvo, da je koprška gimnazija šola, ki bodočim maturantom ponuja kar največ splošnega znanja, jih vodi k samostojnosti na področjih, ki so jim najbolj blizu, ter spodbuja razvoj njihovih sposobnosti. V tem smislu nadaljuje staro tradicijo gimnazijskega izobraževanja, katerega osnovni cilji so iz dijakov oblikovati splošno razgledane, preudarne, vedoželjne, strpne, predvsem pa kritične in svobodomiselnosti osebnosti.

Nejc Sukljan

Izbrana literatura

Hočevar, Jože (ur.). *50 let Gimnazije Koper 1945–1995: zbornik ob 50-letnici obnove slovenskega šolstva v Slovenski Istri*. Koper: Gimnazija Koper, 1995.

Benedik, Metod (ur.). *Zgodovina cerkve na Slovenskem*. Celje: Mohorjeva družba, 1991.

Curk, Jože. *Samostani na Slovenskem do leta 1780*. Maribor: Ostroga, 2008.

Dolinar, France M. »Redovništvo.« *Enciklopedija Slovenije X*. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1996.

Kandler, Pietro. *Codice diplomatico Istriano*. Trst: Tipografia Riva S.p.A., 1986.

Maračić, Ljudevit Anton. »Franjevački počeci u Istri i samostan sv. Franje u Piranu.« *Sedem stoletij minoritskega samostana sv. Frančiška Asiškega v Piranu 1301–2001*. Ur. France M. Dolinar in Marjan Vogrin. Ljubljana: Slovenska minoritska provinca sv. Jožefa, 2001.

Maračić, Ljudevit Anton. *Franjevci konventualci u Istri*. Pazin: Istarsko književno društvo »Juraj Dobrila«, 1992.

Maračić, Ljudevit Anton. *Maleni i veliki: franjevci konventualci u Istri*. Zagreb: Provincijalat franjevac konventualaca, 2001.

Mlinarič, Jože. »Srednjeveški samostani na Slovenskem in njihova dejavnost.« *Samostani v srednjeveških listinah na slovenskem*. Ljubljana: Arhiv Republike Slovenije, 1993.

Munih, Sonja (ur.). *60 let Gimnazije Koper: zbornik ob 60-letnici Gimnazije Koper*. Koper: Gimnazija Koper, 2005.

Naldini, Paolo. *Cerkveni krajepis ali Opis mesta in škofije Justinopolis, ljudsko Koper*. Ur. Darko Darovec. Prev. Vida Gorjup Posinkovič, Lea Odila Širok, Pavel Češarek. Koper: Zgodovinsko društvo za južno Primorsko, Znanstveno-raziskovalno središče Republike Slovenije, 2001.

Semi, Francesco. *Capris-Justinopolis-Capodistria: La storia, la cultura e l'arte*. Trst: Lint, 1975.

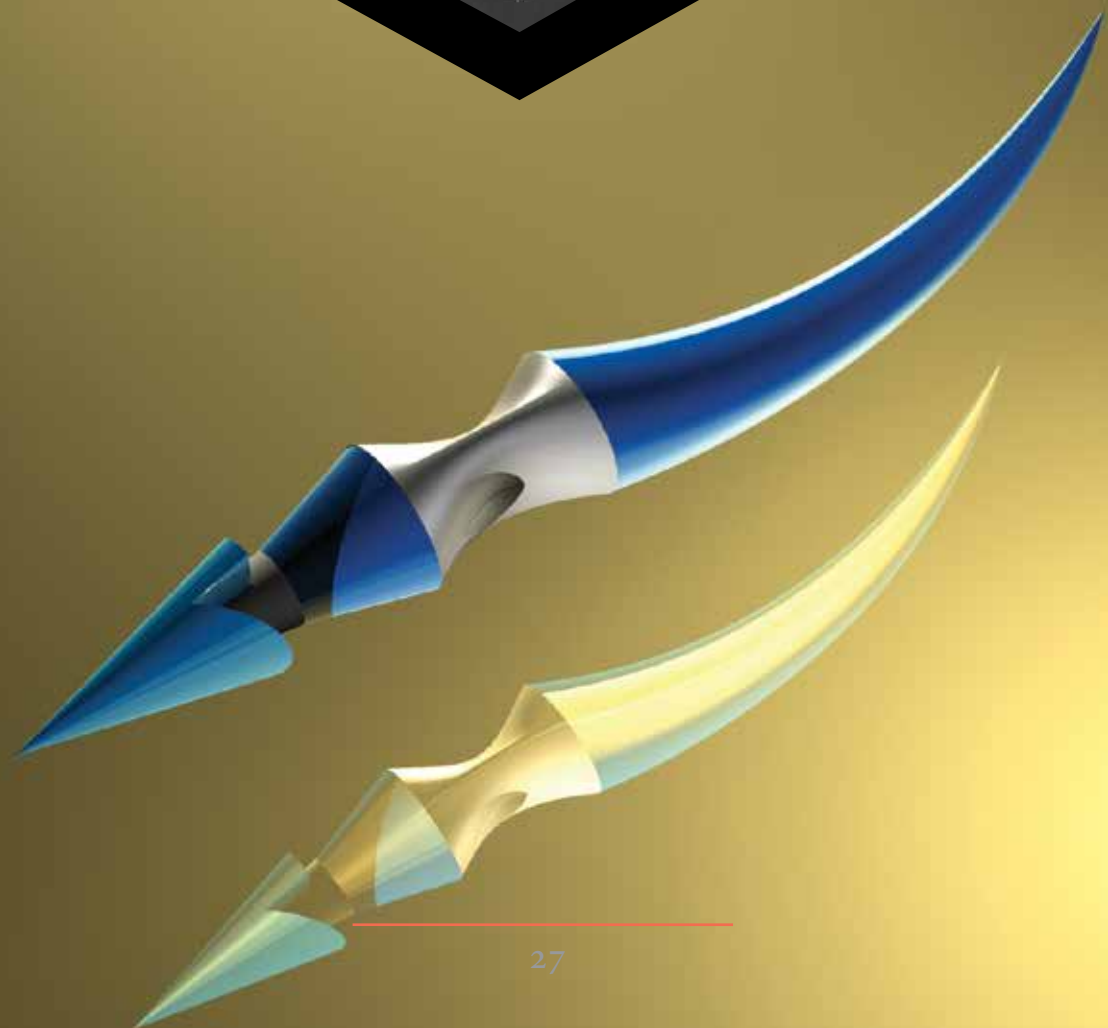
Tommasini, Giacomo Filippo. *Zgodovinski komentarji o Istri*. Ljubljana: Založba Kres, 1993.

Ljubljana: Cankarjeva založba, 1979.

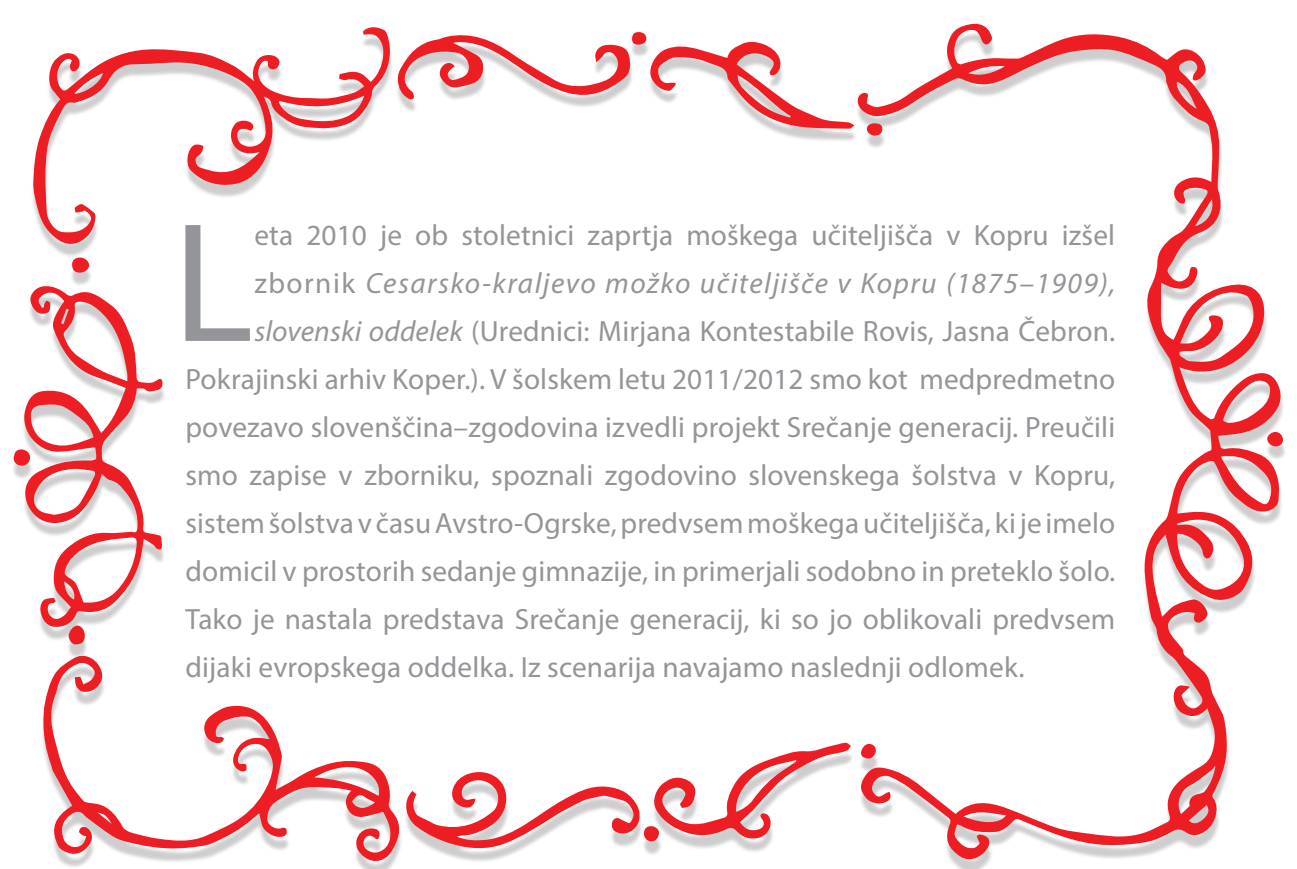
Dali Regent, tonska študija baročnega detajla, RSL, 2010.

Anamarija Babič, metapredmet – svinčnik, LIT, 2015.

SREČANJE GENERACIJ

Leta 2010 je ob stoletnici zaprtja moškega učiteljišča v Kopru izšel zbornik *Cesarsko-kraljevo možko učiteljišče v Kopru (1875–1909)*, slovenski oddelek (Urednici: Mirjana Kontestabile Rovis, Jasna Čebren. Pokrajinski arhiv Koper.). V šolskem letu 2011/2012 smo kot medpredmetno povezavo slovenščina–zgodovina izvedli projekt Srečanje generacij. Preučili smo zapise v zborniku, spoznali zgodovino slovenskega šolstva v Kopru, sistem šolstva v času Avstro-Ogrske, predvsem moškega učiteljišča, ki je imelo domicil v prostorih sedanje gimnazije, in primerjali sodobno in preteklo šolo. Tako je nastala predstava Srečanje generacij, ki so jo oblikovali predvsem dijaki evropskega oddelka. Iz scenarija navajamo naslednji odlomek.

1. dejanje: Dijaki koprške gimnazije danes

(Projekcija fotografije gimnazije. Sodobna glasba, dijaki imajo nekaj sodobnih dodatkov.)

GAŠPER: ?? Uf, ta šola!

TADEJ: Kaj je spet? A te je zašila iz matematike?

GAŠPER: Kakšna matematika, postal sem že pravi Pitagora. Flegica je znorela, da ne znam logično razmišljat, postala je že ista kot Cergolka. Vzročno-posledične povezave! Saj nisi možganski invalid, če si prilezel do gimnazije! Tolažba pa taka!

URŠKA: Poznamo to: gimnazija je za povsem normalne ljudi. Vsak, ki želi maturirati, tudi maturira. Tudi jaz razmišljam, da bi se prepisala.

TADEJ: Kar daj, a misliš, da boš na drugi šoli lahko glumila džekico in da bojo ocene kar same ...

URŠKA: Tiho bodi, piflar. Lajf je vprašanje, ne pa matematika, zgodovina ... Biti ali ne biti!

TADEJ: Kakšno metaforično izražanje, gotovo si se ga navzela na žurki.

URŠKA: Opsa, ne, piflarček, lahko bi vedel – Hamlet! To be or not to be.

TADEJ: Oho, tudi ingliš varianta. To pa to. In angleščine si se naučila na šagri?!

URŠKA: Daj, ne zezaj, saj ne rečem, ampak včasih je tu mač!

GAŠPER: Ja, res, zminirali bi temelje prvih šol, pa bi blo!

TADEJ: Ma ne?! Kaj bi blo? Ostal bi zarukan model, ki bi ga še bolonjski sistem ne rešil!

LEA: No, piflarček, pa muksni, kdaj so sploh nastale prve šole tu pri nas? Vidiš, kaj konkretnega pa ne izcediš, ne? Sama nebuloza! Učenje zaradi učenja, sam larpurlartizem.

TADEJ: Počasi, počasi! Veš kaj, ti bom kar povedal: takrat kot povsod drugod.

LEA: Res zvit odgovor. Konkretno, kremenček, konkretno!

TADEJ: No, pa konkretno, ker tebi itak ne bi potegnilo: v poznem srednjem veku, in to cerkvene. Že najmanj v 12. stoletju je v Kopru obstajala stolna šola.

LEA: Kaj je sploh to stolna? Da se pouk odvija na stolu ali kaj? Saj tudi danes sedimo, pa zato nimamo nekakšnih stolnih šol.

TADEJ: Malo znanja etimologije! Stolnica je stolna cerkev. Seveda gre tudi za stol, in sicer škofovski, za sedež škofije.

URŠKA: Kaj pa samostanske šole? Saj je bilo v Kopru vse polno samostanov.

TADEJ: Imeli so tudi samostanske in mestne šole, pa še domače učitelje.

LEA: Za vsa mesta ob morju je znano, da so imela dobro šolstvo, že zaradi razvoja trgovine.

GAŠPER: Ja, Piran in Izola sta kar tekmovala, kje bodo imeli boljše učitelje. To je bila stvar prestiža.

TADEJ: V 15. stoletju je Koper od Benečanov dobival kar dobro dotacijo za vzdrževanje šol in plače učiteljev.

LEA: Kdo ve, če so bili takrat učitelji dobro plačani?

TADEJ: Pa še kako dobro. 40 zlatih dukatov na leto, v Izoli celo 60. To je bilo pravo bogastvo, učitelji so bili res gospodje, živeli so v meščanskih hišah in bili zelo spoštovani.

GAŠPER: Ha, danes pa so luzerji. Še hišnik vozi boljši avto kot oni.

LEA: Če bi blo po tvoje, še za burek ne bi imeli.

TADEJ: Ja, takrat so še verjeli, da je znanje vrednota in da ne raste na figi.

URŠKA: Ali veste, da je v Kopru obstajal tudi glagoljaški samostan s svojo šolo?

GAŠPER: Kaj ti je to? Samostan, kjer so imeli spravljene glagole?

TADEJ: No, vidiš – znanje je mati modrosti. Tvoje pa je nekam površno in to je menda danes že nekdo odkril. Malo poznavanja zgodovine manjka, a ne? Si kdaj slišal za glagolico, za Cirila in Metoda?

URŠKA: Starocerkvenoslovanščina je prvi slovanski knjižni jezik in glagolica prva slovanska pisava.

GAŠPER: A tista krevljica? Kaj bi mi s tem, saj so Brižinski spomeniki naš prvi zapis in to v latinici – karolinška minuskula. Še več. Sploh prvi slovanski latinični zapis. Toliko pa vem.

TADEJ: Bravo! Res je, da je ostala slovenska pisava latinična, a v srednjem veku so na našem območju uporabljali tudi glagolico. Kar dvigni rit do Hrastovelj ali Krkavč, pa se boš prepričal!

GAŠPER: Prav briga me! Če bi bila ta tvoja glagolica tako dobra, bi zmagala.

TADEJ: Ni vse tako preprosto. Spet zgodovina, dragec! Latinica se je pač uveljavila zato, ker je bilo naše območje pod vplivom latinščine in latinice.

GAŠPER: Dobro, in kaj sploh hočeš povedati, da bi se morali še vedno dudlat glagolico?

TADEJ: Da je dobro kaj vedeti in da tudi naša šola ni nekaj samoumevnega, temveč nadaljevanje tradicije, identitete, ki se je skozi dolga stoletja in ne ravno enostavno tukaj oblikovala.

LEA: Ja, pa ravno tu!

URŠKA: Ja, tu – v Kopru. Tudi v stavbi naše gimnazije, ki je bila nekdam frančiškanski samostan, je nastala šola.

GAŠPER: Ne me basat!

URŠKA: Poglej malo!

(VIDEO: frančiškani, Napoleon, šola.)

2. dejanje: Srečanje sodobnikov s staro generacijo, z dijaki moškega učiteljišča

(Projekcija fotografije starega Kopra. Violina. Dijaki iz starejše generacije imajo ali klobuke ali starinske čepice, dijak in dijakinja iz mlajše generacije imata sodobne dodatke, kapico na šilt ali kaj podobnega.)

ANDREJ, MARKO: Pozdravljeni v naši šoli.

GAŠPER, URŠKA: Pozdravljeni v naši šoli!

MARKO: Pozdravljeni v mučilnici!

URŠKA: Mučilnici? No, včasih, v glavnem pa ni tako hudo.

MARKO: No, pa v kaznilnici.

GAŠPER: Pa kaj boš še rekel?

MARKO: Na primer v vojašnici. Midva sva skoraj sto let narazen, a za zgodovino te hiše to ne pomeni skoraj nič. Je veliko starejša in je dala skozi že vse mogoče.

GAŠPER: Ja, vem, da je bila nekoč samostan, frančiškanski. Če dobro pogledaš, se to še vidi.

ANDREJ: Zgrajen je bil v 12. stoletju in v njem je bila resnično mučilnica, ker je bil potem tukaj tudi sedež inkvizicije. Vsak je priznal, da je štrigon ali štriga in da je videl hudiča od blizu.

GAŠPER: Lomljenje kosti, puljenje nohtov, namakanje v vrelo olje? To poznam iz filmov. Ampak da je bilo res in tukaj!? In jaz hodim po učenost v to hišo?!!

MARKO: Ne samo ti, zelo veliko nas je tukaj dobilo znanje, veliko znanja!

URŠKA: Rekel si tudi vojašnica. Od menihov in vojakov do dijakov ... Kako gre to skupaj?

ANDREJ: Napoleonova vojska je pregnala menihe, 1806. je bil tukaj sedež Francozov za vso regijo. Vojašnica.

GAŠPER: In ko je Napoleon izgubil?

MARKO: Je postala ljudska šola, nato učiteljišče. Celice so spremenili v učilnice. Ostali so temni, z velikimi kamni tlakovani hodniki, obokani prehodi na dvorišče ... Imeli smo res občutek, da smo v kaznilnici. Pozimi, ko je zapihala burja in prinašala zmrzal na kamnita tla, nas je pošteno zeblo.

URŠKA: To pa je še hujše kot na Bradavičarki. Štrigoni, inkvizicija, Napoleon ... Joj, kakšna zgodovina! Kje pa ste spali?

MARKO: Privat. Koper ni bil tak kot danes: luka, kontejnerji, krožišča, palme, nakupovalna središča, turisti ... Bil je majhno obmorsko mesto s solinami, kaznilnico, z ribiškimi barkami in ozkimi ulicami, tu pa tam je bila kakšna palača z bujnimi vrtovi. Govorilo se je predvsem italijansko. Živeli smo pretežno pri družinah ječarjev, a bilo je v redu, smo vsaj deloma ubežali železnemu redu.

GAŠPER: Železnemu redu? A tudi pri vas je bilo tako? Mi ne smemo zamujati in tudi

vključenih mobilnih ne smemo imeti v učilnicah, le naskrivaj lahko pošljemo kakšen SMS. Prava izolacija, ti rečem!

ANDREJ: Pfi! Kaj bi to! Da vidiš naš red! Zjutraj obvezno k maši! Po osmi uri zvečer nihče ven! Hora legalis!

GAŠPER: Policijska ura? Mi ob enajstih zvečer šele gremo ven ...

MARKO: Če so te dobili po osmih zvečer zunaj brez dovoljenja, gorje. Dovoljenje pa je bilo izjema, za kakšno gledališko predstavo, koncert ...

ANDREJ: Sicer je sledila kazen!

URŠKA: Kakšna pa, a opomin, ukor?

ANDREJ: Ha, ha, opomin! Kakšen opomin!? Šiba, pretepanje, klečanje na soli, striženje ...

MARKO: In ocene iz vedenja! V spričevalu si imel poleg ocene znanja tudi oceno iz pridnosti in oceno iz npravnosti.

ANDREJ: Ja – 'Moj poklon, spoštovani gospod profesor! Razumem, spoštovani gospod ravnatelj! Najiskreneje se opravičujem in obljubim, da se nikoli več ne bom spozabil ...' In še drva si mu moral znositi v klet!

URŠKA: Buuu, to je bil res zapor!

MARKO: Ampak smo vseeno počeli vse mogoče.

(Projekcija Resolucije moškega učiteljskega. Pridružita se bralki.)

KLARA: Dijaško življenje je bilo pod strogim nadzorom. Dijakov nista pestila le hora legalis in pridobivanje dovoljenj za obiske večernih prireditev, celo igranje instrumentov zunaj šole ni bilo dovoljeno. Ko so dijaki skrivaj organizirali godalni orkester in nastopili, jim je šola zaplenila vse instrumente, razen violin. Leta 1908 so dijaki ravnateljstvu podali resolucijo, v kateri so zahtevali slovenski jezik kot učni jezik pri pouku in pri maturi ter tudi pri pridigah, posebej pa so zahtevali tudi prosto gibanje, torej obiskovanje zabav in lokalov, tudi v Trstu.

LEA, URŠKA: *Branje resolucije. (Violina.)*

KLARA: Ker šolska knjižnica ni premogla novosti, so se dijaki dobivali na domovih in si izmenjevali literaturo, revije, časopise. Delovali so tudi v ilegalnem dramskem in glasbenem krožku, izdajali dva časopisa, političnega in humorističnega, in drugo. Skrivaj so zahajali v okoliške vasi pa tudi v Trst.

3. dejanje: Stara generacija

(Projekcija fotografije starega Kopra – ulica.)

ANDREJ: Hej, ti, a greš jutri doli v Istro?

CARLO: A fare cosa?

ANDREJ : Ja, violino bomo vzeli s sabo, pa se bomo do sitega najedli grozdja.

CARLO: In campagna xe miseria.

ANDREJ: Mižerja ja, ma tudi grozdje in oštarije. Nimaš pojma, kaj vse se sliši takole za mizo. Kmalu bomo naredili revolucijo.

IVAN: U koju konobu ćeš poć?

ANDREJ: Kamor me bo zanesla noga, samo da bo dovolj daleč od glavne ceste, da me ne dobi kakšen profesor.

IVAN: Ja san bia u Motovunu i mogu reći da se stvarno diškora o svemu.

ANDREJ: Jaz pa sem šel v nedeljo v Trst.

IVAN: Hai proprio un bel coraggio!

ANDREJ: Kakšen pogum, pošteno me je bilo strah. Na parniku sta bila dva profesorja, zato sem vso pot preždel med zaboji. Iz enega je tako smrdelo ... Ampak se je splačalo! Da vidiš Trst! Vse je tam. Prinesel sem tisto knjigo, o kateri smo zadnjič govorili pri krožku.

IVAN: Posudi do sutra.

ANDREJ: Ampak, če te dobijo ...

IVAN: Vidi, ja ti u zamjenu posudim novine od Vincenta. Imat ćeš ća delat, kad te zaključa šjora čuvara pržona.

ANDREJ: Ne zafrkavaj, dobra ženska je. Kaj vse skuha iz tiste mižerje! Kakšne mineštre!

IVAN: Lipo čitaj, u jutro na misi ćemo zamjenit.

(Projekcija fotografije Predmetnika moškega učiteljišča.)

KLARA: Učni jezik je bil zvečine nemški, čeprav ni bilo nemških dijakov. V slovenščini so poučevali zemljepis, zgodovino, aritmetiko z geometrijo v prvih treh letnikih, v četrtem pa je bilo, razen materinščine in verouka, vse v nemščini. *(Se pridružijo sodobniki.)*

ANDREJ: *Deutsch, Deutsch, Deutsch über alles!* Vse v nemščini! Ja, zdaj smo maturanti. Še sreča, da slovenščine nimamo v nemščini.

IVAN: Ti si maturant i znaš, a ja ... Jušto sve učim na pamet.

ANDREJ: Glej, trije oddelki smo tukaj: slovenski, hrvaški in malo manjši italijanski. In kateri je uradni jezik in večinoma učni? *Deutsch!* Ma se bo to kdaj končalo?

CARLO: Mah, tempo fa era tutto in latino.

TADEJ: Ja, po 2. svetovni vojni, odkar je tukaj slovenska gimnazija, pa je učni jezik samo slovenski.

CARLO: E l' italiano?

LEA: Je jezik okolja in šolski predmet.

ANDREJ: Und Deutsch?

TADEJ: Niht dojč ali skoraj nič.

LEA: Onli ingliš.

ANDREJ in CARLO: Ne!!? No?

IVAN: Ja, ja, tako gre ta svet naprej: gremo nazat napret.

Alja Turk, Od ideje do izdelka, PRT, 2010.

ŠOLSKA KNJIŽNICA – VRATA
V SVET ZNANJA IN DOMIŠLJIJE

Že prebivalci najstarejših dežel so se zavedali izjemnega pomena knjižnic, ki so kot eden od stebrov civilizacije pripomogle k bogatemu kulturnemu vzponu posameznega območja. Nemški predromantični pesnik Johann Wolfgang Goethe pa je zanje dejal, da so spomin človeštva. Zato tudi ne preseneča dejstvo, da je imela šolska knjižnica med učitelji in dijaki v naši vzgojno-izobraževalni ustanovi zmeraj izredno pomembno mesto. Pri svojem delu v šolski knjižnici želim ostati zavezana tej tradiciji tudi v prihodnje.

Šolska knjižnica se razprostira na sto kvadratnih metrih v pritličnem prostoru Gimnazije Koper od leta 1995. Pred tem je namreč bila nazadnje v prvem nadstropju. V sklopu šolske knjižnice je tudi čitalnica, šest računalniških mest z dostopom do medomrežja ter priročna zbirka slovarjev, enciklopedij in leksikonov. Pisne izdelke lahko dijaki natisnejo s pomočjo dveh tiskalnikov ali razmnožijo učno gradivo s fotokopirnim strojem. Šolska knjižnica hrani okoli 20.000 enot neknjižnega in knjižnega gradiva. Slednje je urejeno po sistemu UDK, pristop je prost. Obiskovalci lahko listajo po približno tridesetih naslovih domače in tuje periodike. Leta 2007 se je knjižnica pridružila vzajemnemu bibliografskemu sistemu COBISS.

V šolski knjižnici pa ne poteka samo izposoja in vračanje knjižničnega gradiva; šolska knjižnica je namreč integralni del izobraževalnega procesa, zato kot šolska knjižničarka sodelujem tudi pri pripravi in izvedbi obveznih izbirnih vsebin, in sicer knjižnično informacijskega znanja (KIZ) v obsegu petnajstih šolskih ur. Glavni namen KIZ-a je informacijsko opismenjevanje dijakov in njihova priprava na vseživljenjsko učenje, dijaki pa spoznajo tudi knjižnico, njene storitve in bibliotekarsko delo.

Integralni del pa je tudi vključevanje šolske knjižnice v različne šolske projekte. Projekt *Posodobitev gimnazije*, ki se mu je pridružila tudi naša šola, me je spodbudil k medpredmetnemu povezovanju KIZ-a s poukom slovenščine, zgodovine, biologije in geografije, skupna točka je predvsem učenje navajanja virov; pri povezovanju z informatiko pa gre za obsežnejše sodelovanje, katerega rezultat je izdelava seminarske naloge, ki jo ovrednotita učiteljica informatike in knjižničarka (navajanje literature in virov). V vlogi koordinatorice dejavnosti sem sodelovala tudi pri pripravi in izvedbi zelo dobro sprejetega in odmevnega enodnevnega projekta z naslovom *Prehrana*, namenjenega dijakom tretjega letnika, ter s pripravo knjižne razstave za projekt *Razsvetljenje na Slovenskem*.

Posodobitev gimnazije priporoča sodobne pristope k poučevanju, zato želim v šolski knjižnici dijakom omogočiti avtentično izkušnjo s književnimi ustvarjalci. Sodelovanje s kolegi slovenisti je tako obrodilo pristna in zanimiva literarna srečanja s slovenskimi književniki, ki smo jih najpogosteje pripravili prav v prostorih šolske knjižnice. Do danes smo gostili že kar nekaj znanih pisateljskih in pesniških imen, kot so Boris Pahor, Feri Lainšček, Goran Vojnović (v sodelovanju z Osrednjo knjižnico in založbo Libris), Maja Gal Štromar, Štefan Kardoš, Ines Cergol, Marko Matičetov in drugi.

Prostor šolske knjižnice namreč ni namenjen samo poglabljanju in širjenju strokovnega in splošnega znanja, ampak je to tudi tisti mikroprostor, v katerem dijaki razvijajo svojo bralno kulturo in na podlagi doživetij oblikujejo svoj odnos do besedne umetnosti. V knjižnici se tako srečujejo tudi člani bralnega kluba ter mladi raziskovalci,

V šolski knjižnici.

Srečanje s pisateljem Štefanom Karđošem.

ki pripravljajo raziskovalne naloge z različnih predmetnih in medpredmetnih področij. Naši dijaki so s svojimi nalogami dosegli visoke uvrstitve na državni ravni. Že od njegovega začetka pa dijake vključujem tudi v nacionalni projekt spodbujanja bralne kulture z naslovom *Rastem s knjigo*, ki ga izvaja Javna agencija za knjigo RS. Uradni začetek projekta je vsako leto 8. septembra, ob mednarodnem dnevu pismenosti, zato najpogosteje v septembru ali oktobru dijake prvega letnika z učitelji slovenščine odpeljemo v Osrednjo knjižnico Srečka Vilharja Koper, kjer po ogledu knjižnice in videoposnetka o izbrani knjigi poteka sproščen pogovor o literaturi, vsak dijak pa prejme še izvorno slovensko mladinsko leposlovno delo.

Zelo uspešno sodelujem tudi s Filozofsko fakulteto Univerze v Ljubljani, še posebej z Oddelkom za bibliotekarstvo, in Fakulteto za humanistične študije Univerze

na Primorskem; študenti slednje so v naši šolski knjižnici izvajali tudi svojo študijsko prakso.

Svoje izkušnje iz preteklosti želim nadgraditi z novimi knjižničnimi pristopi, zato skušam slediti (knjižnim) novostim, predvsem kakovostnim strokovnim in leposlovnim delom, še posebej avtorjev nagajencev, ki jih nato ponudim na ogled v razstavnih vitrinah v prvem nadstropju ali v sami knjižnici. Prav tako si prizadevam za postopno uvajanje e-gradiv, s katerimi bomo lahko na šoli približali literaturo še tistim bralcem, katerih motivacija za branje temelji na uporabi sodobne tehnologije. Verjamem, da bo šolska knjižnica tako prav vsakemu odprla vrata v svet znanja in domišljije.

Nataša Vagaja,
šolska knjižničarka

Tabita Jerant, Iniciale, LIT, 2006.

UMETNIŠKA GIMNAZIJA
L I K O V N A S M E R

Rebecca Reja, Ploskev-prostor, LIT, 2012.

*Podvodni zvon, svetlobno-zvočna
instalacija dijakov umetniške gimnazije
na festivalu Svetlobna gverila 2011 –
postavitve na Bernardinu, poletje 2011.*

Učenje in navdih

Naši dijaki umetniške gimnazije likovne smeri vedno znova ustvarjajo likovne stvaritve, ki jih še nihče ni naredil, kajti vsako njihovo likovno delo naj bi bilo novo, drugačno, je kot potreba glasu v sebi dati obliko ali izpiliti risarsko, slikarsko, grafično, kiparsko tehniko ...

Toda ali je mogoče ločiti navdih od tehnike? Navdih je kot luna na nebu – raste in ugaša. Tehnike se je potrebno učiti – kar je sprva težko, postane lažje. Na koncu mora vse delovati popolno, da ustvarjalci navzočnosti naučenega ne zaznavajo več in ta preide v nezavedno ustvarjanje. Takrat dijak najde samega sebe, najde svojo dušo. Veličina vsakega dijaka likovne smeri je v njegovi nenehni razpetosti med stvarmi, ki jih včasih počnejo tudi s težavo, in hrepenenjem po lepoti, med ljubeznijo in sovraštvom do sveta, med resnostjo in ustvarjalno mladostniško »norostjo«.

Ob polni in prazni luni že petnajsto leto ustvarjamo skupaj. Učitelji smo jim le v pomoč pri njihovem iskanju samih sebe, njihove duše umetnika, edino oni sami lahko začutijo, kaj jim govori srce. Sami morajo izzvati v sebi nekoč že doživeto čustvo, zaradi katerega so se odločili priti na umetniško gimnazijo likovne smeri in nato z linijami, barvami, podobami predati to čustvo tako, da ga doživijo tudi drugi. Takrat njihova likovna dela postanejo resničnost, zavejo se globljega pomena in dozori. Veliko drobnih stvari, ki jih spoznavajo skozi štiri leta ustvarjanja, se združi v enovito celoto. In to so naši umetniki, pripravljeni in polni želja po nadaljevanju ustvarjalne poti.

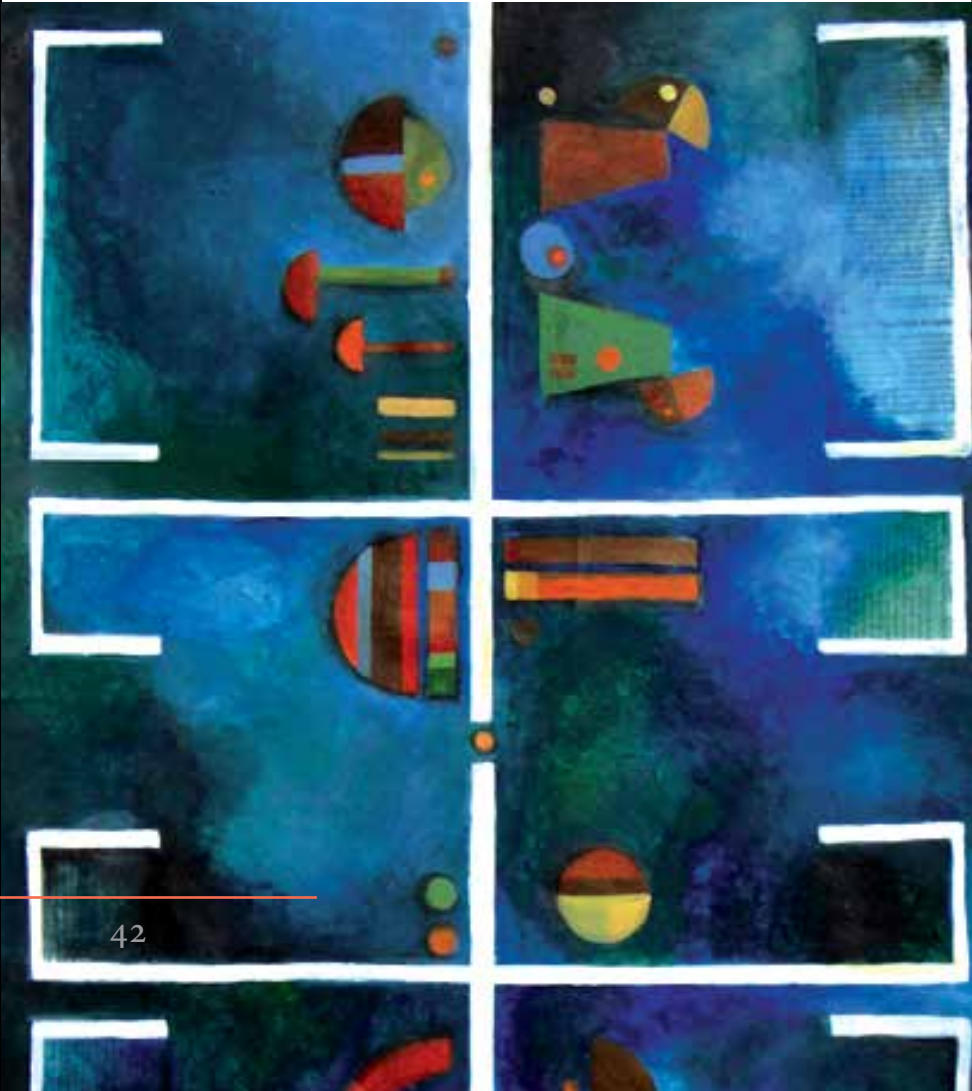
Dragica Samsa

Zgoraj levo: Vita Joksić, kopija po sliki Matthiаса Grünewalda, Bazelsko razpelo (1500–1508), RSL, 2006.

Spodaj levo: Andrej Mečulj, Tonska študija okostja, RSL, 2009.

Spodaj desno: Anja Delbello, Abstraktna slika, RSL, 2007.

A

S

R

P

B

C

Č

D

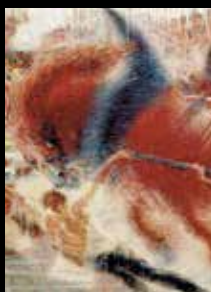
E

F

G

H

I

J

K

Brez naslova

Gole stene. Enakomerna bela barva. Brezhibno pobrisane omarice. Resni obrazi. Jasno izpisana navodila na tabli. Strog pogled učitelja. Prestrašeno šepetanje dijakov. Tišina v razredih. Podobe preteklosti? Je šola lahko takšna? Brez duše? Brez barv, brez podob, ki odsevajo življenje? Dijaško domišljijo. Ustvarjalne vrhunce mladostnikov. Prve prave potrditve na poti do odraslosti. So bile nekoč šole res take? Hermetične inštitucije, podrejene disciplini in vcepljanju znanja? V katerih je podtalno vrela želja po spremembi. Želja, ki se je občasno uresničila skozi manj formalne dejavnosti. Krožke, pevske zборе, glasila, revije, razstave ... Je bilo res tako? Ali so to samo predstave? Izkrivljeni spomini učencev, ki so postali učitelji?

Svet naj bi se neprestano obračal. Prav tako vloge v njem. Likovna umetnost pa ostaja nebodigatreba. V svetu jasnih pravil, norm in receptov sprevača tehnokratski red. Večina jo zaznava skrajno ozko. Kot ljubko dekoracijo. Poživitev prostora. Klimaks. Prijetno vzdušje. Če nam postreže s problematičnimi podobami, z njimi provocira, od nas zahteva prilagajanje in nam zbuja slabo vest ali nelagodje, hitro

postane zoprna. Nič čudnega. Vse naporno in težavno nam je običajno odveč! In vsi tisti, ki spodjedajo naš ustaljeni red, etiko in norme, so za večino težavni. Posmehljivi kot Grosz, drzni kot Picasso, občutljivi kot Van Gogh, izzivalni kot Hirst, manipulatorski kot Duchamp, kičasti kot Koons, nestabilni kot Putrih, samouničevalni kot Abramović, agresivni kot Boccioni, nemirni kot Pollock, pohujšljivi kot Rubens, lažnivi kot Magritte, samovšečni kot Warhol, temačni kot Caravaggio, odsotni kot Friedrich, obupani kot Munch, ekstravagantni kot Mueck, brez obžalovanja kot Ai WeiWei, navihani kot Groening ...* Lahko jih je kritizirati, še lažje obsojati. Ko umetnost postane sprejemljiva, je svojo nalogo opravila. Podredila si je večino in obenem sama postala podrejena. Takrat izgubi svoj naboj, zagon, dušo. Pristna je tedaj, ko sprevača in se upira. Njena narava je v osnovi problematična in nerazumljiva. Je potemtakem umetniška šola lahko res valilnica prave umetnosti? Oziroma šola v pravem pomenu besede – kot prostor spoznavanja, razmišljanja, duhovne rasti?

Umetnost je nestanovitna kot znanje. Podobna je vodi. Neomejena. Neustavljiva. Vedno v želji, da preseže staro. Šolo vidim

O

N

M

L

Projekt Koper, mesto vode – nove urbane krajine (povabilo UMMI, zavod za izobraževanje Koper, pokrovitelj MOK), BVK, 2014.

kot podobo vrča, ki se neprestano polni pod tem (umetniškim) curkom vode in preliva na vse strani. Vrč oblikuje vodo za trenutek, dokler se ne prelije čez in ga preseže.

Okrašene stene. Pisane barve. Porisane omarice. Raznoliki obrazi. Računalniki. Projekcije na platnu. Sproščena drža učitelja. Pogovarjanje dijakov. Glasni razredi. Je šola res takšna? Prijetna. Sodobna. Odprtega duha. Tolerantna. Tehnološko napredna. Ali je to zgolj videz? Lupina, pod katero se skriva ista stara želja po spremembi? Gonilo in gnojilo ustvarjalnosti, ki ni nikoli zadovoljno s tistim, ki mu stoji nasproti?!

Matej Kocjan

Tina Furlanič, Aretuza, RSL, 2010.

*Alja Turk, Katja Tomšič (detajl svetila), Valentina Cencič,
Oblikovanje svetil – od ideje do izdelka, PRT, 2010.*

Evgen Čopi Gorišek: *Sedeča figura*, RSL, 2012.

Kaj smo delali pri umetnostni zgodovini od 2005 do 2015

Tako kot brez predhodnega seznanjenja z gradivom dijaki ne morejo razvijati lastnega kritičnega stališča do ustvarjalnosti drugih, ga tudi ne morejo brez samospraševanja in aktivnega iskanja lastnega mesta v likovnem prostoru. Za dijake je pomembno, da znanje pridobivajo in preverjajo tudi izven šolskih klopi.

S tem tudi vzpostavijo stik med šolskim in ostalim življenjskim prostorom.

V zadnjih desetih letih smo se veliko učili na drugačne načine in tudi izven šolskih prostorov, v muzejih in galerijah. Nemalo snovi smo predelali ob obiskih razstav in strokovnih predavanj, ogledih na terenu in na primerih in situ (na kraju samem). Vedno večje število dijakov že v času šolanja organizira samostojne razstave, sodeluje na številnih natečajih, delavnicah, festivalih in ustvarjalnih projektih, tudi mednarodnih. V desetih letih so nanizali številne uspehe, dosežke in izkušnje, pa tudi nagrade.

Liljana Bojanić

Ivan Loboda, *Figura*, RSL, 2013.

Noemi Zonta, Psihološki portret, RSL, 2012.

Dijaki na predavanju o pop artu, Piran, 2009.

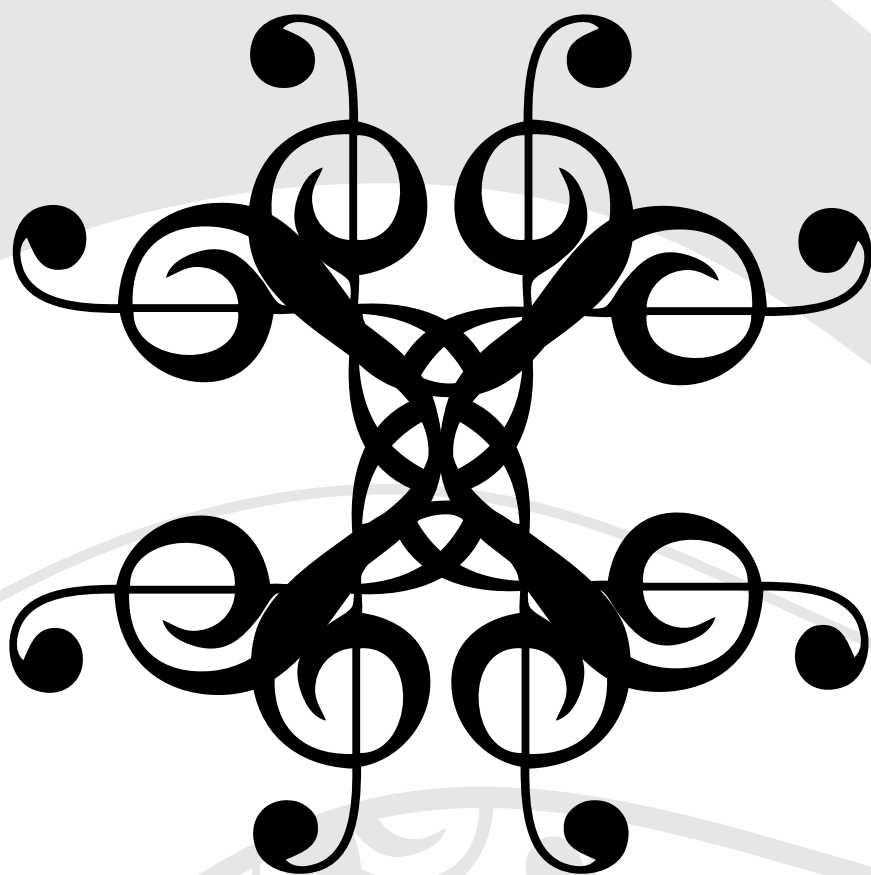
Ajda Zupan: fotografija, 2014, nagrada na ital.-sl. likovnem natečaju Tokrat je na sceni ... jaz 2015.

Melissa Bartol Misson, dobitnica 1. nagrade za fotografijo na ital.-sl. likovnem natečaju Tokrat je na sceni ... spomin 2013 v Trstu.

UMETNIŠKA GIMNAZIJA
GLASBENA SMER

Biti in obstati!

Koper je mesto, ki je bilo zaradi svoje geografske lege vedno zanimivo in drugačno od drugih. Želja po samostojnosti je prisotna v ljudeh od nekdaj. A tu ne gre le za sociološko in politično gledanje, temveč za dejstvo, da na tem območju bivajo ljudje z drugačnim načinom življenja, razmišljanja, z drugačnimi navadami in pogledi. Tu se pogled odpira na obzorje brez meja, tu zemlja pripoveduje drugačne zgodbe kot drugod, še sonce je tu videti večje. In taki so tu ljudje – bogati: z izkušnjami, s sposobnostjo sprejemanja raznolikosti ter z mnogimi talenti, ki so vanje položeni od nekdaj. Zato se želja po samostojnosti in drugačnosti ne kaže le v bivanju, temveč tudi v razmišljanju ljudi in njihovih potrebah. Tu bivajo ljudje brez omejitev, s srčnostjo, z iskrenostjo in hkrati prežeti s trpkostjo življenja na tem kamnu in s sočutjem do bližnjega. Zato smo, kar smo, ali pa smo to postali vsi tisti, katerih poti so se srečale na tem križišču in prepihu različnosti.

Glasba je edina zvrst človekove dejavnosti, ki v sebi združuje umetnost, znanost, duhovnost in najgloblji humanizem ter močno vpliva na moralo in etiko. Platon in Aristotel sta učenje glasbe in igranja na inštrument umestila med temelje vzgoje in izobraževanja posameznika. Številne raziskave dokazujejo, da ima glasbena izobrazba večplastni učinek na telesni in emotivni razvoj posameznika ter njegove osebnosti, kar posredno vpliva tudi na družbo in njen razvoj. Igranje instrumenta ali petje pozitivno vplivata na oblikovanje značaja in delovnih navad, vztrajnost pri delu, na razvoj zdrave samokritičnosti,

ustvarjalnosti, komunikacijskih sposobnosti in socializacije. Umetniška gimnazija zato ne omogoča le pridobivanja potrebnih znanj za nadaljevanje profesionalne glasbene poti, temveč omogoča vpis tudi na druge študije. Številni uspešni zdravniki, pravniki, ekonomisti, znanstveniki in podjetniki so svoje potenciale razvijali tudi skozi osnovno in srednje glasbeno izobraževanje.

Prve iniciative za nadgradnjo glasbenega šolstva na Primorskem segajo že več kot šestnajst let v preteklost. Začelo se je s spremembo sistematizacije nižjega glasbenega šolstva, ki z novo zakonodajo ni omogočala pridobivanja znanj v višjih letnikih, kar je spodbudilo k razmišljanju o upravičeni decentralizaciji srednješolskega izobraževanja in umestitve umetniških gimnazij tudi v nekatera večja mesta, kot so Koper, Velenje in Celje.

Vsekakor pa dodane vrednosti umetniške gimnazije na Obali ne moremo sprejemati le kot možnost, da mladi svoje glasbeno izobraževanje nadaljujejo v svojem okolju, temveč se moramo ozreti in ovrednotiti tudi vse njene pozitivne dejavnike, ki so v tem času omogočili razvoj glasbene dejavnosti v različnih orkestrih in zborih na tem območju in se odražajo v življenju in bivanju vseh nas. Kvalitetnejša ponudba glasbenih dogodkov nam ne pomeni le zabave, temveč tudi kakovostno spremembo okolja, v katerem živimo. Seveda se tovrstne spremembe kažejo počasi, vsak korak je potrebno skrbno načrtovati. Koper se razvija in z njim bi se morala razvijati tudi kakovost in kultura bivanja. Veliko je bilo v preteklosti že storjenega na likovnem in gledališkem področju, na nas, ki tu soustvarjamo podobo našega mesta, pa je, da skupaj stremimo k izobraževanju in ozaveščanju ljudi na glasbenem področju

Simfonični orkester Vladimirja Lovca.

Klavirski kvintet: Mojca Pregelj, Nika Toškan, Katja Dadič, Ana Mittendorfer in Petra Florjančič.

in s tem prispevamoh kulturni in k duhovni podobi mesta in duhovni rasti ljudi, ki tu živimo, pa tudi tistih, ki k nam prihajajo in si želijo svoje bivanje popestriti z dogodki višje kakovosti.

Vse se je začelo z neustavljivo željo skupine ljudi, ki so podprli prizadevanja takratnega ravnatelja Glasbene šole Koper Boruta Logarja ter skupaj zahtevali na ministrstvu za šolstvo, da se omogoči glasbeno izobraževanje na srednji stopnji tudi na Primorskem. In uspelo jim je! Prva generacija vzporednega glasbenega izobraževanja je začela z izobraževanjem leta 1999, leto kasneje pa je svoja vrata odprla umetniška gimnazija z novim oddelkom v kombinaciji glasbenikov in likovnikov. Pomembno je, da se zavedamo, da je bilo potrebno najprej veliko truda

za pridobitev koncesije, vrsto let pa še za ohranjanje izobraževanja. Danes, po petnajstih (šestnajstih) letih, se marsikomu prehojena pot zdi samoumevna, vendar ni bilo tako. Veliko angažiranja in usklajevanj je bilo potrebnih, da je umetniška gimnazija obstala in zaživela. Predvsem pa, da je zaživela v ljudeh in njihovi zavesti. Danes gledamo na petnajstletno zgodovino predvsem skozi uspehe mladih in udejanjanje njihovih glasbenih poti na različnih glasbenih akademijah doma in po svetu. In prav je tako. Postavljajo nam zrcalo našega dela in upravičeno smo lahko ponosni. Zato gre zahvala predvsem izjemnim profesorjem, pa tudi ravnateljem Glasbene šole Koper in Gimnazije Koper, ki so se po najboljših močeh trudili, da bi ohranili in nadgrajevali začrtano pot. Namen izobraževanja je obrodil sadove.

Teja Udovič Kovačič.

Jaka Klun.

Nika Toškan.

Simfonični orkester Vladimirja Lovca – trobilno-pihalna sekcija.

Rock Band.

Številni bivši dijaki se vračajo z novimi znanji in širijo obzorja novim generacijam kot naši kolegi na različnih šolah. Mnogi med njimi so danes koncertno dejavni doma in po svetu, nekateri kot solisti, drugi v orkestrih. Tudi na ustvarjalnem področju se lahko veselimo izjemnih mednarodnih uspehov kar dveh domačih skladateljev, Mateja Bonina in Andreja Makorja, ki nadaljujeta ustvarjalno primorsko sled.

Želja po dodatni nadgradnji znanj vodi v organizacijo različnih seminarjev in predavanj. Tu se kažejo želje in potrebe po sodelovanju profesorjev, ki delujejo tako na nižji kot na srednji stopnji, in hkrati udejanjanja poslanstva glasbene šole, da kot institucija celostno prispeva k razvoju okolja in posameznikov, ki se še bolj zavedajo pomembnosti vlaganja znanj v

prihodnost mladih.

Poleg koncertne ponudbe različnih orkestro in zborov ter abonmajskih koncertov v organizaciji *Društva prijateljev glasbe* lahko v zadnjem obdobju izpostavimo še *Mednarodni bienale sodobne glasbe Koper*, ki je s svojim konceptom in kvalitetnimi koncerti ena najpomembnejših tovrstnih manifestacij v slovenskem prostoru. Pomembni so tudi koncerti na vokalnem področju v okviru cikla *Simfonic voices* in *Mednarodnega festivala zborovske glasbe Koper*. Vse to dogajanje omogoča našemu prostoru razgibanost nove in raznolike kakovostne ponudbe.

Vesel sem povabila in svoje odločitve, da tudi sam dodam kamenček v mozaik

Samanta Škorja.

Kvartet flaut Nereide.

Sandi Štor.

glasbenega izobraževanja na Obali. Verjamem, da s ponosom zrejo na prehojeno pot tudi številni profesorji, ki so sooblikovali prve korake in zgradili temelje temu izobraževanju. Hkrati pa se vsi zavedamo, da lahko le s sprejemanjem in medsebojnim sodelovanjem nadaljujemo in nadgrajujemo začrtano pot in sledimo najvišjim ciljem. Pred nami je še veliko zastavljenih idej. Verjamem, da nam bo skupaj uspelo!

Ambrož Čopi

Mešani mladinski pevski zbor Gimnazije Koper.

Eva Veršič.

*Kvartet pozavn: Žiga Murko, Andraž Cencič,
Vito Vranešič, Taja Tuljak.*

Bilka Peršič.

Glasbeniki na strokovni ekskurziji v Gradec in na Dunaj.

Športna gimnazija ostaja v lepem spominu

»Vedela sem, da bodo moji kolegi športniki in da se bomo imeli zelo lepo,« je Maja Žerjal, nekdanja dijakinja športnega oddelka Gimnazije Koper, sedaj pa pravnica v ugledni odvetniški družbi v New Yorku, odgovorila na vprašanje novinarke, zakaj se je odločila za ta program. »Vedela sem, da prva v svetovnem tenisu verjetno ne bom, ampak športna gimnazija mi ostaja

radi poklepetamo. Obujamo lepe spomine, pozabimo na slabe. Nepozabni so tisti na šolo v naravi, na smučanje in deskanje v italijanskem Forni di Sopra, na kolesarjenje in rafting v Bohinju, na družabne večere in neprespene noči, na neštete vragolije, ki so se dogajale »v zaodrju«. Radi poslušamo anekdote iz šolskih klopi, skupaj se nasmejimo ob brezmejni iznajdljivosti in kreativnosti naših (bivših) dijakov.

Na kulturni maratoni smo povabili olimpijca Matjaža Markiča (februar 2012).

Utrinek z zimske šole v naravi v italijanskem smučarskem središču Forni di Sopra (januar 2012).

v najlepšem spominu,« je dejala in nato razložila, kako jo je življenjska pot zanesla v tujino.

Morda je podobnih misli še kdo od dijakov, ki so športni oddelki obiskovali od leta 1997, letos smo tako vpisali že devetnajsto generacijo. Ko bivše dijake srečujemo ob različnih priložnostih, z njimi

Kako skozi zahteven program splošne gimnazije pripeljati do mature športnika, ki ga popoldan čakajo naporni treningi, ob sobotah in nedeljah tekme, vmes pa še tekmovanja, turnirji in priprave? To je prav gotovo izziv za vsakega učitelja, ki poučuje v športnem oddelku. Zlatega pravila tukaj ni, vsak je zgodba zase, vsak ima svoj urnik in svoje obveznosti. In vendar nam vsem

Na finalu srednjih šol v rokometu v areni Bonifika je naša šola osvojila prvo mesto, in sicer tako za dijake kot tudi za dijakinje (marec 2014).

skupaj uspeva; vztrajnost dijakov, učiteljev, staršev in trenerjev se obrestuje. Spodbude naletijo na plodna tla, vloženi trud prinese dobre rezultate, izkušnje odrekanj in napora obogatijo življenje. Uspešen zaključek šolanja in perspektivna športna kariera sta največja dosežka mladega športnika. Nato sledi slovo in odhod na fakultete, kjer se oblikujejo bodoči profesorji, trenerji, ekonomisti, zdravniki, profesionalni športniki ...

Ponosni smo na svoje bivše dijake, ki jim je v življenju uspelo. Kot na primer na vrhunskega plavalca Matjaža Markiča, ki je postal evropski prvak na 50 m prsno v

kratkih bazenih in je leta 2008 nastopil na olimpijskih igrah v Pekingu. Ali pa na odlično tenisačico Andrejo Klepač, ki je leta 2012 branila naše barve na olimpijskih igrah v Londonu in sedaj žanje uspehe na vseh svetovnih teniških prizoriščih. Ponosni smo tudi na vse svoje bivše Anje, Uroše, Mateje, Mitje, Veronike, Gašperje ..., o katerih beremo v dnevnikih in se veselimo njihovih športnih podvigov. Ponosni pa smo tudi na tiste, ki niso videli velikih športnih prizorišč, pa še vedno gojijo veselje in ljubezen do športa, se ob tem družijo, občutijo srčnost, premagujejo vsakodnevne težave, doživljajo uspehe in poraze ter znova najdejo vero v jutri.

S kanuji po Ptujskem jezeru (junij 2013).

Vsako leto obeležimo vrhunske športne rezultate naših dijakov

Ker se na šoli zavedamo, da so športni uspehi, ki jih dosegajo naši dijaki, pomembni za prepoznavnost mladih športnikov v lokalnem okolju, smo se odločili, da enkrat na leto pregledamo vse športne rezultate in nagradimo najboljše.

Tako smo v letu 2012 prvič na šoli izpeljali podelitev priznanj vrhunskim športnikom. Podelitev že tradicionalno poteka ob koncu poletne sezone, ko se naši dijaki vrnejo s športnih prizorišč. Ob snovanju dogodka se nam je najprej zastavilo vprašanje, kakšna bodo merila za pridobitev priznanja. Odločili smo se za kar strogo mejo, to je visoka uvrstitev na športnem tekmovanju na evropski ali svetovni ravni. Tako je v letu 2012 priznanje za vrhunske športne rezultate prejelo štirinajst dijakov, v letu 2013 enaindvajset dijakov, leta 2014 pa osemnajst dijakov.

Na slavnostno prireditev smo povabili tudi predstavnike lokalne skupnosti. Pred dvema letoma se je vabilu odzval Timotej Pirjevec, predstojnik Urada za družbene dejavnosti in razvoj MOK, lani pa Sonja Poljšak, predsednica Športne zveze Koper. Vse prireditve so s kulturnim programom obogatili dijaki umetniške gimnazije glasbene smeri in naši plesalci. Čestitke in priznanja sta dijakom izročila športni koordinator Aldo Parovel in ravnatelj Bruno Petrič.

Med največje športne dosežke naših dijakov v preteklih letih prav gotovo sodijo vrhunski dosežki na svetovnih prvenstvih. Jaka Hudales je leta 2012 v Bratislavi (Slovaška) osvojil 1. mesto na svetovnem mladinskem prvenstvu v kickboxingu, dve leti kasneje pa še 2. mesto na svetovnem članskem prvenstvu v Antalyi (Turčija). Jadralec Marko Radman je leta 2013 osvojil 3. mesto na svetovnem prvenstvu v razredu laser na Madžarskem, plesalke Marina Džombić, Neža Ivetac in Saša Ličan so istega leta v Kaohsiungu (Tajvan) na svetovnih plesno-športnih igrah osvojile 1. mesto. Tilen Sokolič se je leta 2014 kot član slovenske kadetske reprezentance udeležil svetovnih iger

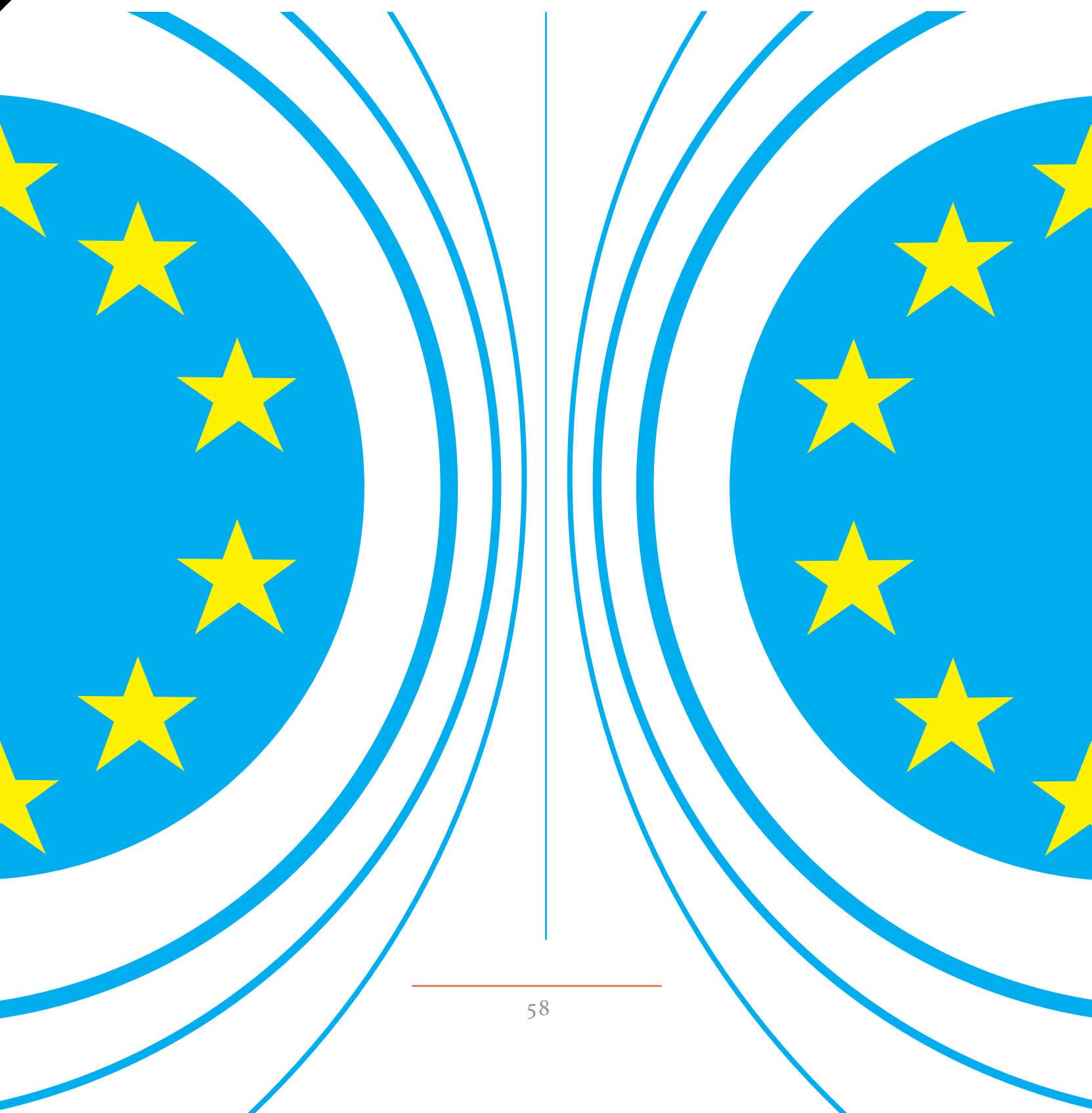
Ravnatelj Bruno Petrič izroča priznanje za vrhunske športne rezultate dijaku Eriku Paulinu (september 2014).

mladih v Nandžingu (Kitajska), kjer je naša država osvojila 1. mesto. Pohvalimo se lahko tudi s priznanji iz lokalnega okolja; naši šoli sta Javni zavod za šport in Mestna občina Koper podelila naziv Najšportna šola za leto 2014, naš dijak Tilen Sokolič pa je osvojil prestižni naslov Najšportnik za leto 2014.

Barbara Dobrila

POMEN IN DOSEŽKI PROJEKTA EVROPSKI ODDELKI

Projekt *Evropski oddelki*, ki se je izvajal od leta 2004 do 2014, je nedvomno pustil neizbrisen pečat v delovanju naše šole na različnih področjih. Na izvedbeni ravni so evropski oddelki posebej izpostavili nekatera temeljna načela kurikularne prenove. Z načrtnim uveljavljanjem interdisciplinarnosti znanja, z dejavno izpeljavo medpredmetnih povezav, s sistematičnim uvajanjem timskega načrtovanja in poučevanja, z vključevanjem evropske oziroma globalne dimenzije ter razvijanjem medkulturnosti in jezikovnih spretnosti so v evropske oddelke vključeni dijaki in sodelujoči učitelji pridobili dragocene delovne in življenjske izkušnje. Ne nazadnje je projekt spodbudil večje sodelovanje in skupno načrtovanje učiteljev.

Evropska oz. globalna dimenzija je bila v evropske oddelke vgrajena z dodatnim in poglobljenim učenjem tujih jezikov ob sodelovanju tujih učiteljev kot rojstnih govorcev, ki so poučevali po načelu timskega poučevanja. Na naši šoli so se dijaki poglobljeno učili angleščine v okviru predmeta Slovenija v svetu, timsko pa so s slovenskim učiteljem poučevali rojstni govorniki iz ZDA, Kanade in Velike Britanije. Najpogosteje smo izvajali timsko delo v večkulturnih timih pri jezikovnih in nejezikovnih predmetih, kot so informatika, likovna umetnost, kemija, matematika, glasba in biologija, kjer smo razvijali strokovno pismenost. Dijaki so prepoznavali in razumeli temeljno predmetno specifično besedišče v tujem jeziku, v okviru pouka angleščine so se aktivno vključili v različne mednarodne projekte, kot sta IEARN (My Hero, My Country ter Cities by the Sea) in *Pomladni dan*, s katerima smo razvijali projektni pristop učenja na daljavo, sodelovali pa smo tudi na *Festivalu jezikov* na Ptujju in

Evropskem dnevu jezikov v Kopru.

Razvijanje medkulturne zmožnosti, kar je bil eden od osrednjih ciljev projekta, je vplivalo na izvajanje narodnih in mednarodnih izmenjav. Cilj narodnih izmenjav, ki jih je naša šola izvajala z dijaki Gimnazije Ptuj, je bil, da se dijaki najprej seznanijo s kulturnimi različnostmi in razlikami, ki obstajajo znotraj nacionalne kulture, da bodo sprejemljivejši za medkulturni dialog z drugimi, bolj oddaljenimi. V drugem letniku smo izpeljali program mednarodnih izmenjav z bivanjem na domovih. Izvedli smo jih v sodelovanju s šolami na Poljskem, v Španiji in Belgiji. Zaradi svoje avtentičnosti so se izkazali kot najboljša oblika učenja tujih jezikov in spoznavanja drugih kultur in zelo dober način za promocijo slovenskega jezika in kulture v tujini. Dijaki so se naučili povezovati teorijo s prakso, razvijati objektivnost, kritičnost ter hkrati tolerantnost in spoštljivost do drugačnosti z neposrednim spoznavanjem drugačnih kulturno-civilizacijskih vzorcev. Dijaki so opravili preživetveni tečaj poljščine, španščine in flamščine.

Izmenjalni obiski na narodni in mednarodni ravni so vplivali tudi na profesionalni razvoj učiteljev, saj so le-ti izvajali t. i. kolegialno učenje z vzajemnim opazovanjem pouka in neposrednimi zamenjavami (učitelji ene šole v okviru projektnega dne učijo na drugi in obratno).

Z dodatnimi urami pouka slovenščine v izbirnem delu predmetnika so dijaki raziskovali vlogo in mesto slovenščine v zgodovinskem razvoju evropskih jezikov in kultur ter v sedanosti, še zlasti njenih različnih vlog v domovini in zunaj nje, ter se načrtno seznanili s prevodi del klasične in sodobne slovenske književnosti v tuje

Prva generacija evropskega oddelka 2004/2005.

jezike. Aktivno so se vključevali v številne dejavnosti, kot so mednarodni literarni festival *Vilenica*, *Kulturni maraton – Antika*, projekt *Manipulacija*, projekt *Šestdeseta leta*, uprizorili so odlomek iz drame Vladimir in odlomek iz drame *Tartuffe*. Organizirani sta bili medpredmetni ekskurziji *Po poteh glagolice* in *Ekskurzija po Slovenski Istri*.

Pri novem izbirnem predmetu evropske študije so dijaki razvijali zavest in vedenje o človeških in državljanskih pravicah in dolžnostih ter podrobneje spoznavali zgodovino in sedanost Evrope. Obiskali so evropski parlament v Bruslju in Strasburgu in spoznali delovanje Evropske unije in Sveta Evrope. Projekt je učiteljem omogočil poudarjanje humanističnih meril pri razvoju posameznika in družbe. Učitelji filozofije,

zgodovine in slovenščine so v 1. letniku timsko poučevali grško antiko in dijakom olajšali medpredmetno povezovanje ter s tem omogočili celovitejše znanje.

Z vsestranskimi dejavnostmi so dijaki zelo dobro razvili svoje komunikacijske in organizacijske zmožnosti, sposobnost sodelovanja, javnega nastopanja in zmožnost argumentiranja svojih stališč. Poleg teh, za družbo sedanosti in prihodnosti nepogrešljivih zmožnosti in veščin, ki so jih dijaki v evropskih oddelkih razvili bistveno bolj kot njihovi vrstniki v običajnih oddelkih, so ti dijaki dosegli tudi zelo visoke rezultate na maturi.

Damjana Flego,
Elizabeta Šušmelj-Vidovič

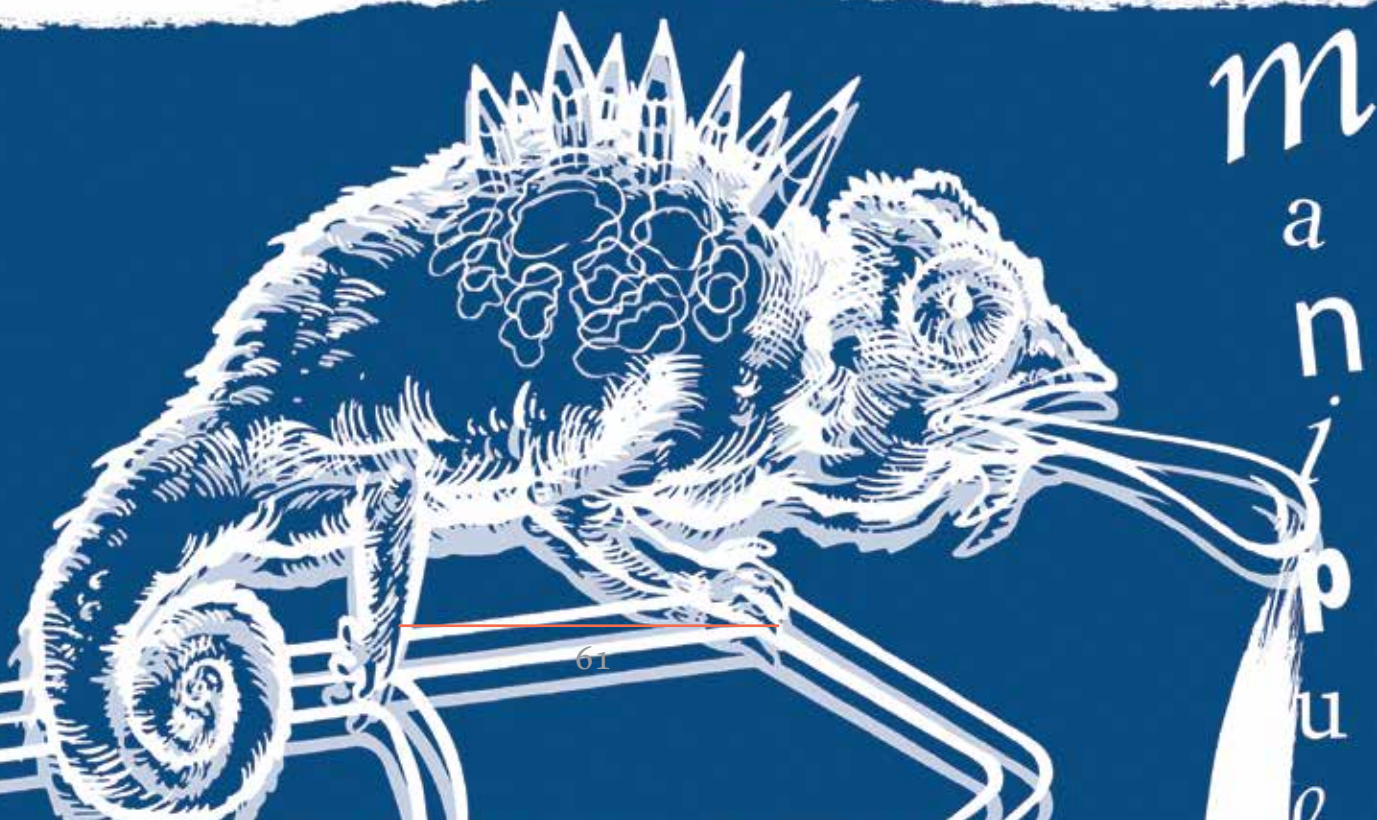
Manipulacija

V šolskem letu 2007/08 smo izvedli kroskurikularni šolski projekt *Manipulacija*, v katerega smo aktivno vključili predvsem dijake EO pa tudi druge dijake šole, in sicer s pripravo gledaliških predstav, z natečajem za gledališki plakat, s sodelovanjem na predavanjih in okroglih mizah ter delavnicah. V projekt so bila vključena naslednja področja:

- slovenščina s postavitvijo večjezične predstave *Vladimir* in predstave *Tartuffe* (scenarij, dramaturgija, režija, scena, glasbena oprema, intervju z avtorjem Zupančičem, oblikovanje gledališkega lista, vabila, glasila ...);
- likovna umetnost: natečaj za gledališki plakat, razstava, delavnica karikature;
- filmska vzgoja: predavanje in vodeni ogled filmov (Dušan Rutar);
- zgodovina: predavanje o Machiavelliju (Miran Bavčar) in predavanje o manipulaciji v zgodovini (Nejc Sukljan);

- glasbena umetnost: predavanje o glasbi in manipulaciji;
- sociologija kulture: predavanje o manipulaciji na družbenem, kulturnem, političnem področju (Marko Breclj);
- matematika in logika: delavnice o možnostih manipulacije v statistiki in na področju reklam;
- kemija: manipulacija v prehrani in kozmetiki;
- športna vzgoja: manipulacija na področju športa;
- medijska vzgoja: manipulacija v medijih, oglaševanju, cenzura (Barbara Verdnik);
- tuji jeziki: cenzura, manipulacija skozi leposlovje ...

Projekt je z mentorskim delom podprlo petnajst učiteljev in šest zunanjih sodelavcev.

Vilenica

Povezava kopske gimnazije z mednarodnim literarnim festivalom Vilenica je potekala že od samih začetkov festivala, najprej kot obisk gimnazijskega literarnega krožka na festivalu z branjem prispevkov mladih literatov na obvileniških dogajanjih, kasneje s tradicionalno navzočnostjo na sobotnem dogajanju v Štanjelu; ob uvedbi evropskega oddelka na gimnaziji pa je postalo sodelovanje tradicionalno. Vsako leto smo se udeležili celodnevne sobotnega dogajanja. V popoldanskem času smo ob načrtovanju z DSP pripravili okroglo mizo – pogovor s slovenskimi književniki, gosti Vilenice.

Z dijaki 4. letnika smo se zadnja leta pri predmetu slovenska književnost in prevodi tudi sami lotevali prevajanja literarnih del. V šolskem letu 2013/14 pa smo na šoli izvedli tudi prevajalsko delavnico s tremi tujimi književniki, gosti v rezidenci, prevode natisnili in nastopili ob odprtju festivala v Kopru z branjem prevedenih del in v pogovoru z avtorji.

Žal je bilo to zadnje leto projekta evropski oddelki.

V iskanju pravega tona

“Prihajata! Kakšna sta? Hej, nehajte, no, saj sta samo človeka ...” je bilo slišati šušljanje dijakov evropskega oddelka Gimnazije Koper, ko je bilo v razredu s hodnika že slišati odmev korakov irske pisateljice Cristine Galvin

in italijanskega pesnika Roberta Nassija, ki sta s svojo literaturo kar nekaj tednov zaposlovala mlade prevajalce. Pri predmetu slovenska književnost in prevodi so se namreč dijaki četrtega letnika spopadli z literarnim prevajanjem njunih del.

V želji, da bi se gimnazijci aktivneje vključili v vileniški festival, ki ga sicer na pobudo pesnice in nosilke predmeta *slovenska književnost in prevodi* Ines Cergol obiskujejo že vrsto let, so se letos odločili poskusiti s prevajalskimi delavnicami. Prevode bodo predstavili tudi na jutrišnjem literarnem branju v Kopru, a najprej sta jih slišala prav avtorja, ki sta po svojih močeh pomagala odvezati nekatere prevajalske vozle.

“Največji izziv so bile besede, ki imajo več pomenov, saj nismo vedeli, kateri je bil v določenem primeru pravi. Večkrat moraš prebrati vse, da ugotoviš, katero bi uporabil, da pravzaprav razumeš, za kaj gre, kar je zelo težko. Nekajkrat se nam je zgodilo, da vsebina verza, kot si jo je zamislil avtor, ni imela nikakršne povezave z našim prevodom,” priznava Eva Knafelc, ki je s skupino sošolcev pod mentorstvom Nede Pavlin Masle prevajala pesem italijanskega pesnika Roberta Nassija *Fiocchi* (Kosmiči).
/.../

Hana Dodič, ki je s soborci pod mentorstvom Elizabete Šušmelj Vidovič prevajala kratko zgodbo irske pisateljice Cristine Galvin, pravi, da je prebiranje zgodbe v angleščini enostavno, nekaj povsem drugega pa jo je prevesti v slovenščino: *“Zatakne se skoraj pri vsaki besedi. Angleščina ima za vsako stvar več poimenovanj, v slovenščini pa imamo precej običajne izraze, s katerimi se nam je zdelo, da njeno delo izgubi čarobnost in*

Vilenica 2013, Koper; »Tihotapci besed« – EO predstavlja svoje prevode tujih književnikov: Cristine Galvin, Roberta Nassija in Tiziana Broggitija.

drugačnost. Doslej smo pri pouku prevajali predvsem neumetnostna besedila, tako da si nisem predstavljala, da bo prevajanje knjižnega dela tako zapleteno." Zapletlo se je namreč že pri prevodu naslova *The Fat Girl and The Octopus*. Pri dobresednem prevodu v *Debelo dekle in hobotnica* se spremeni spol mehkužca, saj je hobotnica v angleščini moškega spola. S tem bi naslov izgubil erotični podton, zato so se odločili, da naslov prevedejo v *Debelo dekle in ligenj*. "Zgodba ima v sebi tako elemente resničnega kakor domišljjskega sveta, zato hobotnica hodi z dekletom po mestu, kot bi to bilo nekaj povsem običajnega. Pisateljica nam je povedala, da je v tistem času, ko je delo nastajalo, prebiral pravljice za otroke, kjer je dobila navdih za govoreče živali," pojasni Hana.

"Z literati smo se že srečali, a Cristina je drugačna. Vprašala sem jo, če kot književnica drugače razmišlja kot vsi ostali, in dejala je, da ima dejansko v sebi nekakšno čudaštvo, kar se mi zdi, da se odraža tudi pri zgodbi s hobotnico," meni Kim Hrvatini. Posebej si je zapomnila razmišljanje pisateljice o prevajanju: "Dejala je, da ima vsak jezik svojo glasbo, zato moraš pri prevajanju zgolj najti pravi ton."

Ton, ki so ga ubrali koprski gimnazijci, je bil očitno pravi, saj sta bila nad njihovim delom gosta navdušena. "Ko pišeš, ne razmišljaš, da bi kdo tvoje delo resnično tako

natančno prebral! Imeli so zelo zanimiva vprašanja, ki so še mene pripeljala do razmišljanja, zakaj sem pravzaprav nekaj napisala, čemu sem izbrala hobotnico? Dejansko sem morala razmisliti. Poleg tega je bilo zanimivo dobiti odziv, kajti avtor sam resnično težko oceni, ali zgodba deluje. Obenem pa občudujem njihovo sposobnost prevajanja, saj sem dejansko izbrala precej zapleteno zgodbo," zatrjuje Galvinova, ki je med bivanjem v Sloveniji obilico navdih za svoje novodobne pravljice dobila tudi v slovenskih gozdovih, kakršnih na Irskem ni.

Tudi pesnik Roberto Nassi je bil navdušen nad zavzetostjo, s katero so se dijaki lotili prevajanja njegove pesmi: "Že sama zamisel se mi zdi fantastična. Sploh pa zato, ker smo se pogovarjali o poeziji, po kateri mnogi dijaki po zaključku šolanja ne posežejo več. Po navadi se do neke točke učijo o avtorjih 20. stoletja, nato nastopi ogromna vrzel in popoln prelom s sodobnostjo. Očitno so s profesorico in sošolci precej predebatirali posamezne kritične dele, saj so bila vprašanja zelo vsebinska. Obenem pa so lahko spoznali, da je potrebno za prevajanje literature ogromno znanja, ki seže onkraj dobrega poznavanja jezika."

Maja Pertič Gombač,
Primorske novice, 10. september 2013

Srečanje s slovenskimi književniki na 26. Vilenici

Lipica, september 2011 – dijaki evropskih oddelkov Gimnazije Koper smo se na sobotnem vileniškem literarnem druženju med drugim v Hotelu Maestoso srečali s slovenskimi gosti letošnje 26. Vilenice (Vesno Lemaic, Stanko Hrastelj, Ivanom Dobnikom, Gorazdom Kocijančičem in Aleksandrom Peršolja) ter v enournem pogovoru marsikaj zanimivega in koristnega od njih izvedeli.

Pravijo, da današnje generacije vse manj beremo. V šoli nas skušajo spodbujati z bralnimi značkami, tekmovanji ... Kaj pa vi mislite: ali je odnos do knjige prirojen ali privzgojen?

Dobnik: Mislim, da je to z vzgojo zelo povezano. Ampak ljudje smo zelo različni in nekateri imamo večjo strast za literaturo, ki se z vzgojo veča. Vsekakor je potrebno prižgati strast.

Lemaic: Oboje, vendar je prirojena želja po iskanju. In literatura odgovarja na iskanja.

Hrastelj: Prirojen je občutek za transcendentno, potreba po nečem lepem in po iskanju smisla, kar je pogoj za odnos do knjige.

Kocijančič: Nujnost je nekaj, kar je genetsko zakodirano, svoboda pa je to, kar naredimo sami. Ljubezen (tudi ljubezen do knjige) pa ne sodi v nobeno od teh kategorij. Ne eno ne drugo torej. S književnostjo stopamo v simbol, ki izraža intimen svet, ki odkriva nov prostor.

Peršolja: Ko sem bil otrok, nismo imeli knjig, revij, živeli smo od zgodb, katere so nas kasneje spodbudile k branju, ko smo bili starejši. Pomembno je, da se zbudi

radovednost. To radovednost je znal v nas zbujati prof. France Pibernik.

Katera je bila vaša kulturna knjiga, ko ste bili v naših letih?

Lemaic: V vaših letih sem rada prebirala Gospo Bovary in sem se zelo bala, da me bo doletela enaka usoda, kot je njo.

Hrastelj: Beseda »kulturna« ima zelo globok pomen. Jaz nisem imela kulturne knjige, razen Svetega pisma. Sem pa rada prebirala Désirée, najbolj pa so se me dotaknile posamezne pesmi. Vrh je bil Srečko Kosovel.

Dobnik: Bral sem predvsem prozo, zelo mi je bila všeč Odiseja Jamesa Joyca, Pusta zemlja Tomasa Eliota, Proustovo Iskanje izgubljenega časa ... Med pesniki sem bral Eliota, Paunda in Strnišo.

Kocijančič: Ne gre za kulturni odnos do knjige, ampak za bolečino distance, nelagodje, impulz za kreativnost, željo kaj spremeniti, narediti boljše. Izraža se nezadovoljna individualnost.

Peršolja: Tudi sam ne morem govoriti o kultu knjig, ampak o kultu slovenstva. Praznik je bil izid knjig, revij, zato mi je bila vsaka knjiga po svoje kulturna. Rad sem prebiral knjige Daneta Zajca, različne revije, Tatarsko puščavo, Moskvo-Petuškin ...

Ali menite, da je e-knjiga konkurenca klasični knjigi?

Peršolja: Po moje ne, saj sam ne znam niti vklopiti računalnika.

Kocijančič: Jaz mislim, da jo je že premagala. Sam imam bralnik in približno 80 % knjig preberem v elektronski obliki. Seveda je tako tudi dostopnost do knjig lažja kot v knjigarni ali pa v knjižnici.

Lemaic: Sama berem v fizični obliki, nimam bralnikov, ker imam težave brati z zaslona. Bi jih pa uporabljala. Saj ni velike razlike. Sedaj so bralniki tako dobro narejeni, da imaš občutek, da bereš »pravo« knjigo. Možno je tudi, da bo elektronska oblika

Mednarodni literarni festival Vilenica 2009, Lipica; dijaki EO s slovenskimi književniki.

klasično zamenjala, kar seveda ni slabo, saj veliko neprebranih, nepokupljenih knjig dosti časa leži v skladiščih in na smetnjakih, kar pa seveda ni ekološko.

Hrastelj: E-knjiga je zelo konkurenčna klasični, kar pa ne ogroža klasične knjige. Nasprotno. Mislim pa, da je veliko bolj praktično. Raje vzamem na morje bralnik z dvajsetimi knjigami kot pet debelih knjig.

Dobnik: Jaz sem neuničljiv fetišist, kar zadeva knjige in rad berem klasično knjigo. Seveda je pa e-knjiga veliko bolj ekološka. Verjetno bodo obstala oba svetova.

Ali se danes še rojevajo klasiki?

Lemaic: Ali obstaja sploh objektivni kriterij za klasike? Družbene okoliščine zelo vplivajo na to, kdo postane klasik. Veliko avtorjev je spregledanih zaradi različnih družbenih okoliščin, kar vpliva na to, kdo bo uvrščen v kanon. Zato moramo sami iskati avtorje.

Hrastelj: V intimi se mi zgodi največja bližina s tekstom. Vsak v literaturi najde svojo popolnoma intimno zgodbo, in ne nujno ob klasiku. To je čarovnija. To, da je nekdo klasik, pa seveda zelo prispeva k branju. A že spol zelo vpliva na to, ali bo kdo klasik.

Kocijančič: Klasik je povezan s pojmom časa. Grški kanon je posledica tisočletnega čiščenja. Klasiki se vedno rojevajo, a proces traja tisočletja. Če je rezultat res pravi, pa

ne vemo. Večina ljudi postane klasik veliko let po smrti. Ampak ta beseda je zame zelo subjektivna. Jaz na primer menim, da je Kosovel veliko večji pesnik kot Prešeren. Prešeren ima seveda tudi druge zasluge, pokazal je svetu, da se da tudi v slovenščini zelo kakovostno pisati. Danes pa preferenca spominja na marketing, stvar postaja problematična. Prav je, da si vsak postavlja svoj kanon.

Hrastelj: Ni nujno, da se klasik rodi, lahko se v klasika razvije.

Peršolja: Slovensko klasično književnost že imamo, a klasika se ustvarja tudi sproti. Dobre reči se postavijo na dobro mesto.

Dobnik: Klasika zadeva tudi formo pisanja, izvirnost. Danes literarna kritika ni več sposobna relevantno slediti literaturi.

Kocijančič: Nagrade so nekakšen marketing literature in vzpostavljajo kriterije.

Lemaic: Vedno izbirajo ljudje.

Kocijančič: Kaj je to, kar je objektivno: okus časa in prostora? Literarne nagrade so začeli podeljevati Grki (skupaj z nagradami za konjske dirke).

Ali vi iščete literarne teme in motive ali le-ti najdejo vas?

Dobnik: To je dobro vprašanje. Posledica daru za umetnost je svoboda. Pri meni vsebina najde svojo zvrst. Stvari se odvijajo zelo spontano.

Hrastelj: Jaz se nikdar ne odločim, da bom pisala, ampak pišem, ko ne morem ne pisati. Mogoče to zveni klišejsko, ampak je res. Nekaj je, kar intenzivno doživiš, in zgodi se nekaj, kar je lahko književnost.

Lemaic: So dogodki, ki te pretresejo, intimne ali družbene narave. Mene zadnji dve leti bolj vznemirjajo družbeni: razizem, politika ... Iščem teme od zunaj, oziroma me te teme najdejo, na primer ko berem časopise. Na začetku pa sem iskala bolj teme v sebi.

Kocijančič: Avtorji pišemo različno. Pri Šalamunu govorimo o avtomatski pisavi. Pri meni gre za racionalizacijo. Intuicija je grob kamen, katerega nato obdelujem, podobno kot drugi pesniki in pisatelji.

Peršolja: Kar je, napišem. Zato tudi malo napišem.

Kako se počutite, ko pišete, ali ste v kakšnem transu? (Ne gre za napako, temveč za poudarek, da prihajamo iz Kopra, opsa, iz Šmarij.)

Peršolja: Trans je življenje. Jaz pri

pisanju rabim hudičevo tišino in hudičev mir.

Kocijančič: Od Platona naprej gre za predstavo, da pesniki pišejo v stanju zamaknenja, božanskega navdiha. A to ne ustreza. Obstaja navdih, proces vse te dimenzije pa je dolg. Sam sem v nekakšnem stanju zamaknenosti, tega se ne da opisati.

Lemaic: Jaz pišem prozo, zato moram biti zelo zbrana in racionalno razmišljati, saj je proza različna od poezije. Gotovo je pomembna intuicija, a za pisanje moram biti resna.

Hrastelj: Ne pišem v fazah razburjenja. Poezija ne nastane, ko se konica dotakne papirja, prst tipke. Sam akt pisanja je dolgotrajno delo.

Dobnik: Sam pišem vse na roko, šele potem vnesem v računalnik. Pri meni gre metaforično za trans – za posebno obliko radosti, zanosa ... To je posebno doživetje – kot opoj.

Hana Dodič

Maestral 21

*Antologija pesništva Koper /
An anthology of poetry from the Koper area*

Maestral 21

Leta 2009 je kot poseben prevajalski projekt pri predmetu slovenska književnost in prevodi nastal dvojezični, slovensko-angleški, zbornik z naslovom *Maestral 21, Antologija pesništva Koper/Maestral 21, An anthology of poetry from the Koper area*.

Zbornik nosi naslov po tradicionalnem gimnazijskem literarnem glasilu in prinaša prevode pesmi 21 pesnikov Koper, ki so

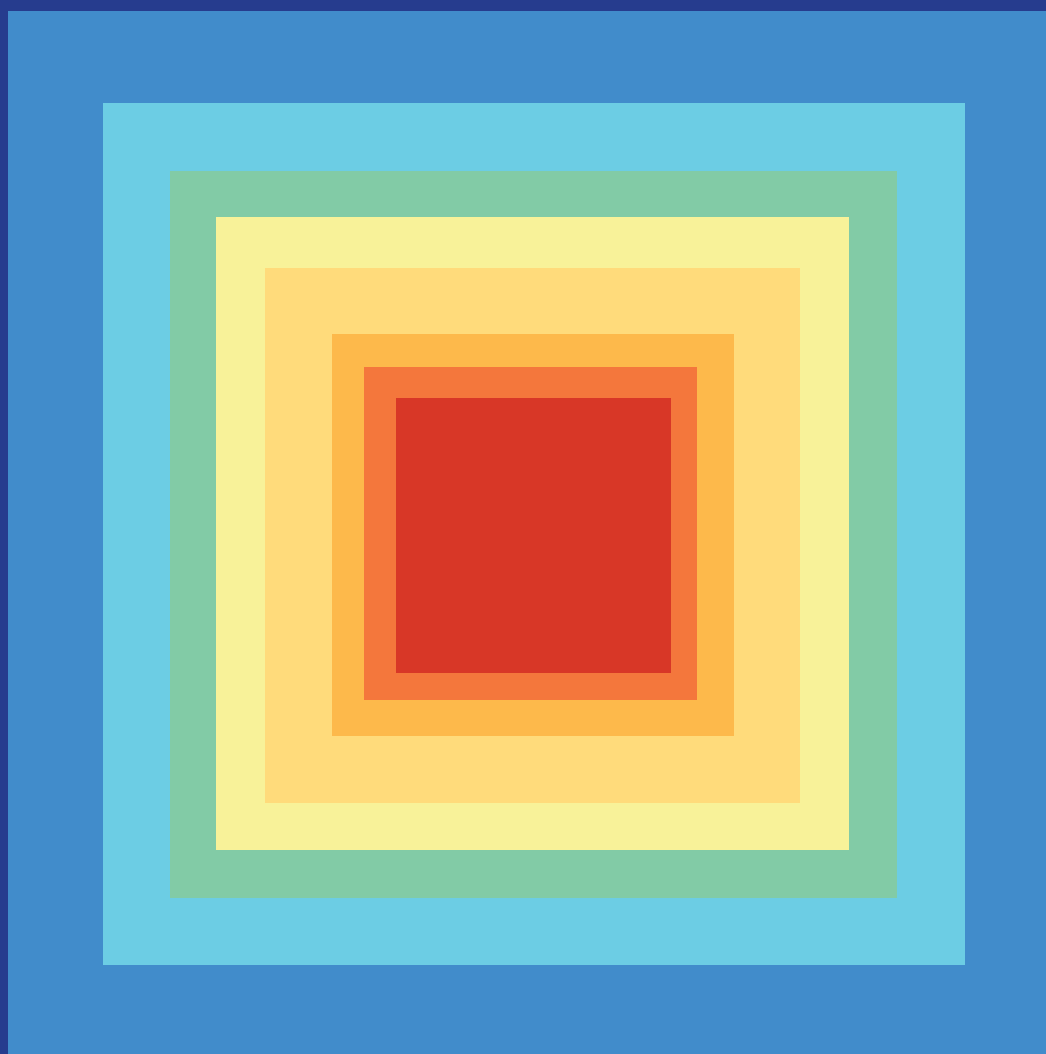
razvrščeni kronološko. Kar polovica avtorjev v zborniku je izšla iz kopske gimnazije.

Antologija je posvečena spominu na kopskega pesnika Vlada Šava (1945–2008), ki je bil pobudnik ustanovitve gimnazijskega literarnega glasila *Maestral* in tudi njegov prvi urednik.

Ines Cergol

PROJEKT POSODOBITEV GIMNAZIJSKIH PROGRAMOV

Uvod

V šolskem letu 2008/2009 smo se na Gimnaziji Koper odločili, da se vključimo v projekt *Posodobitev gimnazijskih programov*. Vključitev je bila skoraj samoumevna, saj se je takrat začela prenova učnih načrtov gimnazijskega programa. V ta namen je bil na šoli oblikovan šolski razvojni tim, ki naj bi vpeljal, koordiniral in nadziral potek projekta.

V šestih letih izvajanja projekta smo opravili veliko dela, se izobraževali in tudi spremenili svojo pedagoško prakso. Projekt nam je prinesel veliko izkušenj in znanja pri načrtovanju dela, izvajanju pouka v različnih oblikah, od medpredmetnih in kroskurikularnih povezav do avtentičnega, projektnega, sodelovalnega poučevanja in razvijanja digitalne kompetence pri učiteljih in dijakih.

Dejavnosti posodobitve so na šoli potekale na dveh ravneh. Največ je bilo medpredmetnih povezav med dvema predmetoma, ki jima je bila skupna vsebina. Učitelji so skozi projekt oblikovali pare, v katerih je skupno delo postalo stalnica. Druga vrsta dejavnosti so bili večji šolski projekti, kot so medpredmetne ekskurzije, projektni dnevi, razvojni projekt in povezave med več predmeti.

Šolski razvojni tim

Šolski razvojni tim (ŠRT) Gimnazije Koper je bil v šolskem letu 2008/2009 sestavljen iz ožjega in razširjenega tima. V ožjem timu so bili ravnateljica, vodja tima in trije učitelji. V razširjeni tim so sodili poleg prej omenjenih še predstavniki drugih predmetnih aktivov na šoli, pomočnica ravnateljice in šolska svetovalna delavka. Vseh članov je bilo tako šestnajst.

Decembra 2010 se je sestava zelo spremenila. Število članov se je zmanjšalo na štiri učitelje in ravnatelja. V tej sestavi deluje šolski razvojni tim še danes. Vzrokov za spremembo je bilo več; v timu smo ugotovili, da je manjše število članov bolj fleksibilno za mesečna srečanja, da se manj ljudi lažje usklajuje in koordinira delo. Sprememba je bila tudi rezultat

predstavljenih pogojev za pridobivanje točk za napredovanje.

Šolski razvojni tim se je skozi to obdobje veliko izobraževal in tako pridobival znanje, ki ga je uporabljal pri svojem delu v šoli. Vloga tima je bila vpeljevati in spodbujati novosti in spremembe v šolski praksi, ponuditi drugim učiteljem strokovno in kolegialno pomoč in podporo, spremljati posodobitev in jo evalvirati. Skupaj s predmetnimi aktivimi je tim pripravljaval posodobitveni načrt šole ter sodeloval pri oblikovanju vsebinskih poročil.

Šolski razvojni tim si je vseskozi prizadeval predstaviti kolektivu že evalvirane vsebine, ki jih je posredoval nosilec projekta (konzorcija splošnih in strokovnih gimnazij) ali smo jih pridobili na seminarjih Zavoda RS za šolstvo. Naša pozornost je bila usmerjena v tiste dejavnosti učitelja, s katerimi je le-ta pomagal dijaku razvijati tiste zmožnosti, ki smo jih določili kot razvojne prioritete šole.

Sodelovanje kolektiva in predmetnih aktivov v projektu

Ko smo na šoli začeli s projektom *Posodobitev gimnazijskih programov*, smo v šolskem razvojnem timu začutili, da je povezovanje učiteljev in skupno načrtovanje ključnega pomena. Zato smo vseskozi delovali na ravni šolski razvojni tim, predmetni aktivni in ves kolektiv. Smernice za delo so v predmetne aktivne prihajale prek šolskega razvojnega tima. V dvanajstih predmetnih aktivih se je delo načrtovalo in kasneje tudi izvajalo, na ravni kolektiva pa smo načrt koordinirali oziroma ga usklajevali. Predmetni aktivni so torej imeli ključno vlogo pri izvajanju projekta, saj so bili vir idej in pobud in ne nazadnje izvajalci programa. Tudi oblikovanje posodobitvenega načrta za vsako šolsko leto je potekalo prek predmetnih aktivov, šolskega razvojnega tima in celotnega kolektiva.

Izobraževanja v okviru projekta

Člani ožjega šolskega razvojnega tima so se v začetku izobraževali na področju uvajanja novosti, novih posodobljenih učnih pristopov,

kurikularnih povezav in sodobnih oblik učenja. Na raznih srečanjih so izmenjevali izkušnje in pridobivali novo znanje, ki so ga skupaj z novostmi posredovali sodelavcem, najprej na srečanjih šolskega razvojnega tima, kasneje pa sodelavcem v svojih predmetnih aktivih.

V sklopu projekta smo organizirali nekaj izobraževanj za učiteljski zbor:

- Cvetka Bizjak nam je predstavila teoretična izhodišča kritičnega prijateljavanja;
 - dr. Janez Bečaj nam je predaval o razvijanju socialne kompetence med učitelji in dijaki;
 - e-izobraževanja so bila namenjena spoznavanju in oblikovanju spletnega vprašalnika, e-prosojnic Prezi in izdelavi e-miselnih vzorcev.
- V kolektivu smo vsako leto izvedli tudi predstavitve primerov dobre prakse.

Posodobitvene dejavnosti

Na šoli smo si že od začetka uvedbe posodobitve prizadevali, da bi posodobitvene dejavnosti dejansko zaživele v naši praksi. Namenjene so bile razvijanju štirih kompetenc, ki smo jih izbrali kot razvojno prioriteto šole. To so kompleksno mišljenje, sporazumevanje v maternem jeziku in tujih jezikih, digitalna kompetenca in delo z viri.

Projektne timi na šoli sicer niso zaživele, so se pa zato, izhajajoč iz skupnih ciljev, oblikovale skupine učiteljev različnih predmetnih aktivov, ki so načrtovale in izvajale različne dejavnosti, med katerimi so bile nekatere še posebej odmevne.

V šolskem letu 2008/2009 smo v prvem

letniku izvedli medpredmetno povezavo štirinajstih predmetov in medijske kulture na temo antika. To zanimivo dejavnost smo ponovili še nekajkrat. V drugem letniku smo izpeljali projekt o razsvetljenstvu in Trubarju, ki je vključeval tudi strokovno ekskurzijo po Trubarjevi poti.

Šolsko leto 2009/2010 so zaznamovali: timsko poučevanje, medpredmetno povezovanje, uporaba novih tehnologij pri pouku, projektno učenje in druge posodobitve, določene po učnih načrtih posameznih predmetov. Pri posodabljanju pouka na gimnaziji smo se strokovno povezali tudi s Fakulteto za humanistične študije Koper (projekt *Razsvetljenje*), Fakulteto za matematiko, naravoslovje in tehnologijo Koper (meritve športnikov) in Centrom za eksperimente Koper (ogled pod strokovnim vodstvom).

Leto 2009/2010 so zaznamovali tudi številni primeri avtentičnega učenja, kot so poslikava hodnikov v Bolnišnici Izola, božično-novoletno aranžiranje trgovin, urejanje zapuščenih izložb in izdelovanje maturantskih oblek.

V šolskem letu 2011/2012 smo razvojne prioritete šole razvijali predvsem z medpredmetnimi povezavami, ki so bile že od začetka projekta naša osrednja dejavnost. Naj jih nekaj naštejemo: predstavitev z elektronskimi prosojnicami pri informatiki in angleščini, Lord Byron pri slovenščini in angleščini, kemijsko računanje pri kemiji in matematiki, Giacomo Leopardi pri slovenščini in italijanščini, kotne funkcije pri fiziki in matematiki, zlati rez pri strokovnih likovnih predmetih, matematiki in biologiji, Karantanija pri zgodovini in knjižnično informacijskem znanju, orientacija pri geografiji in športni vzgoji ... V tem letu smo izvedli tudi

medpredmetne ekskurzije, in sicer v Oglej in na izliv reke Soče za dijake 1. letnika, v Čedad in Beljak za dijake 2. letnika in v Trst za dijake 3. letnika.

Učitelji strokovnih predmetov so vsa leta uspešno organizirali medpredmetne strokovne ekskurzije za dijake obeh umetniških oddelkov. Med drugim so obiskali Rim, Milano, Firenze, Budimpešto in London, kjer so si ogledali kulturno-zgodovinske in umetnostne znamenitosti ter jih poustvarili. Dijaki glasbene smeri pa so obiskali tudi nekaj koncertov znanih klasičnih izvajalcev.

To leto je zaznamoval tudi projektni dan na temo *Prehrana* za tretji letnik, ki smo ga v naslednjih letih ponovili. Cilj projekta je bil, da dijaki spoznajo prehrano z različnih vidikov in ob različnih priložnostih. Dijaki so ta dan ustvarjali v različnih delavnicah, kot so: Kemija maščob v živilih, Te presnete kalorije – energijska vrednost živil, Prehrana športnika, Megatrendi v prehrani – in kje smo mi?, Upodobitev jedi in jedcev v leposlovju, Healthy versus Tasty, La cucina istriana, Gastrobonton, Zajtrk naših prababic, Ekološko kmetovanje in pridelava hrane.

V šolskih letih 2012/2013 in 2013/2014 smo dejavnosti posodobitve preteklih let ponovili. Predmetni aktivni so imeli v svojih učnih načrtih veliko avtentičnega učenja, dela z viri, razvijanja filmske vzgoje in digitalne pismenosti. Pri psihologiji so dijaki obiskali koprski dom za upokojence, pri slovenščini so si ogledali film Troja, pri zgodovini so delali z zgodovinskimi viri, pri angleščini so brskali po spletu, pri kemiji so eksperimentirali s pomočjo merilnih naprav Vernier, pri italijanščini so si ogledali oddelek splošne knjižnice za italijaniko ipd. V tem času smo na šoli izvajali razvojni

Medpredmetna ekskurzija v Čedad in Beljak leto 2011.

projekt v enem oddelku umetniške gimnazije pod naslovom *Uporaba sodobnih IKT za spodbujanje razvoja različnih kompetenc pri dijakih*. Naša ocena je, da predstavljajo šolski razvojni projekti pomembno pripravljavnico za oblikovanje in razvoj tako idej kot njihove izvedbe v šolski praksi. Učinek razvojnega projekta na naši šoli je bil povezan predvsem z delom učitelja, saj je spremenil njegov pristop k razvijanju kompetenc pri dijakih, predvsem ob pomoči sodobnih IKT. Ker se je projekt bližal koncu, smo se v tem času posvečali tudi evalvaciji, končnim poročilom in udeležbi na zaključni konferenci. Evalvacija je pokazala, da so tako učitelji kot dijaki večinoma zadovoljni s takim načinom dela in da si podobnih aktivnosti želijo tudi v prihodnje.

Zaključek

V projekt posodobitve gimnazije se je vključila večina učiteljev, saj jim je bil v začetku največji izziv medpredmetno povezovanje in timsko poučevanje. To dvoje je močno izpostavljalo izhodišče

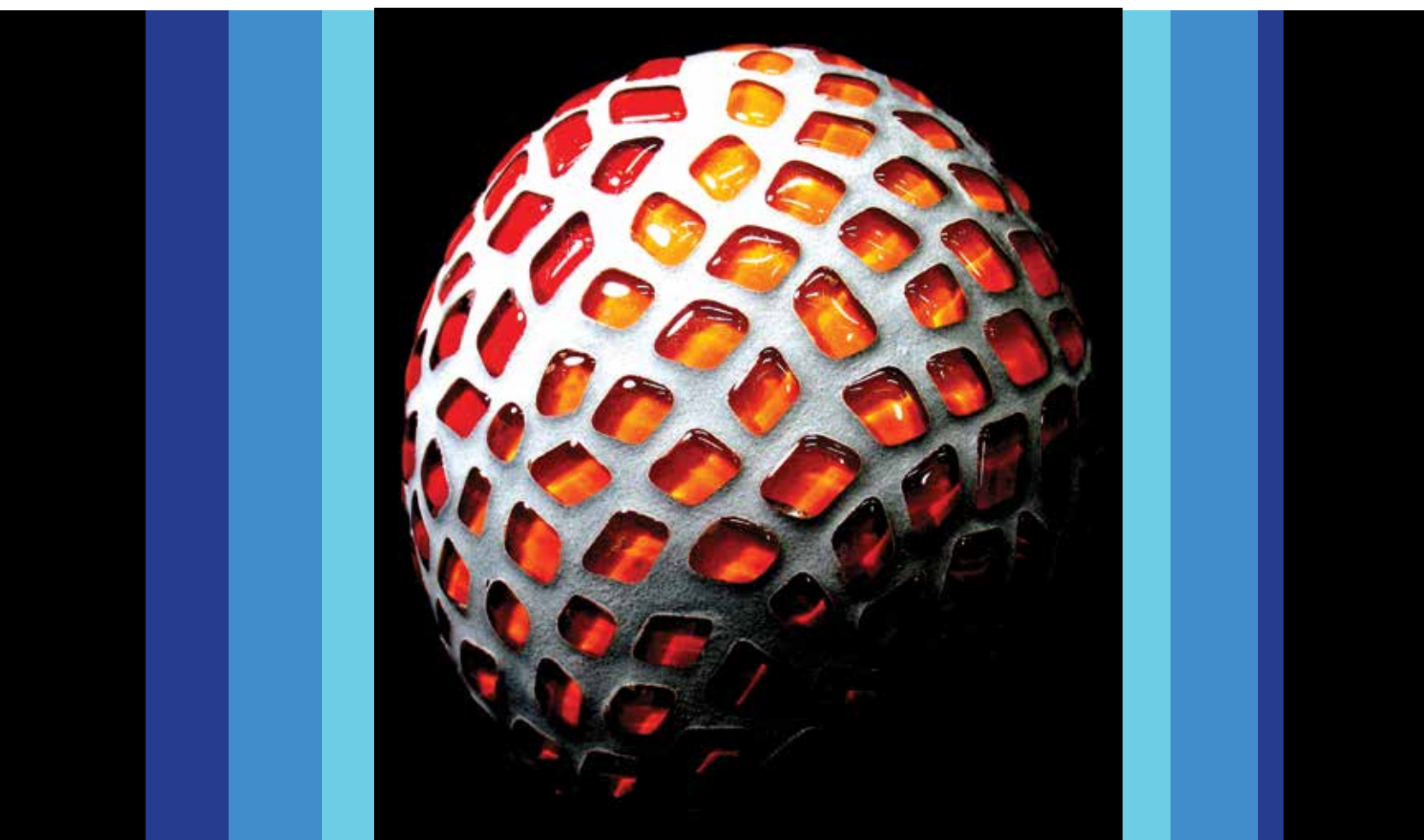
preнове in je bilo povezano z načelom izbirnosti, odprtega kurikula in fleksibilnim predmetnikom. Ključno vlogo v projektu so odigrali učitelji, ki so bili naklonjeni spremembam in so bili pripravljeni te novosti širiti tudi v kolektivu, ter vodstvo šole, ki je projekt vseskozi podpiralo.

V času izvajanja projekta sta se posledično spreminjala tudi »klima in kultura« šole, tako da učinki niso bili vidni le na didaktični ravni in na ravni kakovosti poučevanja, ampak so se odražali tudi v medsebojnih odnosih vseh udeležencev vzgojno-izobraževalnega procesa. Naši cilji in razvojne prioritete tako kljub uradnemu zaključku projekta še naprej ostajajo usmerjeni v posodobitvene dejavnosti.

Šolski razvojni tim:
Bruno Petrič, ravnatelj
Andreja Škerjanc, vodja
Suzana Čuš, članica
Alen Mesarič, član
Nataša Vagaja, članica

Projektni dan Prehrana, 2011, kemijska delavnica.

Nadgradnja jajca, PLO, 2009.

MEDNARODNO PROJEKTNO SODELOVANJE

Učitelji iz Belgije, Finske, Grčije, Nemčije, Nizozemske, Španije, Turčije in Slovenije na enem izmed pripravljalnih sestankov.

Gimnazija Koper je že pred letom 2010 sodelovala v mnogih mednarodnih projektih. V tem prispevku predstavljam tri, ki smo jih izpeljali od leta 2010 v okviru akcijskega programa Comenius. To so bili: *Pomembno je, kaj boš naredil – It's what you do next that counts* (2010–2012), *Muzej spominov – Museum of memories* (2012–2014) in *Zdrav duh v zdravem telesu – Mens sana in corpore sano* (2014–2015). Projekti so nastajali v sodelovanju z gimnazijami iz Belgije, Finske, Grčije, Nemčije, Nizozemske, Španije in Turčije in jih je delno sofinancirala tudi Evropska komisija v okviru akcijskega programa Comenius.

Projekt *Pomembno je, kaj boš naredil – It's what you do next that counts* je skušal dijake ozavestiti na ekološkem področju. Dijaki so pod vodstvom mentorjev spoznavali stanje, pomen in zgodovino domačega naravnega okolja in okolja partnerskih držav skozi različna predmetna področja: biologijo, zgodovino, geografijo, umetnost, literaturo. Raziskovali so stanje zemlje, vode, rastlinstva, pregledovali spremembe skozi zgodovino, umetniško ustvarjali na temo narave in okoljevarstva, spoznavali literaturo, ki opeva lepoto domovin in ljubezen do narave. Projekt je od njih terjal uporabo mnogih znanj, saj so pripravljali delavnice in na njih sodelovali, izdelovali brošure, poročila, izračune, delali v laboratoriju, pesnili, risali, na terenu jemali vzorce in jih analizirali, pripravili predstavitev ...

V projektu *Muzej spominov – Museum of memories (Šestdeseta leta)* so dijaki raziskovali čas šestdesetih let dvajsetega stoletja, ponovno skozi različna predmetna področja. Posvetili so se raziskovanju dosežkov v znanosti, kemiji, biologiji, astronomiji, spoznavali slovensko, evropsko in svetovno

literaturo iz tega časa, glasbo, likovno in filmsko umetnost, raziskali zgodovino in vsakdanje življenje v teh letih v svoji državi in v partnerskih državah. Dijaki so pod vodstvom mentorjev umetniško ustvarjali v slogu pop arta, pripravili predstavitev, seminarske naloge, posneli filme, gledališko ustvarjali v slovenščini in angleščini, izpeljali glasbene točke ... V okviru projekta smo organizirali tudi kulturni maraton Gimnazije Koper in tako ta čas približali vsem dijakom. V Gledališču Koper so dijaki obudili ta čas z živo glasbo, gledališkimi nastopi, s pop artom ... V diskusiji na odru so se jim v pogovoru, ki so ga vodili dijaki, pridružili nekateri bivši dijaki iz šestdesetih let: Rastko Bradaškja, Jasna Čebren, Vanja Dujc, Mira Ličen Krmpotič, Janez Slokar in Neva Zajc. Z nekaterimi dijaki iz tega burnega časa (Vlasta Beltram, Jasna Čebren, Jože Dekleva, Štefanija Eržen Mesarič, Ljubo Hlede, Maja Medved, Venčeslav Pišot, Nevenka Pupis Ocepek, Olga Rebula, Vjetko Skrt, Jelka Šalamun Vrabec, Aljoša Žerjal) pa so naši novodobni gimnazijci opravili tudi intervjuje in tako spoznali utrinke iz življenja svojih predhodnikov.

Cilj projekta v šolskem letu 2014/15 z naslovom *Zdrav duh v zdravem telesu* je bil poiskati načine, s katerimi bi šola lahko vplivala na odnos dijakov do znanja, kulture in telesne dejavnosti, ter poiskati inovativne poti za širjenje obzorij naših dijakov. Dijaki so sodelovali na srečanju, poimenovanem *Caffè filosofico* in razpravljali o različnih pogledih na dogajanje v 1. svetovni vojni, pripravili so predstavitev in diskusije o odnosu najstnikov do staršev, kritično presojali šolo, pripravili gledališko predstavo, si ogledali film in razpravljali o 1. svetovni vojni, posneli filme, sodelovali na različnih delavnicah (kaligrafija, kritično sprejemanje in izdelava reklam, mehke

Finski gostje in koprski gimnazijci, Piran 2011.

Nemške gostje iz Münstra in koprski gimnazijci, 2015.

veščine, podoba in samopodoba najstnika), obiskovali predavanja z različnih področij ... V okviru projekta so v sodelovanju z vrstniki iz Belgije in Nemčije raziskovali tudi razlike in podobnosti v življenju, kulturi, učenju, odnosu do dela, znanja, odvisnosti in še marsikaj. Tudi tokrat je bil v okviru projekta organiziran kulturni maraton.

Del projektov so tudi letne mednarodne izmenjave. Le-te služijo predvsem projektному delu in doseganju ciljev, seveda pa tudi spoznavanju drugih šolskih sistemov, evropskih držav in kultur. Dijaki so tako v teh letih gostili in obiskali sovrstnike v Belgiji, Grčiji, na Finskem, v Nemčiji, na Nizozemskem, v Španiji in Turčiji. Dijaki ob vodstvu mentorjev projektно delo izvajajo skozi vse šolsko leto, določene vsebine pa se opravijo v tednih izmenjav. Izmenjava ni turistično potovanje, je temeljito načrtovana in pripravljena dejavnost, ki terja mnogo dela mentorjev, dijakov in njihovih staršev ter koordinatorice. Z natančno določenimi projektnimi cilji so starši seznanjeni na vsaj dveh roditeljskih sestankih, na katerih se jim pridružijo sodelujoči dijaki, ki pa imajo v pripravljalnem obdobju še veliko srečanj. Mednarodne izmenjave so naporna in odgovorna dejavnost, a vendarle edinstvena in dragocena izkušnja za dijake, njihove družine in tudi mentorje.

V okviru projektov so bile uporabljene različne oblike dela, npr. priprava in izvedba literarnih delavnic, medpredmetno oblikovane delavnice, diskusije, delavnice učenja osnov slovenskega jezika za tujce, delavnice s področja biologije, plesne delavnice, ogledi s projektnim delom povezanih lokalnih ustanov, laboratorijsko delo, terensko delo s področja geografije in biologije, delavnice s področja umetnosti ter še mnogo drugih.

Morje, sonce, oljka, sivka

Ena od medpredmetno oblikovanih dejavnosti je bila npr. delavnica *Morje, sonce, oljka, sivka*, kjer so dijaki dosegali cilje s področja likovne umetnosti, geografije, slovenščine in biologije. Pripravili so instalacijo na hodnikih Gimnazije Koper in s tem razvijali sposobnosti primerjanja in razmišljanja o področjih kulture, ki so posredno povezana med sabo – morje, sonce, oljka, sivka. Cilj z likovnega področja je bil spodbujanje analitičnih sposobnosti razmišljanja na področju likovnega ustvarjanja. Ob pripravi so se seznanili s

Koprski gimnazijci in njihovi gostitelji, Brugge 2015.

težavami, ki so povezane z načrtovanjem in realizacijo projektnih idej in njihovo izvedbo v praksi, razvijali so sposobnosti argumentiranja in predstavljanja razmislekov o aktivnostih na področju kulture. Dijaki so pred izvedbo instalacije določali lokacijo rastišč z GPS in s karto, izmerili lokacijo, prepoznavali tipe prsti in merili njene karakteristike, spoznavali lokalno rastlinstvo doma in v partnerski državi, znali pojasniti rabo prostora, razložili pozitivne in negativne posege v naravno okolje, razmislili o okoljskih vprašanjih. Ob delu s sovrstniki iz drugih držav so se dijaki zavedali tudi pomembne vloge svojega jezika. Z razumevanjem pomembne vloge slovenščine med evropskimi jeziki so razvijali sestavine socialne zmožnosti in krepili zavedanje, da je slovenski jezik eden od evropskih jezikov, predvsem pa temeljna prvina narodne in državljanske identitete in del slovenske kulturne dediščine. Primerjali so slovenščino, angleščino in druge jezike projekta. Povezovali so tudi estetsko doživljanje likovne umetnosti in besedne umetnosti.

Gimnazija Koper je v teh letih tudi trikrat organizirala pripravljalne sestanke za projektno delo, na katerih se koordinatorji in

nekateri sodelujoči učitelji srečujemo, da bi pripravili gradivo za ciljno naravnano delo, sestavili priprave, poročila in pregledali izdelke. Pri tem si izmenjujemo pedagoško-didaktična znanja, spoznavamo različne šolske sisteme in učne pristope. Poleg tega pa so ti sestanki organizacijsko zelo zahtevni, saj je treba pripraviti tako vsa gradiva in tehnično podporo za pedagoško delo kot poskrbeti za nastanitev vseh sodelujočih ter spoznavanje šole in našega lokalnega okolja. Na sestankih so sodelovali učitelji iz Belgije, Finske, Grčije, Nemčije, Nizozemske, Španije in Turčije.

Z mednarodnim projektnim sodelovanjem nadaljujemo. Trenutno načrtujemo dejavnosti v okviru kompleksnega dvoletnega projekta z naslovom *Poučevati o vojni, vzgajati za mir (1. svetovna vojna na mejah)*, v katerega so vključene izobraževalne ustanove na vseh stopnjah šolanja, od začetka do univerze. Projekt bo izveden pod okriljem evropske akcije Erasmus+. V ta projekt vstopamo pogumno in zagnano predvsem zato, ker takšna oblika dela prinaša nove strokovne in didaktične izkušnje, in ne le zaradi izzivov mednarodnega sodelovanja.

Tjaša Poljšak Miklavec

UNESCOV PROJEKT SEMEP

Tako si je ilustracijo k turški legendi, ki govori o princesi, ki jo je zastupila kača, zamislila Tina Furlanič.

Kulture ostajajo žive s pomočjo legend

Pri izdaji Unescove knjige *Sredozemski biseri* so sodelovali dijaki in učitelji Gimnazije Koper.

V okviru Unescovega projekta SEMEP (South-Eastern Mediterranean Environmental Project) smo leta 2008 oblikovali in izdali knjigo *Pearls of the Mediterranean (Sredozemski biseri)*, ki je bila napisana v angleškem jeziku. V knjigi so bile zbrane zgodbe in legende, ki so jih napisali otroci iz enajstih držav (Albanija, Bolgarija, Ciper, Grčija, Hrvaška, Italija, Izrael, Palestina, Romunija, Slovenija in Turčija).

Vizualno podobo so knjigi vdahnili Tina Furlanič, Tea Bažon, Valentina Bordon, Anja Čendak, Jurij Čendak, Anja Delbello, Urška Eler, Rok Flego, Tina Gorjanc, Tina Kavčič, Andrej Mečulj, Nina Mrđenović, Mojca Šimer, Vasja Vidmar, Karin Zrinski, vsi dijaki Gimnazije Koper, umetniške gimnazije likovne smeri pod mentorstvom učiteljice Jeronime Kastelic.

Mladi likovniki so s pomočjo uporabe različnih risarskih tehnik (črna risba, lavirana risba, tuš, akvarel, svinčnik ...) želeli pričarati čarobnost legendam, ki so pravi sredozemski biseri. Motiviko so dijaki črpali iz vsebine legende in prostora samega, iz katerega legende izhajajo, ilustracijo pa so nadgradili s pridihom svojega notranjega navdiha.

Zbirko pripovedi in mednarodno sodelovanje v projektu SEMEP je 14. aprila 2008 v Pretorski palači predstavil uredniški odbor: urednica Barbara Dobrila, oblikovalka in mentorica Jeronima Kastelic, pomočnica urednice Nastja Cepak in ilustrator Andrej Mečulj. Ob tej

Knjiga Pearls of the Mediterranean (Sredozemski biseri) je popeljala ime naše šole v svet, potovala je v trinajst sredozemskih držav in na številne ugledne ustanove v tujini.

priložnosti smo v razstavnem prostoru Pretorske palače pripravili tudi razstavo, ki je prikazovala nastajanje knjige od koncepta do prvih tiskanih strani. Projekt sta finančno podprla sedež Unesca v Parizu (UNESCO, Section for Science, Technical and Vocational Education) in Slovenska nacionalna komisija za Unesco v Ljubljani.

Knjiga je bila natisnjena v 1000 izvodih, prejele pa so jo šole v trinajstih sredozemskih državah, sedež Unesca v Parizu in druge ugledne domače in tuje ustanove. Vsekakor je bil to eden večjih projektov, ki je povezal številne šole ob Sredozemskem morju in popeljal ime naše šole v svet.

Jeronima Kastelic in Barbara Dobrila

OBOGATENO UČENJE TUJIH JEZIKOV

Zgoraj: Dijaki 3. a s tujim učiteljem Andreo Valentijem, Koper 2015. Spodaj: Dijaki iz Salerna (Sicilija), Domžal in Kopra pred gimnazijo z italijanskim učnim jezikom – Ginnasio Gian Rinaldo Carli Capodistria, Koper 2015.

Dijaki iz Italije in Slovenije na Radiu Koper-Capodistria, Koper 2015.

Na naši šoli se vsi dijaki učijo angleščine in italijanščine, vendar na Gimnazijo Koper pridejo z zelo različnim predznanjem. Poglavitni vzrok, da smo se v okviru pouka italijanščine odločili sodelovati v projektu *Obogateno učenje tujih jezikov*, je prav povečati zanimanje za naš jezik okolja in motivirati dijake k pogostejšemu govorjenju le-tega.

V projektu smo sodelovali v obdobju od 2011 do 2015 in v tem času sta pri pouku italijanščine z učiteljico italijanščine timsko poučevala dva tuja učitelja, in sicer eno leto Andrea Leone in poldrugo leto Andrea Valenti. Oba sta z dijaki govorila le v italijanščini in jih tako prisilila, da so se soočali z živim jezikom. Med poukom smo obravnavali različne teme in jih predstavili kot medkulturno primerjavo. Tak, avtentičen način poučevanja, lahko omogočita vsaj dva učitelja v timu, predvsem pa je pomembna prisotnost tujega učitelja. V okviru projekta smo sodelovali v narodni in mednarodni izmenjavi ter tako nadaljevali prakso iz obdobja evropskih oddelkov. Gostili smo dijake iz Domžal in iz majhnega mesta Salemi na Siciliji. Naši dijaki so se izkazali kot krasni gostitelji in so seznanili slovenske in italijanske goste z dvojezičnostjo na slovenskem obalnem območju. Čeprav smo s projektom zaključili, menim, da bi morali z narodnimi in mednarodnimi izmenjavami

nadaljevati, saj v okviru šolskega kurikula ni dovolj možnosti za razvijanje oblik avtentičnega učenja.

Projekt ni obogatil le znanja naših dijakov, temveč tudi znanje in izkušnje številnih učiteljev, ki so v okviru projekta sodelovali na usposabljanjih za timsko poučevanje, za strokovno pismenost in medjezikovno povezovanje. Poleg učiteljev jezikov so sodelovali še učitelji matematike, fizike, kemije, biologije in športne vzgoje. V svoje delo smo vpeljali sodobne pristope poučevanja, naučili smo se projektnega timskega načrtovanja in sodelovanja ter povečali ozaveščenost o ciljih sodobne šole in novodobnih pristopih k poučevanju in učenju.

Kot koordinatorica projekta na naši šoli sem se udeležila številnih usposabljanj in delovnih srečanj, na katerih nam je vodja projekta Katja Pavlič Škerjanc posredovala veliko znanja, izkušenj in idej, toda tudi veliko znanih pregovorov in modrosti velikih mož, zato bom prispevek zaključila s kitajskim pregovorom:

»Učenje je kot veslanje proti toku: če se ne premikaš naprej, te odnese nazaj.«

Neda Pavlin Masle

50-LETNICA MAESTRALA

L iterarno glasilo Gimnazije Koper Maestral, ki je začelo izhajati v šolskem letu 1964/65, se je več desetletij ponašalo kot edino dijaško glasilo v Sloveniji s tako dolgo neprekinjeno tradicijo. Žal v zadnjih letih glasilo ni več redno izhajalo. V šolskem letu 2014/15 pa je na koprski gimnaziji končno spet zavel maestral – osvežujoč morski veter. Zagnanost prvošolcev je spodbudila tudi višješolce in oblikovala se je zelo ustvarjalna skupina, ki je v okviru literarnega krožka skušala uresničevati tudi svoje pisateljske ambicije. Tako je ob 50-letnici izida prvega Maestrala izšel jubilejni Maestral z bogato literarno in esejistično vsebino. Za estetsko ilustracijo in opremo so poskrbeli dijaki Umetniške gimnazije pod mentorstvom profesorja Mateja Kocjana.

Posvečen je leta 2014 preminulemu pesniku, dijaku koprške gimnazije, Tomažu Šalamunu.

Ines Cergol,
mentorica literarnega krožka

Noč knjige v koprski knjigarni Libris, april 2015 – predstavitev *Maestrala*.

Maestral piha že 50 let

“**B**rez *Maestrala* in izkušenj ter potrditev, ki sem jih tam dobil, bi se morda kasneje sploh ne ukvarjal z literaturo,” je ob 30-letnici *Maestrala* zapisal pokojni Vlado Šav, pobudnik za literarno glasilo koprskih gimnazijcev in njegov prvi urednik. Podobno lahko rečejo tudi mnogi drugi, ki so v minulega pol stoletja svoje prve besede prav tako objavili v *Maestralu*.

KOPER – Letošnjo jubilejno številko so gimnazijci z mentorico Ines Cergol posvetili spominu na nedavno preminulega pesnika Tomaža Šalamuna, slavnega koprskega gimnazijca.

A zanimivo, Šalamun na gimnaziji še ni pisal poezije, poleg tega pa jo je obiskoval nekaj let pred rojstvom literarnega glasila v šolskem letu 1964/1965, pravi profesor Jože Hočevar, prvi mentor maestralovcev, zadnja leta pa avtor priljubljene rubrike *Minuta, dve za boljši jezik* v naši prilogi 7. val. “Je bil pa zato že od začetka zraven Šalamunov mlajši brat Andraž, ki je objavljajl poezijo,” pravi Hočevar. “Dobro se spominjam tudi, kako zagnan in spodbuden je bil Vlado Šav. Lepo sva se ujela, tudi pozneje večkrat sodelovala in ostala v stiku vse do konca.”

Šav se je leta 1995, v jubilejni številki ob 30-letnici *Maestrala*, spominjal, da je bil v začetku šestdesetih let Koper “še majhno provincialno gnezdo”, kulturno vzdušje v njem pa “precej

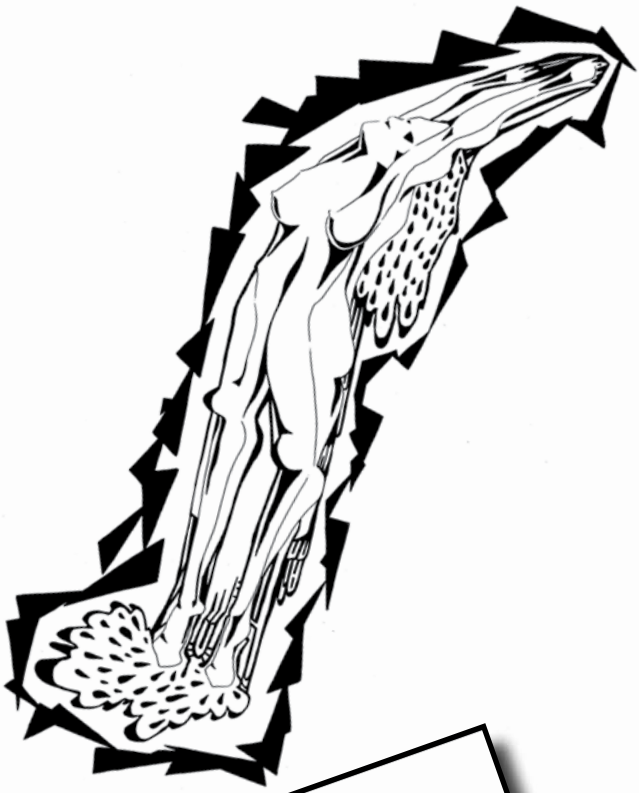
postano, ustvarjalnih možnosti malone ni bilo”.

Z *Maestralom* so jih gimnazijci vendarle dobili in se odlično ujeli s svojim mentorjem. “Naše sodelovanje je bilo tako plodno,” pojasnjuje Hočevar, “ker mednje nisem prihajal kot profesor, ampak sem jim samo svetoval, skrbel za denar, tisk in drugo, sicer pa sem jim pustil, da o vsebini glasila odločajo sami. Včasih mi je kdo celo poočital, da nisem pravi mentor, češ da dopuščam tudi neprimerna besedila. Vendar nisem hotel biti cenzor. Samo tako je bilo glasilo lahko res njihovo.”

Tudi zunanjo podobo *Maestrala* so oblikovali dijaki pod mentorstvom profesorja Zvesta Apollonia. Glasilo je izhajalo v visokih nakladah, v več sto izvodih, ki so jih dijaki razprodali brez večjih težav, se še spominja Hočevar.

Za njim so se zvrstili drugi mentorji: Jasna Čebrown, Sonja Starc, Rafka Kirn, Karmen Kodarin, Mojca Maljevac, Vida Medved Udovič ... Iz *Maestrala* so zrasli književniki Vladimir Memon, Andrej Morovič, Tatjana Soldo, Metka Cotič, Gašper Malej, Karlo Hmeljak, Jure Vuga in drugi, v letošnji številki pa pesmi, prozna in dramska besedila objavljajo Jan Krevatin, Saša Čeh, Maja Mlekuž, Matteo Pasinato, Martin Mikolič ... Še precej jih je in marsikaterega bomo gotovo še brali.

Andraž Gombač,
Primorske novice, 21. maj 2015

ČAS

Čas je iluzija
 Teče, vendar ga ni
 Med dlani ti polzi
 Za ovrtnik ti diha
 Šepeče ti v uho
 A tvoje dlani so gole in čiste
 Za teboj ni nikogar
 In obdaja te tišina

Žaklina Stanić

Čas je veliko stvari. Je fizikalna količina. Merimo jo v sekundah. V vsakdanjem življenju nam ga pokaže ura. Čas je abstrakten pojem, ki nam pomaga določiti mero od enega dogodka do drugega. Pri kemiji je čas reakcije sprememba koncentracije produktov in reaktantov. Pri matematiki je čas premica, na katero lahko narišemo dogodke. Pri likovnih delih ga lahko udeležujemo s simboli: peščena ura, minljivost ljudi... Pri ekonomiji in trgovini je čas pomemben za delovanje sistema. Ko smo dobre volje, nam čas mine hitro, ko pa smo slabe, nam teče počasi. V drugih jezikih čas drugače poimenujemo. Filozofija ga poskuša definirati. Pri astrologiji poznamo čas-prostor; sodeč po tej teoriji, naj bi čas lahko različno hitro tekel. Ob nastanku vsega znanega je bila vsaka sekunda kritična in je določila usodo našega vesolja.

Toda ali je čas res samo sekunda, enota, obdobje ali premica? Ali nam mogoče določa učinkovitost, usodo in starost? Kljub vsem možnim definicijam in razlagam si še vedno dejansko ne znamo predstavljati časa.

Pomislite. Če trdimo, da si znamo predstavljati čas, potem si poskušajmo zamisliti njegovo nasprotje. Kaj pa je to? Kako je bilo pred velikim pokom in nastankom vsega znanega, ko časa ni bilo? Zakaj je ravno takrat nastal in nikoli prej ali pozneje?

Ali res poznamo čas? Odgovor mora najti vsak sam zase. Ni natančne definicije ali predstave časa, ki bi si jo mogli zamisliti. Čas je nepredstavljiv. To, kar danes pojmuje kot čas, so vse dogovorjene definicije, ki jih lahko razumemo. Ne poznamo pa dejanskega stanja ali oblike časa. Potrebno bo veliko časa, da ga bomo doumeli. Mogoče pa ga ne bomo nikoli.

Renata Rovis

Kot zrna peska polzi mi med prsti, tik-tak, tik-tak.
 Je, vendar ga ne zaznam, žutim le nemoč ob njem.

Na trenutke imam občutek, da se ustavi.
 Leno se giblje v veselju.
 Vendar kljub temu čas nikoli ne zajezí popolnoma svojega toka.
 Tik-tak, tik-tak.
 Uterip oči, tlesk ustnic se izgubljata med urinimi kazalci.
 Premik za premikom brišeta naš strah in pričakovanja.
 Tik-tak, tik-tak.

Naš čas se izteka, smo minljivi, le preprosti smrtniki, sužnji časa.
 Edino, kar lahko storimo, je prešteti, koliko nam še preostaja,
 preden se bomo izgubili v njem.

Matteo Pasinato

Tik-tak, tik-tak.

Čas teče vsem

Vendar ni neomejen
 Kmalu bo zazvonil življenjski zvonec
 ter ga bo konec
 Tako da izkoristi čas, ki ti je dan
 Preden vse odide stran

Jan Krevotin

I.
Delček sekunde,
 enak večnosti,
 v svetu,
 kjer čas ni pravilo,
 vse beži,
 nič ni ovito v tesnilo,
 a vse počasi hiti.

Ura je mesec
 in mesec je dan.
 Za vse
 časa je dovolj,
 a vendar,
 vse beži,
 vse počasi hiti.

Še preden se prav zaveš,
 pa čeprav,
 v brezčasnosti,
 umreš,
 in od tebe,
 ostane le
 blazen fleš.

II.
 Časa ni,
 danes sem tu,
 jutri me več ni.

 Minila je sekunda.

Pojemajoče,
 življenje usihajoče,
 hlepi po času.

Časa ni.

III.
 Koliko je ura?
 Ne vem.
 Kateri dan je danes?
 Ne vem.
 Katero leto je?
 Ne vem.

Vem,
 da čas ne obstaja,
 da obstaja le luna,
 in sonce,
 in jaz,
 da je moment,
 enak večnosti,
 ki ti ostane v spominu.

IV.
 Časa ne moreš
 meriti, ker ni točen.
 Tvoja odvisnost.

KONEC
 Črna luknja
 Ima 2 smeri.
 1. Kaos
 2. Civilizacija.

Martin Mikoli

Tako nežen je glas violine. Tako sijajen in poln življenja je otroški smeh. Tako nepredvidljiv je čas. Tako sladek je poljub boljše polovice. Tako je tudi nit med ljubeznijo in sovraštvom krhka. Kaj sploh je ljubezen? Se te lahko naučim? Jo lahko vidim? Slišim? Nihče ne ve. Mine? Je večna? Nihče ne ve. In kaj je sovraštvo? Komu lahko pravim sovražnik? Kaj storim za biti sovražen? Nihče ne ve. Mine? Je večno?

Zakaj ptice ne pejejo več istih pesmi? Zakaj sonce ne sije več tako, kot je sijalo? Zakaj sta si ljubezen in sovraštvo tako različna, a hkrati tako podobna? Sedim – gledam v nebo. Moje misli so nerazumnjive.

Vprašanje za vprašanjem.

Solza za solzo, ni odgovora.

Tiho je, tu je luna, tu so zvezde, tu sem jaz.

A tebe ni, mene ni – ostal je čas.

Gabrijela Kačinar

sedanjost je prihodnost

v kateri ni prostora
za votle duše in jalove biti
pred absolutnim se skriti
je nemogoče
če se absolutnemu zahče
lahko vse pretvori v pepel
ob čemer bo tok življenja obnemel
votle duše bodo zajele v svoji ničevosti
absolutno bo vreščalo v svoji vzhičenosti
saj naša sreča
je le alternativna oblika bolečine

Žaklina Stanić

**Napačen človek
in napačen čas**

in pravi človek
in napačen čas
in napačen človek
in pravi čas
in narobe narobe narobe.
Kdo je kriv?
Čas?
Ti?
Jaz?

Poslušam tiktakanje ure
razmišljam o bednih stvareh
pišem uvodne klavzule
mencam si po očeh
na desni pred mano kava
na levi telefon
krpa na mizi mleko vsrkava
na tleh počen kondom
v kotu krušne drobtine
na hladilniku mastni odtisi
po prtu razpacane maline
čez časopis načičkani moji pripisi
muha leta okoli luči
žarnica je počena
in vse to so majhne, drobne stvari
zaradi katerih sva ločena.

Ana Podgajski

22

...orizem poimenovali tudi intervencije zahodnega sveta v politiko Bližnjega vzhoda.

* Mentorica aktualiziranih zgodovinskih tem, pripravek za »Coffe Filosofica«: Danijana Fligo, prof.

Lula Potočnik, 4. c

ILUSTRACIJA: NANA POSEGA ©

47

ILUSTRACIJA: NANA POSEGA ©

11

POKLON TOMAŽU ŠALAMUNU

Slišim branje

Slišim sanje
Slišim tišino
Besede
Slišim besede
Dotakljive
Neustavljive

Jan Krevatin

TIŠINA

1. Mislim, da sem nekaj izgubil, da je nekaj zapustilo
mojo dušo.
2. Mogoče pa je vstopilo vanjo.
Praznina, to je edino, kar čutim.
Nenadoma, nepričakovano, je postalo del mene.
Izgubil sem občutek realnosti, prepuščam se toku.
3. Duši me, utapljam se.
Ne morem živeti, ne morem umreti.
Ostaja le tišina.

Maja Mlekuž

Matteo Pasinato

Vse se je bleščalo v svoji naduti manjvrednosti

Kontrasti so zbledeli
In vse je postalo praznina
Udi so odtavali
Srca niso več bila
Belo platno lahko zdaj iznakazimo
Da bi prišli do spoznanja
Da nič več ničesar ni vredno

Žaklina Stanič

MEDITACIJE O SMRTI

Zakaj sidro?
Zakaj sidro na zelenem hribu?

Smetrjak uprizori drvišče.
Penelope skačejo čez otavo.
Ni gobe.
Ni prisesanega.
Odhajamo po rahli stezi.

Nekdo vrže krompir v prsi.
Razmišljanje o tem, ali se razleti
krompir ali prsi (prsi krompir
pozamejo?), je odveč.

Velja mokro cestičče.
Makro cestičče ni bolj nevarno kot suha.

Rdeča barva je na opeki
Ovitek. Če rjuha pušča prah, veljam za žalostnega.

Zakaj sidro?

EPITAF

Samo Bog je. Duhovi so prikazen.
Slepe sence strojev, ki zakrivajo Poljub.
Moja Smrt je moja Smrt. Ne delim je
s topim mirom drugih izničenih pod rušo.
Kdor boš pokleknil na moj grob,
zemlja se bo stresla. Ruval ti bom sladki sok iz
tilnika in genitalij. Daj mi usta.
Pazi, da ti kak trn ne predre
bobniča, ko se boš valjal kot črv,
živ pred mrtvim. Narahlo, narahlo naj te
umrije ta bomba kisika. Naj te raznese le,
kolikor ti prenese srce. Vstani in si
zepamni: vsakega ljubim, ki me spozna.
Zmeraj. Vstani zdaj. Predal si se in zbudil.

Tomaž Šalamun

1.
Vino + Balkon
Balkon + Vino

je norost

odšla je
moja
mladost

2.
Vino – Balkon
Balkon – Vino

ni norost

še je tukaj
moja
mladost

a)
ful veliko
veliko
manjše
sranje

mir – nemir
ne mir – je mir
mira ni – mir je
nikjer – povsod
padam v jarek – dvigam se visoko
brez dna – brez meja

ŠTIRI STENE

sem zaprt med štirimi stenami

za večno bom ujet

zunaj divja vihar

skušam pobegniti a mi ne uspe

b)
Včeraj sem te videla
sem te videla
te videla
videla
videla te
videla te sem
videla te sem včeraj

Ajda Zupan

bila Lea prepričana, da bo prebolela tega raka in bo že naslednje novo leto praznovala z njimi in pripravljala sarme ter pogache. Nato je prišel oče s prošnjo, naj si hčeri ogledata njegov dom. Ana mu je odkrito zamerila in se z njim ni želela niti pogovarjati. A Lea ni želela prizadeti očeta, čeprav je on njo prizadel. Tako je šla k njemu, sploh pa sta se starša zmenila, da bosta otroka vsak drugi vikend pri očetu.

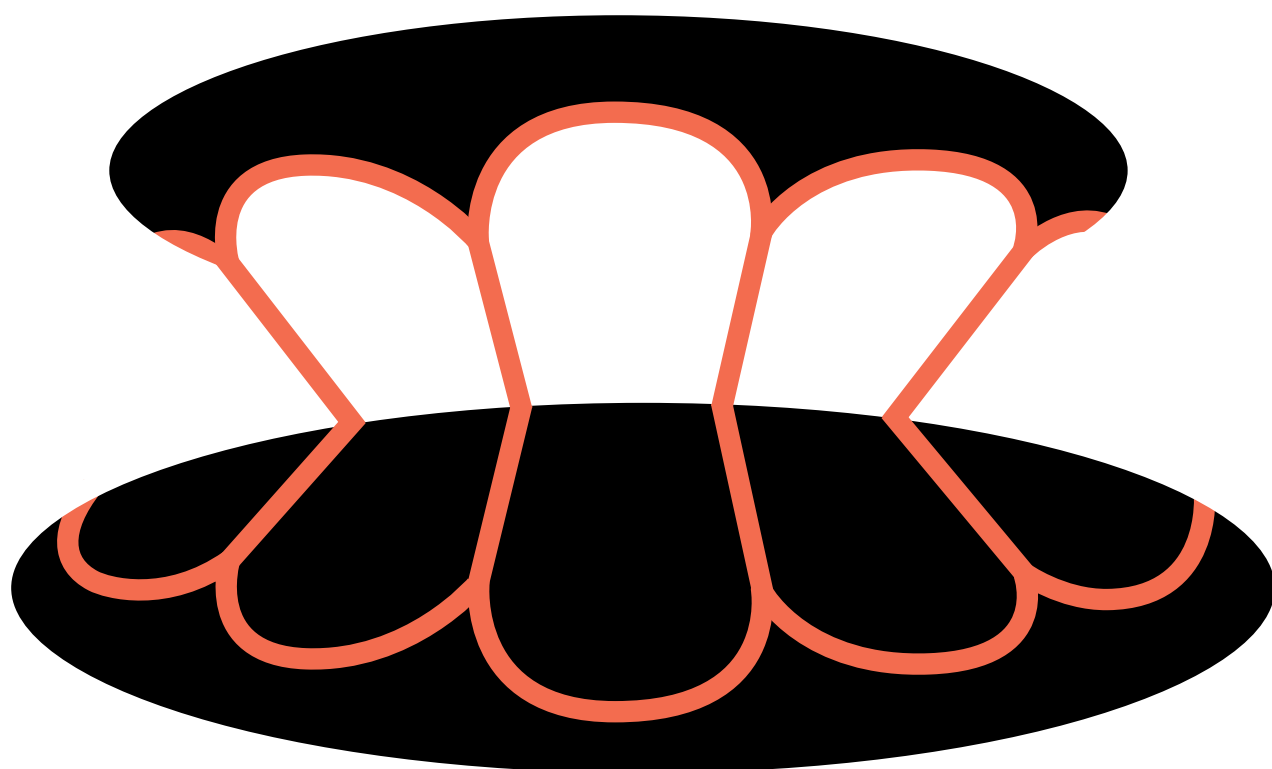
Saša Čeh (odlomek)

ILUSTRACIJA: NANA POSEGA ©

DELAVCI GIMNAZIJE KOPER
V OBDOBJU OD 2005 DO 2015

Vodstvo šole:

Ljuba Medak, ravnateljica
Bruno Petrič, ravnatelj
Nataša Cindrič Donaval, pomočnica ravnateljja
Neda Pavlin Masle, pomočnica ravnateljja
Nataša Režek Donev, pomočnica ravnateljja
Elen Slavec, pomočnica ravnateljja

Učitelji in strokovni delavci:

Božena Ambrozius
Niki Antolović Seyfert
Djordje Atanackov
Ana Bembič
Zorica Benko
Renata Berginc
Alenka Blažina
Vira Bobyk
Liljana Bojanič
Nevenka Bračun
Nedeljka Bratina
Tina Brilej
Tanja Brstilo
Sophie Burton Pogledich
Nataša Cindrič Donaval
Ines Cergol
Karolyn Close
Andrej Cuderman
Jasna Čebren
Ambrož Čopi
Suzana Čuš
Barbara Dobrila
Iztok Drožina
Neva Ećimović
Mohamed Elsaid Abdelkahalek

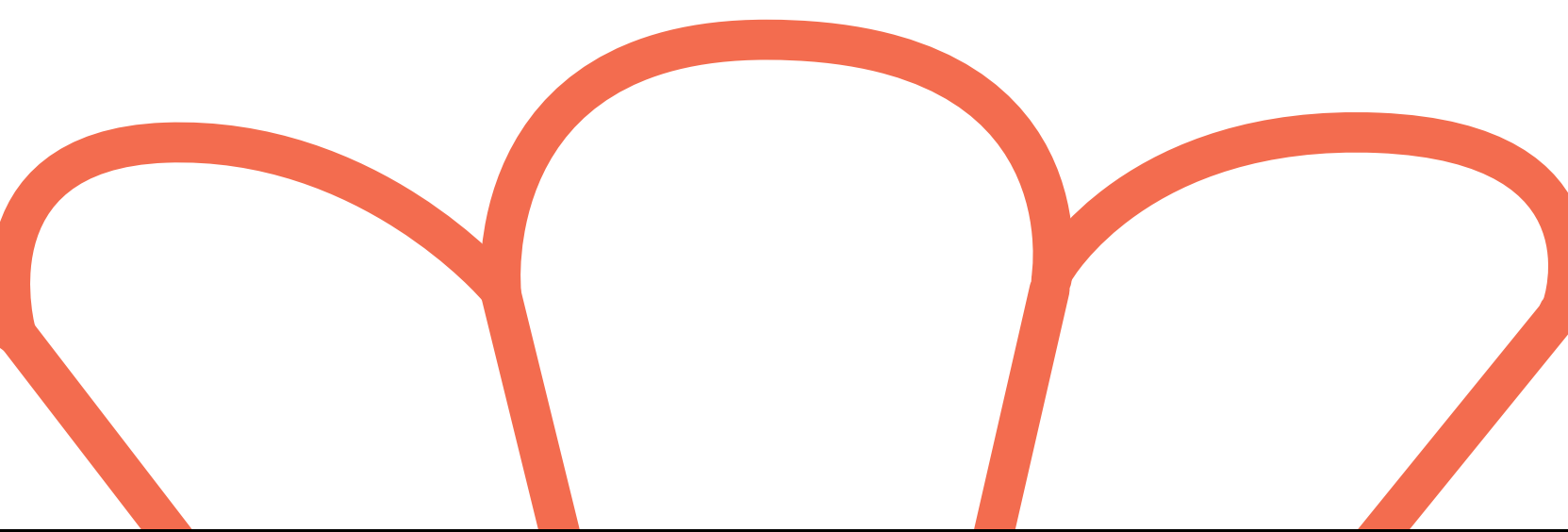
Irena Fabič-Petrač
Luca Ferrini
Mojca Filipčič
Nataša Filistun
Damjana Flego
Nevia Gak
Marjetica Garzarolli
Maja Glavič
Marjana Grilc
Peter Grum
Danjela Gustinčič
Karmen Janowsky
Tatjana Jercog
Nina Jereb
Danica Jereb
Nevenka Jerebica
Natalija Jurišević
Jeronima Kastelic
Rafka Kirn
Lara Kobal
Taja Kobal
Matej Kocjan
Adrijana Kocjančič
Martina Kodelja
Patricia Konrad
Tadeja Kozlovič
Igor Kralj
Karolina Krötlinger
Siniša Krt
Dušan Kuhar
Branka Leben
Urška Lenarčič Čeranič
Remza Lulić
Jana Mahnič Šterling
Alenka Malej
Matevž Malej
Nives Markovič

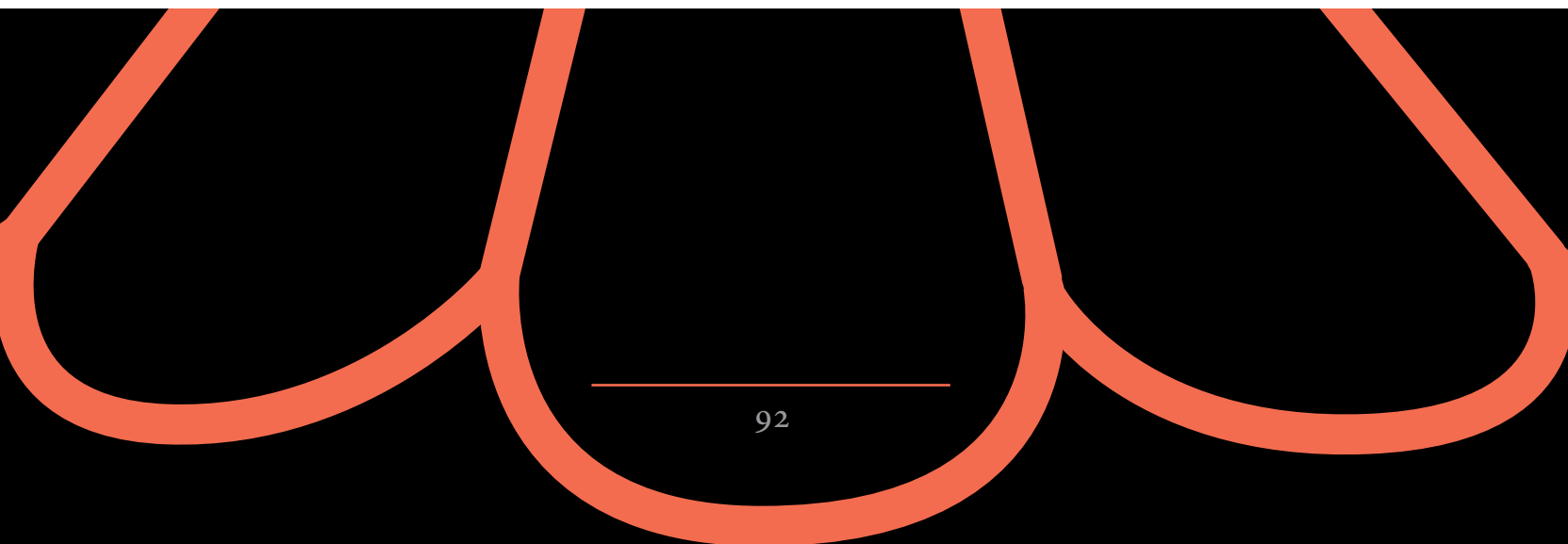
Andreja Marzi	Breda Rudman Učakar
Denys Masliuk	Helena Ruter
Barbara Mavrič	Dragica Samsa
Alen Mesarič	Tanja Sanabor
Karin Mezgec	Alenka Sirotič
Dara Lise Migliore	Elen Slavec
Janez Mikic	Tanja Slavec
Helena Miklavčič	Nina Strle
Nevio Miklavčič	Nejc Sukljan
Petra Miklavič	Jelka Šalamun-Vrabec
Melita Mislej	Andreja Škerjanc
Karmen Mozetič	Nada Špacapan
Sonja Munih	Adrijana Šuligoj
Danijela Ogrin	Ljubica Šumrada
Irena Olenik	Elizabeta Šušmelj Vidovič
Marjana Pahor	Slavko Trančar
Boris Palčič	Kristina Ugrin
Aldo Parovel	Goran Uljan
Eda Patru	Nataša Vagaja
Neda Pavlin Masle	Rok Vilhar
Ana Piciga	Liliana Vižintin
Jelena Pešič	Rija Zorč
Anton Podvršnik	Neda Zorman
Igor Poklar	Eva Wrobel
Tjaša Poljšak Miklavec	
Martin Ponikvar	<i>Učitelji strokovnih predmetov</i>
Doroteja Praznik Bračič	<i>na Umetniški gimnaziji –</i>
Maja Pucer	<i>Glasbena smer:</i>
Vesna Pucihar	
Nevenka Pupis-Ocepek	
Gabrijela Rebec-Škrinjar	Aleksandra Alavanja Drucker
Maja Rehar	Nikica Banjac
Ivica Repek-Sanabor	Boris Benčič
Bojana Reščič	Mitja Bobič
Nataša Režek Donev	Matej Bonin
Andreja Rolih	Tanja Breclj Vatovec
Adam Rudder	Tomaž Bukovc

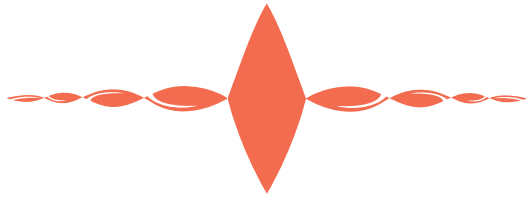

Andraž Cencič	Nina Molina
Žiga Cerar	Tomaž Nedoh
Selma Chicco Hajdin	Nelfi Paliska
Valentina Češnjevar	Nives Pavlič
Aleksandra Češnjevar Glavina	Miha Petkovšek
Valter Čondič	Bogomir Petrač
Erika Dujc	Paola Radin
Justin Felicijan	Sindija Šiško
Marko Feri	Igor Švarc
Anja Gaberc	Gregor Traven
Helena Gardina	Taja Tuljak
Jernej Gregorič	Tanja Turk
Nuška Gregorič	Erika Udovič Kovačič
Tanja Grlica	Borut Vatovec
Aleš Grosek	Sebastjan Vrhovnik
Antonije Hajdin	Alenka Zupan
Breda Hartman	Mitja Žerjal
Sonja Horvat	Ana Žunič
Fulvio Hrvatič	
Marko Ilič	<i>Administrativni in tehnični</i>
Divna Jandrič	<i>delavci:</i>
Eva Jelenc Drozg	Franko Barut
Ajda Kanalec	Rosana Bedene
Dušan Kitić	Janja Dolinar
Albert Kolbl	Dean Felda
Nina Kompare	Irena Groboljšek
Igor Konečnik	Guido Kocjančič
Lada Kos	Fabijan Kralj
Barbara Kresnik	Aleksandra Mačkić
Paula Kudumija	Milica Mačkić
Igor Kuret Coretti	Martinuč Leonora
Andreja Lekše	Barbara Plaznik
Ina Lorbek	Ilda Sukanović
Tinkara Marinac	Zora Širol
Danijela Masliuk	Fikreta Vehabović
Sonja Mezgec	Aza Vugdalić
Špela Molek	

Učitelji in delavci Gimnazije Koper, 2015.

KAZALO

GIMNAZIJA KOPER – SOL IN POPER	2
ZORENJE	6
VELIKI IZZIV IN ŠE VEČJA ODGOVORNOST	10
SKOZI DIJAŠKE OČI	14
ZGODOVINA GIMNAZIJE KOPER	18
• Samostan Sv. Frančiška	19
• Čas novih vrednot in nacionalizma	22
• Obdobje Gimnazije Koper	24
• Gimnazija Koper danes	26
SREČANJE GENERACIJ	28
• 1. dejanje: Dijaki kopske gimnazije danes	29
• 2. dejanje: Srečanje sodobnikov s staro generacijo, z dijaki moškega učiteljišča	31
• 3. dejanje: Stara generacija	33
ŠOLSKA KNJIŽNICA – VRATA V SVET ZNANJA IN DOMIŠLIJE	36
UMETNIŠKA GIMNAZIJA/Likovna smer	40
Učenje in navdih	41
Brez naslova	43
Kaj smo delali pri umetnostni zgodovini od 2005 do 2015	46
UMETNIŠKA GIMNAZIJA/Glasbena smer	48
Biti in obstati!	49
ŠPORTNI ODDELKI/ŠPORT NAS DRUŽI IN POVEZUJE	54
Športna gimnazija ostaja v lepem spominu	55
Vsako leto obeležimo vrhunske športne rezultate naših dijakov	57
POMEN IN DOSEŽKI PROJEKTA EVROPSKI ODDELKI	58
Manipulacija	61
Vilenica	62
• V iskanju pravega tona	62
• Srečanje s slovenskimi književniki na 26. Vilenici	64
Maestral 21	67
PROJEKT POSODOBITEV GIMNAZIJSKIH PROGRAMOV	68
• Uvod	69
• Šolski razvojni tim	69
• Sodelovanje kolektiva in predmetnih aktivov v projektu	70
• Izobraževanja v okviru projekta	70
• Posodobitvene dejavnosti	70
• Zaključek	72

MEDNARODNO PROJEKTNO SODELOVANJE	74
Morje, sonce, oljka, sivka	76
UNESCOV PROJEKT SEMEP	78
• Kulture ostajajo žive s pomočjo legend	79
OBOGATENO UČENJE TUJIH JEZIKOV	80
50-LETNICA MAESTRALA	82
• Maestral piha že 50 let	84
DELAVCI GIMNAZIJE KOPER V OBDOBJU OD 2005 DO 2015	88
• Vodstvo šole	89
• Učitelji in strokovni delavci	89
• Učitelji strokovnih predmetov na Umetniški gimnaziji – Glasbena smer	90
• Administrativni in tehnični delavci	91

70 LET GIMNAZIJE KOPER

Izdala
Gimnazija Koper

Za Gimnazijo Koper
Bruno Petrič

Urednica
Ines Cergol

Lektoriranje
Tjaša Poljšak Miklavec, Elen Slavec

Likovna oprema, prelom in oblikovanje
Matej Kocjan

Ilustracija na naslovnici
Jeronima Kastelic

Slikovno gradivo
Arhiv Gimnazije Koper

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

373.5(497.4Koper)"1945/2015"(082)

GIMNAZIJA (Koper)
[Sedemdeset]

70 let Gimnazije Koper / [urednica Ines Cergol ; likovna
oprema Matej Kocjan ; slikovno gradivo Arhiv Gimnazije
Koper]. - Koper : Gimnazija, 2015

ISBN 978-961-281-969-9

1. Cergol, Ines
281155328

Tisk
TISKARNA MLJAČ JOŽEF MLJAČ S. P.

Naklada
500

Koper, 20. oktober 2015